"LIETUVA", SĄVAITINIS LAIKRASZTIS
ISZEINA KAS PETNYCZIA, CHICAGO, ILL.
Prenumerata metams:
Suv. Valstijose, Kanadoje ir Mexike . $2.00
Kitose viešpatystėse 3.00
Prenumerata apmokama iš viršaus. Prenumeratos metas skaitosi nuo dienos užsirašymo, ne nuo Naujų Metų. Apgarsinimų prekių klausk laišku. Visada adresuok:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

LIETUVA

THE LITHUANIAN WEEKLY "LIETUVA"
PUBLISHED EVERY FRIDAY AT CHICAGO, ILL.
Yearly subscription rate:
In the United States, Canada and Mexico $2.00
To Foreign Countries 3.00
Advertising rates on application. Address all communications to publisher:
A. OLSZEWSKI
3252 SO. HALSTED ST. : : : CHICAGO, ILL.

Nr. 17 CHICAGO, ILL., PENKTDIENIS, 24 d. BALANDŽIO, (April), 1908 m. Metas XVII

Entered as Second-Class Matter July 13th, 1893, at the Post Office at Chicago, Illinois, under Act of March 3rd, 1879.

POLITIŠKOS ŽINIOS.

MASKOLIJA.

Nesikentimas terp Maskolijos ir Vokietijos didinasi, Maskolija negali paslėpti džiaugsmo, matydama kiekvieną Vokietijos nepasisekimą. Ir dabar antai Maskoliškiejie laikraščiai negali paslėpti džiaugsmo, kad Italija siunčią savo kariškąjį laivyną į Turkijos pakrantes, gazdina net užėmimu kokios prigulinčios Turkijai salos, jeigu Turkijos randas ne leis Italijai rengti Turkijoj savas pačto įstaigas. Maskoliškiejie laikraščiai negali paslėpti džiaugsmo dėl tų nesutikimų, kadangi mat Italija yra susirišusi su Vokietija, o vėl Vokietijos ciecorius yra užtarėju Turkijos sultano, remia jo mierius, ne leidžia nė Maskalijai, nė Anglijai skriausti per daug Turkiją. Maskoliai džiaugiasi, kad Vokietijos draugai rengiasi kibti sau į plaukus; mano, kad Italija, besipykdama su Vokietijos ciecoriaus draugu, daro ta priešais norus Vokietijos, todėl, jeigu paskutinė bandytų užtarti už Turkiją, supykintų Italiją ir toje galėtų visai pasitraukti iš ryšio su Vokietija. Laikraščiai todėl dabar kalbina Maskoliją labiau susiartinti su Anglija ir priešais Vokietijos ir Austrijos norus, griebtiesi drąsiau reikalavimo įvedimo reformų Macedonijoj. Maskolijos ir Anglijos siekiams Turkijoj mat dabar nepritaria Vokietija, nė Austrija.

Ir vokiškuose laikraščiuose matyt nekentimas maskolių, o laikraščiai turi ne mažą įtekmę ant viso politikos bėgio. Laikraščiai išjuokia Maskoliją, kad ji savo politiškiems experimentams, bandymams ne gauna pinigų nė Prancuzijoj. Tas, žinoma, labiausiai pykina maskolius, žinoma, besilaikančius valdžios pusės.

Ir be nesutikimų su Vokietija Maskolija turi gana nesutikimų su kaimynais. Pereitą sanvaitę ant Kaukazo rubežiaus maskoliai turėjo gana smarkų susirėmimą su ginkluotais Persijos ukėsu buriais. Maskoliai perėjo rubežių, užėmė vieną miestą, išgriovė kelis kaimus, užmušė tulą skaitlių kaimų gyventojų. Bet Persijoj, kaip matyt, caro kazokams toliau pradėjo nesisekti. 20 d. balandžio į Tiflisą atėjo žinia, jog ginkluotų persų minios apstojo maskoliškos kariumenės dalį. Kariumenės viršininkas išsiuntė raitą kazoką atgal per rubežių melsti atsiųsti jam greitai pastiprinimą. Persai stengiasi užimti maskolių stovyklas, bet iki šiol tas jiems dar nepasisekė, bet maskoliai ilgai gintiesi ne gali. Pastiprinimą atsiųsti ne lengva, kadangi visos aplinkinės užtvinusios, vandens apsemtos. Kad įsiveržusių į Persiją kazokų padėjimas ne vertas pavydėjimo, tą jau patvirtino ir rando pagarsintos žinios. Užrubežinių reikalų ministerija gavo žinią apie tai nuo Elizabetpoliaus gubernatoriaus.

Nors randas viešai nieko negarsina, bet siunčia kariumenę ir amuniciją ant Kaukazo. Visi gelžkelių traukiniai pilni kareivių. Gelžkelis einatis į Karsą visai nepriima privatiškų siuntinių. Ant užklausimo svetimų kraštų ambasadorių, ką reiškia tie gabenimai kareivių ant Persijos ir Turkijos rubežių, maskoliškas randas atsako, jog jis nori atsakančiai pirengti apgynimą pietinių rubežių. Tokiems vienok užtikrinimams nieks netiki, nes gabenama ten daug daugiau kareivių, negu rubežių apgynimui reikia.

Manoma todėl, kad nukreipimui akių nuo vidurinės netvarkos, Maskolija nori vėl į kokias avanturas Azijoj įsipainioti. Manoma, kad susikirtimas su persais ant Kaukazo rubežiaus buvo tik pradžia. Įsiveržę į Persiją kazokai jau atgal ne grįž. Jeigu Persija norės savo rubežius apginti ir bandys įsiveržusius maskolius išvyti, jeigu ne pasiduos geruoju maskolių reikalavimas, užgims tikras karas su Persija, kuris vėl reikalaus pinigų, vėl žmonės lies krauja be jokio reikalo. Tuom tarpu pinigų nėra ne tikrai naudingiems reikalams. Ir nežinia, kaip sykį pradėtas karas Azijoj gali pasibaigti. Persiją maskoliai gali įveikti, bet į karą gali įsikišti ir galingesni maskolių priešai. Seniau svarbiausiu Maskolijos priešu Azijoj buvo Anglija, kuri, kaip galėdama, stabdė Maskolijos besiplatinimą į pietus vidurinėj Azijoj, nes toks šiaurės meškino besiplatinimas buvo pavojingu Anglijos valdomoms Indijoms. Po karui su Japonija Maskolija teip apsilpo, kad Anglija, bent Azijoj jos pradėjo nesibijoti, ypač kad buvo susirišusi su Maskolijos pergalėtoja Japonija, bet dabar besiplatinimas Maskolijos Azijoj negeistinas ypač Turkijai, kurią remia Vokietija.

Maskalijoj, valdant fanatikui Aleksandrai III, tėvui dabartinio caro, ant visos caro giminės didelę įtekmę turėjo popas Jonas Kronstadsky. Jis pats garsinosi ir jo pasekėjai laikė jį šventu. Net mirtinai susirgęs caras Aleksandras III popo Jono pagelbos šaukėsi, tikėdamas, kad jis savo maldoms stebuklus padarys ir carą nuo mirties išgelbės. Bet neišgelbėjo. Popas Jonas buvo vienu iš stulpų ir ramsčių stačiatikiškų fanatikų, svarbiausiu paremėju garsaus perdėtinio stačiatikiškojo synodo, Pobedonoscevo, per kurio prisidėjimą teip daug nukentė Maskolijoj katalikai ir kiti ne stačiatikiško tikėjimo ukėsai.

Proteguojamas caro ir jo tarnų, popas Jonas sutvėrė iš savo pasekėjų tikėjimišką sektą, kuri vienok ne visame laikėsi dogmų stačiatikiško tikėjimo. Mat stebuklus darančiam Jonui leista buvo peržengti ir bažnyčios dogmas, kaip biurokratams leista Maskolijoj peržengti krašto teises. Pasirodė vienok, kad patsai sektos sutvertojas, pagarsėjęs popas Jonas gali stebuklus daryti tik kvailiems, šiaip gi jis yra paprastas, amerikoniškoj prasmėj humbugierius. Tokiais jau buvo ir arti Jono stovinčios moterys ir vyrai besivadinanti visokiais šventais vardais, visos "Motinos Dievo", "Šventosios dvasios", "Marijos Magdalenos", "Aniuolai Sargai", "Šentosios Onos" ir tt. Atsėjo stačiatikiškam synodui ir teisdariams įsikišti į veikimus stebukladarių sektos. Buvo parengta komisija, kuri surado ganėtinai davadų ir stebukladariai pateko į teismą už peržengimus teisių bažnytinių ir svietiškų. Jie apkaltinti dabar už klastas, spaudimus pinigų, plėšimus, suvadžiojimus merginų ir kitokius nusidėjimus ir tai vis vardan tikėjimo. Ir tokiu budu pasibaigė gera garbė stebukladarių sektos, kuri ilgą laiką ant valdžios ne mažą turėjo įtekmę ir teip daug blogo visam kraštui padarė. O vienok tie stebukladariai per ilgas metų eiles klastas darė ir į jų klastas valdžia nesikišo, bet juos protegavo.

3 d. gegužio, caro šeimynoj Carskame Sele bus vestuvės: tekės mat duktė kunigaikščio Povilo Aleksandrovičo už brolio Švedijos karaliaus, kunigaikščio Wilhelmo.

TURKIJA.

Turkija atsiuntė atsakymą ant Italijos reikalavimo leisti Turkijoj laikyti itališkas savistoves pačto įtaisas, kaip tas leista kitoms Europos viešpatystėms. Turkija savo atsakyme pažadėjo Italijai duoti tokias jau teises kaip ir kitoms viešpatistėms, todėl ji mano, kad Italija sulaikys savo kariškąjį laivyną, nesiųs jį į Turkijos pakrantes. Bet Italija reikalauja išpildymo dar kitų savo reikalavimų.

Velesnės vienok žinios paduoda, jog nesutikimai Italijos su Turkija išnyko, todėl Italija atšaukė padavadijimą siųsti savo laivyną į Turkijos vandenis. Turkija leido Italijai parengti savas pačto įstaigas penkiuose Turkijos miestuose, kokiuose turi savo pačto įstaigas ir kitos Europos viešpatystės.

ANGLIJA.

Anglija rengiasi iškilmingai apvaikščioti 300 metines sukaktuves prigulėjimo Kanados prie Anglijos. Liepos mėnesyj atkaks į Kanadą Anglijos sosto įpėdinis su savo motere. Mieste Quebeke bus atidengti paminklai abiejų vedusių karą jenerolų — Wolfo ir Montcalmo.

Kanada prigulėjo prancuzams, jų ji ir kolionizuota. Kadangi vienok Prancuzijos valdžia nesiskubino savo gubernatoriui siųsti jo reikalaujamą pastiprinimą užpuolus anglijonams, jie nuo prancuzų ir paveržė Kanadą. Pusė vienok Kanados gyventojų ir dabar yra prancuzai, jie neišsižada savo tautystės, turi savo prancuziškas mokyklas. Urėduose prancuzų apgyventų kraštų angliškoji ir prancuziškoji kalbos turi lygias teiess.

Anglijos karalius sugrįžo jau iš Prancuzijos namon, bet ne ilgai namieje užtruko: 20 d. balandžio jis su savo pačia vėl iškeliavo iš namų. Dabar jis atlankys Daniją, Norvegiją ir Švediją.

AMERIKA.

Amerikos laikraščiai pirmiaus išjuokdavo Europą, kad ji teip daug pinigų išleidžia kariumenės reikalams. Dabar vienok daroma atbulai: dabar Europoj mažinamos išlaidos neproduktyviškiems kariumenės reikalams, Amerika gi daugina tokias išlaidas, kokių nenaudingumą Europa jau pamatė. Dabar antai, nors prezidentas Roosevelt reikalauja vis daugiau pinigų laivyno ir kariumenės reikalams, tokiems reikalams Amerika išleidžia daugiau pinigų negu Prancuzija, kuri gali išstatyti armiją užimančią trečią vietą, o jos laivynas užima antrą vietą, tuojaus po Anglijos. Kam gi laivynas ir armija teip reikalingi Amerikai? Kaimynų drutų ji neturi, Europa teipgi laivais negali atgabenti ant syk tiek kareivių, kad jų užpuolimo neįstengtų atmušti silpna dabartinė Amerikos armija. Jeigu todėl Amerikos politikieriai, ypač respublikonų partijos, reikalauja vis daugiau pinigų kariumenei, tai aišku, kad jie rengia pajiegas užpuolimui, o ne atsigynimui. Kaip ilgai Amerika kaipo savistovi respublika gyvuoja, dar ant jos svetimi priešai ne užpuolė, bet vien ji užpuolė ant silpnesnių kaimynų ir jų kaštais išplatino savo rubežius. Neįstabu todėl, jeigu kongresas atmetė prezidento reikalaujamus kreditus padirbimui keturių didelių mušio laivų. Amerikos gyventojai dar turi pamatą bijotiesi, kad turinti dideles kariškas pajiegas valdininkai neužsimanytų išgriauti respublikoniską rėdą ir ne apgarsintų čia monarchijos, kad koksai Roosevelt ar Taft ne pasigarsintų ciecoriu.

PRANCUZIJA.

Prancuzijos valdžia pagarsino atleidimą prasižengėliams dalyvavusiems maištuose pietinės Prancuzijos vyno augintojų.

Pereitą sanvaitę ant Algiero ir Morokko rubežiaus prancuziškiejie kareiviai turėjo smarkų mušį su parubežinėms Morokko maurų giminėms. Mušis tas buvo, matyt, daug smarkesnis negu visi iki šioliškiejie. Paskutiniame prancuzai jau turėjo netoli du šimtų užmuštų ir pašautų kareivių. Juo ilgiau mat prancuzai kovoja su Morokko maurais, juo susirėmimai buva kruvinesni: mat maurai išmoksta nuo prancuzų geresnio kariavimo budo.

IŠ LIETUVOS.

IŠ VILNIAUS.

Vietinė administracija uždraudė lenkų artistui p. Lelivai dainuoti Vilniuje lenkiškai. Tuomet koncertų įsteigėjas, p. Zavadzkis, pristatė policijai koncerto programą. Vilniaus policmeisteris iš tos programos išbraukė vieną numerį, ariją iš operos "Halka", kuris ketinamas buvo dainuoti lenkiškai. Policmeisteris pranešė p. Lelivai, kad dainuoti yra leista visomis kalbomis, išimant tik vieną lenkišką. Tuomet p. Leliva kreipėsi į general-gubernatoriaus kanceliariją, bet kadangi pats general-gubernatorius buvo išvažiavęs, tai kanceliarija pranešė jam, kad tokio leidimo jokiu budu ji negali duoti.

Paskutiniu laiku Vilniuje vėl prasidėjo kratos. Naktyje iš 13 į 14 dieną buvo padarytos kratos "Lietuvos Ukininko" administratoriaus buste ir "V.Ž." dienraščio redaktoriaus Jono Vileišio namuose. Kratos buvo daromos žandarų vyriausybei paliepus. Nieko aiškiai draudžiamo nesurasta. J. Vileišio buste paimta lietuvių, rusų ir lenkų kalboj knygelių apie 300. Knygutės legalinės.

Kovo 17 d. Vilniaus teismo rumai nagrinėjo bylą valstiečio Antano Gaidelionio, pagal 2 punk. 103 str. kaltinamą už caro garbės įžeidimą. Teismo rumai pripažino jį kaltu ir pasmerkė 3 mėn. tyirtovėn.

Gynė prisiekusiojo advokato pagelbininkas Janulaitis.

Subatoje, visuotiname Vilniaus latvių susirinkime viešbutyje "Imperial" išviso dalyvavo apie 50 ypatų latvių ir latvaičių. To susirinkimo tikslas buvo įsteigti Vilniuje latvių draugiją. Susirinkimas išrinko komitetą, susidedantį iš 8 žmonių, kuriam pavedė ligi gegužės 1 d. išdirbti įstatus, kad galima butų paduoti juos užtvirtinti valdžiai. Į komitetą tapo išrinktos šios ypatos: pp Zeltin, Dilis, Kimen, Miciter Petersohn, ir ponių — Ekkert, Venteneek ir Janovicz.

Naktį į kovo 14 d., Gimnazijos skersgatvyje No. 8 savo bute pasikorė Piesockio gimnazijos penktos kliasos mokinys Mykolas Krasinskis. Pasikorimo priežastis nežinoma. Ant stalo buvo paliktas raštelis, kuriame jis prašo, kad dėlei jo mirties niekas nebutų kaltinamas.

Šiomis dienomis nusižudė mergaičių gimnazijos mokinė, 16 metų amžiaus Naidica, neturtingų tėvų duktė, kuri nuo pat mažens labai norėjo mokyties, o tėvai suteikti jai mokslo neišgalėjo. Mokyklos užsimokėjimui ji užsidirbdavo lekcijų davinėjimu. Pastaruoju laiku ji neteko ir to paties menko uždarbio, dėlei ko nebegalėjo toliaus mokyties. Artinos laikas pinigų įnešimo už mokinimą, o mergaitei nebuvo iš kur jų paimti. Matydama, kad tokiu budu ji bus prašalinta iš gimnazijos, išgėrė nuodų ir baisiose kančiose užbaigė savo trumpą ir vargingą gyvenimą.

Dėlei telegramų priėmimo lenkų ir lietuvių kalboje, Varšavos krasos ir telegrafo apskričio valdyba apturėjo nuo vidaus dalykų ministerio įsakymą, kuriame paliepta yra priiminėti telegramas lenkų ir lietuvių kalboje visose krasos ir telegrafo įstaigose su viena tik išlyga, kad telegramų siuntinėjimas lenkų ir lietuvių kalboje, tose vietose, kur krasos ir telegrafo valdininkai priima telegramos vien tik rusiškai, gali buti rašyti lietuviškai, bet rusiškomis raidėmis. Telegramų adresai privalo buti rašomi vien tik rusiškai, išėmus vien tik Lenkiją, kur telegramų adresai gali buti rašomi ir lenkiškai.

Vilniaus gubernatorius nubaudė "Vil. Žin." redaktorių Joną Vileišį 100 rub., arba 2 sanvaiti arešto už patalpinimą NN. 183, 194 ir 200 — 1907 m. No. 15 šių metų straipsnių "Suvalkiečiai ukininkai", "Prie mokyklų klausimo", "Pasakykime sau teisybę į akis" ir "Jie džiaugiasi" (koresp. iš Veiverių).

Vilniaus gubernatorius uždraudė Vaclavui Studnickiui skaityti lekciją ant temos: "Apie socijalizmą".

Vilniaus karo apskričio teismas išnagrinėjo bylą Veiverių seminarijos mokinio, Juozo Štarko, kuris buvo kaltinamas, kad jis rugsėjo 25 d.1907 m., susitaręs sukitais mokiniais, kurie nebuvo susekti, paleidęs keturius revolverio šuvius į seminarijos mokytoją Vasilį Sniežko, kurį norėjo užmušti, bet tik sunkiai sužeidė. Apkaltintamjam 17 metų vaikinui grumojo mirties bausmė.

Dėlei stokos tikrųjų prirodymų, Vilniaus karo teismas jį išteisino. Gynė jį prisiekusis advokatas Vladislovas Stašinskis iš Kauno.

P. Tebegyvas prisiuntė tokias žinias: Mokslo metų pradžioj ilgą laiką lietuviams nebuvo skiriama kunigo tikėjimui išguldinėti. Kai kurie silpnesniojo budo lietuviai, draugų prikalbinti prie svetimtaučių.... ten ir liko net ir lietuviui kunigui atsiradus.

Atkakliai nenorintiems tikėjimo mokyties kita kalba, kaip tik lietuviška, buvo paskirtas kun. Abaravičius. Apsidžiaugė vaikai lieviai, tačiaus neilgam tebuvo tasai džiaugsmas: kunigas pasirodė kliasoje du tris kartus ir tiek; uždavė III ir IV kliasoms iš kun. Bončkauskio Liturgikos du paragrafu, 3 ir 5, ir ant to mokslas pasibaigė nuo pernai rudens iki šiai dienai.

Musų vaikai visgi rupestingai laukia tikėjimo lekcijos, nors tai esti paprastai septintoji mokslo valanda, nuo 3 iki 4 po dvylikai, kuomet kiti, pailsę draugai, jau namo eina pietų valgyti. Mokyklos vyresnybė užjaučia savo mokytojo nesulaukiančius vaikus ir stebisi, kokia čia politika vetčia kunigą juokais laikyti lietuvių vaikus.

Tas klausimas jau buvo pakeltas tėvų komitetuose. Bet ten lietuviai tėvai išgirdo tokį patarimą: "Jei lietuviai nori tikėjimo mokyties savo kalba, tegu pasisamdo sau kunigą". O pašaliais dar buvo pasityčiota: atvyks, girdi, japonai ar chinai, tai ir jiems duok tam tikrą kunigą!

Mokyklos vyresnybė prieš katalikų dvasiškus tame dalyke veikti negalėdama, laukia tik lietuvių viešai paduodant skundo ir aiškaus reikalavimo: tuomet ji pristatysianti valdžiai sumanymą katalikų tikėjimą išguldinėti viena priverčiama visiems suprantamąją kalba.

Ar tokių pasekmių laukia tie, kurie privalo aprupinti tikėjimo mokslą Vilniaus mokyklose?!

Naktį į kovo 8 d. policija padarė kratas pas 24 vidutinių mokyklų mokinius ir suėmė juos.

Konfiskuota kailiadirbių darbininkų laikraštis rusų kalba "Golos Koževnika" už streikų gyrimą.

Naktį į kovo 14 d. buvo kratos pas "Vilniaus Žinių" redaktorių advokatą J. Vileišį ir "Lietuvos Ukininko" redakcijoj. Paimta ne maža rankraščių.

Iš Vilniaus gubernijos ištremta keletas kunigų į vidutiniąsias Rusijos gubernijas. Valdžia mano taipgi iškelti ir dabartinį vyskupijos valdytoją, kun. Sadovskį.

IŠ BENIAKAINIŲ,
Vilniaus gub.

Kovo 8 d. Lydos pavieto 2 skyriaus žemiečių viršininkas pasmerkė 7 dienoms arešto J. Plevinskį, Lastauskį ir Milaševičių, kurie sausio 14 d. primušė Beniakainiuose kun. St. Stakelę.

(Iš "V.Ž.")

IŠ KAUNO.

Kaune, kovo 16, lietuvių muzikališkoji draugija "Daina" buvo ketinusi surengti literatiškai-vokališkai muzikališką vakarą, bet dėlei ketvirtos nedėlios gavėnios Kauno policmeisteris neleido.

(Iš "V.Ž.")

IŠ ŠIAULIŲ.

Sulig parinktų žinių — visose trijose Šiaulių vidutinėse mokyklose yra išviso apie 928 mokiniai. Pagal tautas ir tikėjimus dalinasi teip:

1) Vyrų gimnazijoje: rusų—79, katalikų—296, liuteronų—19, žydų—50, o išviso 444 mokiniai. Iš 296 katalikų, 106 skaitosi save lietuviais, 190 lenkais; ant lietuvių kalbos lekcijų vaikščioja 100 mokinių.

2) Mergaičių gimnazijoje: rusių—36, katalikių—104, liuteronių—12 ir žydžių—134, išviso yra 286 mokinės. Iš 104 katalikių, 7 mokinasi tikėjimo lekcijas lietuvių kalboje, o 97 lenkų kalboje; ant lietuvių kalbos lekcijų vaikščioja—42, o ant lenkų kalbos lekcijų—77 mokinės.

4) Mergaičių progimnazijoje: rusių—17, katalikių—79, (tame skaičiuje lietuvių 32, o lenkių 47 mokinės), liuteronių—6, ir žydžių 96 mokinės.

Dėlei stokos tikrų statistiškų žinių, tas mokinių skaičius nėra visai teisingas, kadangi tos žinios yra parinktos sulig pačių mokinių ir jų tėvų prašymo, kokia kalba išguldinėti tikėjimo lekcijas.

V. B.

(Iš 'V.Ž.')

Vietiniai žmonės skundžiasi, kad darbininkų tarpe įsivyravo atšalimas. Bet tai tik politikos dalykuose, kas ir suprantama, geriau prisižiurėjus dabartiniam politiškam krašto stoviui. Tai ne šalinimasis nuo viso ko. Žmonės nesėdi, sudėję rankas. Jie ieško naujų kelių, kuriais gyvenimas gali žengti. Pirmučiausiai griebiasi kulturos darbo. Tveria, kur gali, apšvietimo sąjungas. Profesijonalinės darbininkų draugijos kaime mano pasinaudoti veikiančiais įstatymais ir išgauti leidimą atvirai gyvuoti.

Jieškoma visur knygų, ypač iš prigimties mokslo. Knygutės-brošiurėlės jau nebepakakina — jieškoma "storųjų".

Taip pat rimčiau žmonės atsineša ir prie bažnyčios. Ir tenai jieškoma naujų kelių. Kritika dabartinės bažnyčios ir jos atstovų randa didelį pasisekimą. Laiškeliai su "Šaltinio lioterijos" karikatura jieškomi visų. "Teisybė", su savo kritika katalikybės, kelia žmonių tarpe tiesiog trukšmą. Kunigų persekiojimas "Teisybės" dar labiau prie jos traukia.

Ar tai apatija, atšalimas? Ne. Mano nuomonė, apie apatiją dabar kur mažiau galima kalbėti negu anksčiau. Ir tas judėjimas yra kur gilesniu už politiškąjį judėjimą praėjusių metų. Jis, be abejo, anksčiau ar vėliau stums vėl prie politiškojo darbo, kuris taipgi bus daug gilesniu. Revoliucija niekais nepasibaigė. Ji, tiesa, neiškovojo politiškųjų teisių, bet padarė revoliuciją galvose. Ir tai yra pirmas žingsnis, į kurį revoliucijos dienose dažnai be atidžios žiurėta. Vėl užėjus smarkesniam judėjimui, nebereiks jau daryti to pirmojo žingsnio, bet galima bus eit toliau.

Vagabunda.

(Iš 'Ž.').

IŠ ŽAGARĖS,
Šiaulių pav.

Po ilgo tąsimosi po teismus, pripažinta 173 miestiečiams po 3 dešimtines žemės iš Nariškino dvaro.

("V. Ž.")

IŠ LĄUŽUVOS,
Šiaulių pav.

Čia per šv. Kazimiero atlaidus buvo susivažiavę daugybė žmonių ir keletas svetimų kunigų. Vieni per atlaidus meldžiasi bažnyčioje, o kiti už bažnyčios ir ant šventoriaus per pamaldas geria degtinę. O po pamaldų, išėjus visiems iš bažnyčios, matai valkiojanties po miestelį daugybę girtų jaunų vaikinų, kurie tik ir jieško priekabių, kad sukelti mušytynes. Bet tą dieną lyg tyčia nepasisekė jiems tai padaryti, nes ant jų nelaimės, buvo atvažiavę Laižuvon keletas sargybinių, kurių musų peštukai, mat, pabijojo. Tuomet jie sutarė pekeliui padaryti tarp savęs mušytynes ir išsidalino į dvi partiji: viena paskubėjo greičiau pas pakeliui esantį kalvį ir ten jau laukė ateinančių kitų, o belaukdami, žinoma, apsiginklavo "gerais" ginklais ir užėmė savo poziciją. Susilaukę savo priešus, tuojaus šoko ant jų su pagaliais ir pradėjo "perti jiems kailį". Bet ant nelaimės, jų priešininkai pasirodė daug stipresni, nes mušyje nuginklavo juos ir su tais pačiais pagaliais sudaužė keliems galvas, iš kurių vienas tą pačią naktį ir pasimirė.

Tai mat kokios tatai girtuoklystės pasel.

Laižuvos miestelis nedidelis, yra murinė bažnyčia, aptieka, vienas valdžios monopolis, ir penkios aludės; bet užtat slaptų degtinės pardavinėjimui įstaigų yra suviršum 25, kur, žinoma, musų jaunuomenė praleidžia linksmai šventadienius ir visą kitą liuosą laiką.

Kada visam tam bus galas? — Ar nelaikas butų ir mums griebties kitokių įrankių — šviesos ir susipratimo!

A. Dagis.

(Iš "V. Ž.")

IŠ DUSĖTŲ,
Ežerėnų pav.

Per valsčiaus sueigą, vasario 5 d., buvo nutarta: 1) medžiai iš Dusėtų valsčiaus neturi buti vežami užsienin ir parduodami pirkliams, kurie išveža medžius iš Lietuvos. Medžiai turi buti visiems lygiai parduodami pagal nurodymų vietinių valdininkų: girininko ir "abješčiko". 2) Šventadieniais, mugės ir teismo dienomis smuklės turi buti uždarytos. Jeigu koks smuklininkas tomis dienomis leistų pas save girtuokliauti, tas turi užmokėti pabaudos 5 rub., o girtuoklius pristatyti uriadninkui. 3) Nepriiminėti nakvynėn čigonų, nes jie užsiima vagystėmis. Jeigu kas priimtų, turi užmokėti pabaudos 10 rub., o čigoną pristatyti uriadninkui.

(Iš "L.U.")

IŠ VILKAVIŠKIO,
Suvalkų gub.

Nekartą atsilanko pas mus kitataučiai su įvairiomis pramonėmis: vieni jų — vengrai — važinėja po sodžius ir pardavinėja visokius niekniekius — paveikslėlius, sagučius, adatas, spilkas, kaspinus, skepetas (skareles), veidrodžius, plunksnas, rašalą ir kitokius mažmožius.... ir turi iš to tiek pelno, kad apsimoka kelionė iš toli atvykti, išlaiko savo arklį ir dar šiek tiek skatikų lieka savo šeimynai nusiųsti. Vaikščioja taip pat totoriai net nuo Kazaniaus, nešiodami staltieses, rankšluoščius, divonus ir tt. Be to dar vaikščioja rusai su spynelėmis, peiliais, repliukėmis ir kitokiais gelžgaliais.

Kodėl gi męs, kurie turime daug jaunų ir senų vyrų, moterų, turinčių bent po kelis šimtus rublių, nemokame kitaip versties jais, kaip tik procentus imdami? Kiek tai musų miestelyj yra mergaičių, kurios, atsiėmusios dalis, sėdi ant pinigų visą amžių ir nedaro jokios apyvartos? Kad taip žydams davus tokius pinigus, kiek tai jie padarytų! Mųsiškiai gi moka tik paskolinti ir procentus imti.

Juozas Kapsas.

("V.Ž.")

IŠ VILKAVIŠKIO DVARO,
Vilkaviškio pav.

Sulaukę kovo 14 d., darbininkai nuėjo pas poną La Brieur atsiimti ordinarijos. Jiems davė tik po 1 šepelį rugių. Darbininkai tuomi neužsiganėdino, ir vienas jų, Svirkus, ponui pasakė: "Mums po šepelį su antrininku — tai mažai. Męs neturim ko valgyt, — Jam pritarė šale jo stovėdams kitas darbininkas, Lietuvninkas. Kiti gi darbininkai, kaip avių burys, susitraukę, tylėjo ir laukė, ką "jiegamastis" pasakys.

Žinoma, ponui "chamo" žodžiai didžiai nepatiko. Jis, atsigrįžęs į Svirkų ir Lietuvninką, suriko: "Šalin iš dvaro jus rupužės! Džiaugkitės, kad tiek gaunat!". Ir paleido savo poniską burną. Kiti darbininkai, išsigandę pono rėkavimų, keiksmų, nudulino šalin. Tų dviejų buta drąsesnių: "Ponuliau, — atsiliepė jiedu — nesirupužiuok, o kas mums priguli, atiduok". Čia truko pono tulžis. Tiek laiko matė jis juos nuolankius, tylius, visuomet pono rustaus pažiurėjimo užtekdavo, kad jų kinkos drebėtų ir jie ponui rankas laižytų, o dabar?

Ponas išsiskubino pas viršininką. Pastarajam pripasakojo, kad Svirkus ir Lietuvninkas — tai "buntaučikai", "cicilikai" ir šiaip dar visokių nesąmonių ant jų pripliauškęs viršininkui, pargrįžo na-

mo. Jis dar buvo sugalvojęs išvilioti iš darbininkų kontraktus. Tuomet, mat, nebereiktų darbininkams nieko duoti: išvarei, ir jau po viskam, — algų nebeniatyt jiems. Siulo Svirkui pinigų: "Duok", girdi, "kontraktą, gausi pinigų". Šis suprato, kuo kvepia pono žodžiai. "Kai atiduosi algą, ordinariją, tuomet", sako — "gausi ir kontraktą". Apgauti darbininko ponui nepasisekė.

Netrukus, atvyko ir žemsargis, reikalaudamas "butaučikų" pas viršininką. Jie nuėjo. Viršininkas juos išbarė, kam jie buntavojąsi ir kitus buntavoją, jam ponas sakęs, kad jiedu esą socijalistai. Ant galo pridurė: "Jeigu dar trečią syk jųs ponas ateis skusties, busit kaltintais". Svirkus, išgirdęs bauginimus, meldė viršininką jam dovanoti ir teisinosi, kad jis ne socijalistas, o jeigu netiki, paklausk, sako, pačių socijalistų — jie pasakys, kad aš ne socijalistas". Tiem dviem išeinant nuo viršininko, buvo prisakyta atsitraukt nuo pono. Be algos, be duonos atsitrauk žmogau!

Ponas teisus, jis gal nedamokėt, kada tik sumanys, išvyt, kaip va dabar. Beveik pusė metų išbuvo už 5 rub. ir 5 šėpelius rugių. Pavarytiejie žada poną skusti, nori išjieškot pono užlaikytus 23 rub., rugių — 23 šep., miežių — 8, avižų — 6, žirnių — 1, kviečių — 1. Jie vargiai kur ras teisybę. Jau nekartą poną skundė ir beveik visuomet darbininkai pralaimėjo. Kas vargdienio neskriaudžia!?

Varguolis Dvarokėlis.

(Iš "Ž.")

IŠ ŠINTAUTŲ,

Naumiesčio pav.

Gruodžio 31 d. 1907 m. (sausio 13 d. 1908). Sintautų bažnytkiemyje susitvėrė "Žiburio" [illegible]ja. Tuoj tapo išrinkta valdyba; tą pačią dieną prisirašė apie 40 narių, praslinkus savaitei, skaičius narių pasididino, buvo priimtas ukininkystės skyrius. Reikia priminti, kad sintautiečiai yra žmonės pusėtinai apsišvietę, gyvena netoli Prusų sienos. Jau seniai akįs buvo atkreiptos į savo kaimynus vokiečius, kurie kur kas augščiau stovi kulturiškai negu męs. Atsimenu gana gerai, kaip vienas ukininkas, skaitydamas laikraštį, pasakojo, kaip vokiečiai šeria gyvulius, kaip jie prižiuri laukus, kaip tveria ukiškas draugijas ir tt. Todėl ir mums, sekant juos, reiktų sutverti čia ukišką draugiją.

Apie jau sutvertąją draugiją tik tiek pasakysiu, kad sintautiečių sutverta draugija nieko nenuveikė vien tik dėl jos vadovų apsileidimo. Tai matyt jau iš to, kad per ištisus metus tik pora kartų buvo susirinkusi; o tai dėl kokios priežasties — nežinau. Apie tai tegul pasiaiškina patįs vadovai.

Nepseudoartojas.

("V. Ž.")

IŠ SENAPILĖS,

Suvalkų gub.

Kovo 10 d. policija padarė kratą pas kurpių Majų. Rado užrubežinius laikraščius ir įvairių brošurų. Majų suėmė ir tą pačią dieną du žandarai nuvežė jį į Kalvarijos kalėjimą. Paskutiniu laiku labai čia įsiuto policija, visur daro kratas ir suiminėja. Naktimis valkiojasi ir žiurinėja pro langus.

(Iš "L.U.")

IŠ MINSKO.

Minsko kalėjime pas politiškuosius kalinius buvo padaryta krata, 1asta ginklai.

(Iš "V. Ž.")

IŠ RYGOS.

Kovo 9 d., Aleksandro gimnazijos bute buvo pirma lietuvių kalbos lekcija. Susirinko į 60 visų Rygos vyrų ir moterų mokyklų mokinių. Lietuvių kalbą apsiėmė dykai išguldinėti mokytojas Šikšnis.

MIRTIES BAUSMĖS STATISTIKA LATVIJOJE.

Latvių dienraštis "Rigas Apskats" rašo, kad nuo rugpiučio 24 d. 1906 m. ligi kovo 1 d. 1908 m., buvusio karo lauko teismo nutarimu, pasmerkta sušaudyti Rygoje suviršum 142 žmonės. Pertą patį laiką, to paties teismo nutarimu, pasmerkta sušaudyti Mintaujoje apie 84 žmonės.

(Iš 'V. Ž.')

KAS GI TOLIAU?

Geriausias rusų laikraštis "Stoličnaja Počta" uždengtas. Labai tarp lenkų prasiplatinusi "Gazeta Codzienna" irgi uždengta; uždengta ir vos keletą dienų jos vietoj teėjusi "Gazeta Wieczorna". Uždengta Vilniaus lenkų apšvieimo draugija "Oswiata". "Sokolo" draugijos valdyba valdžios perspėta, kad jos eilė jau artinasi. Tarptautinei Vilniaus "Apšvietimo draugijai" neleidžiama įstegti mokyklos vietinėmis kalbomis. Metalų darbininkų sąjungos bute Vilniuje padaryta krata ir paimta visi raštai ir knygos.... Garsiam Lenkų rašytojui Feldmanui neleido laikyti viešų skaitymų, kadangi, girdi, nežinia, nė kas jis toks, nė kaip skaitys. Tas pats atsitiko su p. Pleirytės-Puidienės ir kitų skaitymais....

Kiekviena diena suteikia mums panašių naujienų. Apšvietimo draugijos nebežino nei ką daryti. Jos mano jau apie tat, kad kaip nors persivaryti per šį laiką, ir savo sumanymų įvykinimą atideda tolesniam laikui. Darbininkų sąjungos, kurios savo veikimo tikslu statosi apginti darbo žmogų nuo išnaudojimo ir pakelti jį išsilavinimo atžvilgyj, džiaugiasi sveikos išlikę, o ką čią besvajoti apie "kovą" ir platinimą "kulturos"! Nėsant valdžios cenzuros, kuri peržiurėtų straipsnius pirma, negu jie pasirodytų spaudoj, laikraščiai patįs įsiveda kuosmarkiausią savą cenzurą, kuri dėlto nevisuomet juos išgelbsti nuo netikėtų "naujiemų".

Tai kas gi toliau? Kas laukia, kad ir ramų kulturos darbą, apie "politiką" jau nekalbant? Nejaugi nuleisti rankas ir laukti, kol paskęsime tamsybės vilnyse?!

Tačiaus labai paviršutiniai galvotų tas, kurs nulemtų kulturos judėjimui šitokį galą. Pergreit jau jis marintų. Tat butų užmiršamas, kad kuone kiekviename žmoguje, ypač gyvenančiame musų krašte, yra prigimtas gabumas — galėjimas prisitaikinti ir pritaikinti savo darbus, kad ir prie sunkiausių aplinkybių. Atsiminkime "lietuvių judėjimo" istoriją, prisiminkime, jog "musų širdįs tvirtos, seniai buvo išmėgintos, seniai keptos, virtos", ir nejaugi galė tuomet kilti mumyse liudnos mintįs sulig musų ateities!

Daug yra kelių šviesties ir šviesti kitus. Jei negali vienu, eini kitu keliu.... Męs dar kovosime!

("V. Ž.")

KAS GI TAT?

Kovo 15 d. pranešėme apie matininkų kursus, kurie "greitu laiku" buvo žadama Vilniuje, Kaune ir kituose gubernijos miestuose įsteigti. Pranešėme pasiremdami žinia, kurią mums suteikė žmogus tarnaująs matininkystėj. Maž daug tuo pačiu laiku, tik ne anksčiau, ir kiti laikraščiai patalpino jau nebe pašalinio žmogaus suteiktąjį, bet valdžios pranešimą apie matininkų kursus. Męs irgi pasiskubinome plačiau apie juos pranešti ir kovo 16 d. raginom jaunuomenę juosna įstoti.

Ir ištikro tuojaus po musų pranešimų ir straipsnių gavom vieną po kito keletą užklausimų apie kursus, kiti gi, nieko nelaukdami, Vilniun atvyko ir kreipėsi į mus padėti jiems įstoti kursuosna. Męs, žinoma, su mielu noru, norėdami jiems patarnauti, aiškinom jiems, ką apie kursus žinojom ir net buvom kartu su vienu jųjų nuėję į gubernijos "čertiožnąją" pasiteirauti.

Ir kas gi pasirodė! Jau keletas dienų, sako, vietų nėra. Tas pats Kaune. Kaip tai gali buti? Nejaugi per vieną, dvi dieni jau tiek žmonių suspėjo apie kursus sužinoti ir prašymus bei dokumentus pristatyti?! Keistas dalykas. O rasi "kitų" jau pirm apskelbsiant buvo žinota ir prašymai prirengti? Taigi nebuvo reikalo ir skelbti: ar šiaip ar taip,bus priimti "saviejie rusai", tai kam dar žmonės suvadžioti, iš vietų judinti?

Įdomu butų patirti, kas priimtas ir ar daug ne rusų tarpe mokinių. Tuomet rasi viskas paaiškėtų.

("V.Ž.")

IŠ SENAPILĖS MOKSLĄEIVIŲ GYVENIMO.

Rudenį 1905 m. musų gimnazijoj prasidėjo mokinių streikai. Jie tai nustodavo, tai vėl prasidėdavo. Taip perėjo kuone ištisi 1905—1906 mokslo metai. Kaipo pasekmės — panaikinta "žvėrinčius" (taip mokinių buvo vadintas internatas), skambutis, mokytojų koliojimai mokinių visokiais gražiai pramanytais žodeliais; leista mokiniams gyventi, kur tiktai nori, skaityti kokias nori knygas, dėvėti kokius nori rubus....

Pasijutę laisvesniais, mokiniai ir viešai pasirodė. Jie surengė kelis spektaklius įvairiems visuomenės tikslams. Niekeno nesiklausus, buvo įsikurus mokinių komisija šelpti reikale savo draugus ir gana atvirai veikė.

Reakcija ir pas mus atsiliepė, nors dar nebe taip smarkiai kaip kitose mokyklose, pav. Liepojaus gimnazijoj (žiur. "Viln. Žinių" No. 27 — "Senieji vargai, senieji rupesniai"). Mokiniams jau negalima dalyvaut steigime vakarų, jeigu pinigai nebus skiriami šelpimui neturtingų draugų, ir tai direktorius gali neleist. Panaikinta jau laisvė nešioti mokiniams kokias jie nori už gimnazijos sienų drapanas. Uždrausta jau gyventi ten, kur neduoda direktorius tam tikro leidimo. Šis tas tebeliko dar iš "laisvės meto;" bene svarbiausia, kad mokytojai nebesielgia taip biauriai su mumis, kaip elgdavosi pirmiaus ir kaip elgiasi dabar Liepojuje, Suvalkuose ir kitur. Tokiose tai aplinkybėse gyvena Senapilės gimnazijos mokiniai.

1902—1903 metuose, kiek aš atmenu, daugumas musų mokinių pradėjo krutėti, žvalgyties aplinkui. Tankiai dar buvo girdėti kalbant lietuvius mokinius lenkiškai, arba gudiškai, bet daugumas jau nėsidrovėdavo kalbėti ir lietuviškai. Kai kurie augštesniųjų kliasų mokiniai buvo sisispietę į tam tikrą kuopelę, kuri stengėsi prisirengti prie busimojo darbo tarp savųjų. Vieni jųjų save skaitėsi demokratais, kiti linko prie socijal-demokratų. Jie buvo įsikurę ir nedidelį knygynėlį. Prasidėjus 1904 ir 1905 mokslo metams, vieni kuopelės nariai pabaigė gimnaziją, kiti dėlei kitokių priežasčių išstojo, o jų vietą užėmė nauji nariai. Pasirodė šiokia tokia permaina: kuone visi prijautė socijal - demokratams. Kuopelė pasivadino — mokinių prijaučiančių s.-d. Jos tikslas buvo lavinties toje pakraipoje. Susirinkimuose skaitė Bogdanovo "Politišką ekonomiją". Po jos įtekmę buvo susitvėrusios kuopelės ir žemesniose kliasose. Ir įsitaisė gan didelį lietuviškų knygų knygyną. Kilus streikams, jos nariai vadovavo mokinių judėjime. Tačiaus gimnazijos laisvėms prasidėjus, prasidėjo ir kuopelės tarpe nesutikimai, ginčai. Jos įtekmingumas kurį laiką buvo nupuolęs mokinių tarpe ir tik dabar, prasišalinus iš jos kai kuriems, ji vėl jį atgauna.

Greta šios kuopelės gema ir miršta kitokios mokinių kuopelės. Taip, laike streikų buvo įsikurus mažai susipratusių mokinių kuopelė. Jie pasivadino savę "kaliarninkais". Jų tikslas buvo "sugriaut dabartinę kraugerišką tvarką"; su gimnazijos vyriausybe kovot ne ramiais streikais, bet su ginklu rankoje. Ant ginklų reikia pinigų. Ir "kaliarninkai" nutarė pasipinigauti pas aplinkinius ukininkus, tačiaus pinigavimas nepasisekė: pas vieną ėjo, ėjo, nepriėjo, nuo kito vos spėjo pabėgti.

Pradžioje 1907 mokslo metų susitvėrė kita mokinių kuopa, kurios tikslas buvo lavinties kraštutinai pirmeiviškoje pakraipoje, ir išdirbti sau pažiuras į dabartinio gyvenimo bėgį. Ši kuopa niekuomi beveik neatsižymėjo, jei bent tik paskutiniu savo susirinkimu, kurs įvyko pabaigoje pirmojo pusmečio 1907 m. prieš pat vakaciją.

Antrame pusmetyje 1907 metų atsiranda įdomesnių kuopelių. Visų pirmą susispietė mėgstantieji išgert, kozyruot ir šiaip "pasilinksminti". Šios "kuopelės" vadai kilę iš turtingųjų; iš lietuvių nedaug kas su jais susidėdavo. Dabar apie šią kuopelę nieko negirdėt.

Toliaus įsikurė tarptautinė V kliasos kuopelė. Ji pasivadino save "Viltis". Jos tikslas — lavintis visose mokslo šakose. Narių buvo į keturioliką. Po nekuriam laikui kilo joje barniai ir apie pusė narių prasišalino; kuopelė turi savo knygyną, nedidelę orkestrą. Apie tą patį laiką įsikurė VI kliasos kuopa. Ji vien susideda iš lietuvių. Jos tikslas—gerai susipažinti su politiškų partijų programomis. Bet tai kuopai jau "Mikelis siulo pradotką" (snaudžia). Narių joje buvo, rodosi, į 10. Dar buvo įsikurusios III ir IV kliasų kuopelės. Jas jau apėmė snaudulys.

Buvo įsikurusi dar didelė tarptautinė mokinių kuopa, pasivadinus "Mokinių kooperacija". Narių joje skaitėsi 60. Narių buvo gimnazijos mokiniai ir mokinės. Ant pirmos vietos buvo pastatytas lavinimasis, skaitymas lekcijų, referatų (pranešimų). Bet pasirodė, kad iš mokinių nekokie išeina lektoriai, o iš pašalinių nėra kam tuom užsiimt. Įtaisius muzikos vakarą, iš kurio pelną paskyrė reikalaujantiems pašalpos mokiniams, kuopelė persiskyrė su šiuo ašarų pakalne. — Buvo įsikurus lietuvaičių mokinių kuopelė, kuri žadėjo lavinties socijal - demokratų pakraipoje, bet jos jau irgi nėra. Kaip girdėjau, dabar įsikurė kita jų kuopelė, kuri mokinasi lietuviškai skaityti ir rašyti, praeina Lietuvos istoriją.

Iš visko augščiaus aprašyto matyt, kad mokiniai nori lavinties, šviesties, darbuoties, bet tik įsikiša kur, tuojau nudega ir atšoka. Kuopos kuriasi, tveriasi ir vėl greta, jra. Kuogi išaiškint tokį keistą apsireiškimą?

Prisižiurėjus arčiaus mokinių gyvenimui, męs pastebėsime, kad mokiniai griebiasi skaitymo. Paima kokį romaną, bet tas jam greit pabosta — kitokie jau laikai, reik griebtis mokslo. Puola prie mokslišskos knygos. Tą skaito, prakaituoja, bet daug vietų jam nesuprantamų ir perskaitęs, pasijunta pasialsinusiu, o naudos jokios. Tada šoka jis prie organizacijų. Mano ten rasti mokslo šaltinį, bet pasirodo, kad ir ten tas pats. Pasijunta mokinys tokiam užburtame rate ir besimėtant iš vietos į vietą, nyksta jo energija, atsilieka jis išsilavinime. Mokiniai tik tada tegalės tiksliau savo spėkas išnaudoti ir neblaškyti jų į visas pus[illegible] kada atsiras žmonių, ką galės rodyti mokiniams kelią, sakysim, vadovauti jų organizacijoms. Iš mokinių tiek prasilavinusių nėra. Reikia pašalaičių. O kolaik iš pašalaičių Senapilėj tokis atsiras, tai daug dar Šešupės vandens nutekės. Dar lieka vienas budas - bent sumažinimui to mokinių slogučio, tai programa, kur butų nurodytos skaitymui knygutės tokioje tvarkoje, kad mokinys eitų nuo lengvesnės knygelės prie sunkiau suprantamos. Jei kur mokiniai jau turi savo, ar kitų išdirbtą tokią programą, butų gerai, kad ir senapiliečiai galėtų su jaja apsipažinti. — Lieka dar pora žodžių apie mokinių prietikius prie vietinių: "Žiburio" ir "Šviesos" draugijų. Iš to kas mano jau pasakyta, išanksto jau galima spręsti, kad mokiniai prijaučia "Šviesai". Ir neapsiriks. Mokiniai su "Šviesa", galima sakyt, susigiminiavę. Jie vienas kitam paduoda ranką. "Šviesa" šelpia mokinius, taiso jų naudai vakarus, renka aukas, mokiniai gi padeda jai švietimo darbe. Jie dalyvauja lošimuose, chore, kas kiek gali, stengiasi padėti jos darbavimuose. Paskutiniu laiku gimnazijos vyriausybė pradėjo labai šnairiai žiurėti į giminiavimąsį mokinių su "Šviesa". Ji nori "ustranit učenikov ot vrednago vlijanija obščestva "Sviet", ir stato tarp jų visokias pinkles.

Negalima sakyt, kad "Žiburį" mokiniai visai boycotuotų. Yra net ir taip vadinamų "pirmeivių", kuriems, padėkim, patinka geriaus "Žiburietė" mergaitė negu "Šviesietė"; mat tuo mastu kartais mieruojama viena ir kita draugija. Tikrų "Žiburio" šalininkų iš mokinių tarpo visai maža. Iš augštesniųjų kliasų žymesniejie tik du: vienas jųjų atsižymėjo kaipo geras dekliamatorius (eilių sakytojas), kitas — kaipo uolus "Šaltinio" platintojas. Be jų yra ir kitų, ką šiokiu ar tokiu budu patarnauja žiburiečiams: tai per jų vakarą pastovi prie salės durų, tai bilietus parduoda ir taip toliau.

Didelio "piovymos" tarp mokinių "žiburiečių" ir "šviesiečių" nepastebiama. Šiaip visus vienyja — šokiai....

Dar apie vieną naująjį apsireiškimą musų mokslaeivių gyvenime, butent apie mokinių leidžiamąjį "Mokinių Draugą". Nauda iš jo mokiniams tegali buti kaipo proga prasilavinti rašyme, nes pats, svyruodamas į visas šalis, jis negali duot pamato skaitytojų pažiuroms. Vienoje vietoje jis linki mokiniui, "kad tau nauji metai atneštų viskame ramybę ir laimę", kitur vėl šaukia "per šviesą, vienybę ir kovą prie laisvės ir geresnio buvio!". Ir taip visur.— Leidžia jį ne kokią kuopelė, bet pavieni žmonės.

Šapas.

("V. Ž.")

GIRDĖKITE....

Škaitlingiausias luomas Lietuvoje yra ukininkų, tik savo nelaimei, mažai dar apsišvietęs, susiorganizavęs, užtat, kaip jų pačių, taip ir žemės kultura stovi ant siauros papėdės. Šiuo pradėjimu norėčiau paakint visuomenę atidengti kai kurias ydas musų ukininkystės dalykuose, idant laiku pataisytume tą skaudėjimąją vietą.

Viena iš svarbiausių mųs ukio šlubavimo priežasčių tai ta: jei kuris ukininkaitis išklampoja šiokį tokį ar augštesnį mokslą, jau toksai nepasilieka ant ukio (jeigu kuris pasilieka, tai tas kaipo išimtinas atsitikimas) ir, atsiskyręs iš ukininkų tarpo, atsiskiria ir gyvenime: nebevargsta tais vargais, nebesirupina rupesniais, anot priežodžio: "iš akių ir iš mislių". Tokiu budu visos germenįs inteligentija išsiskiria. Kam neaišku, jog nuo to susilpsta protiškos pajiegos? Ir pats savim įsimano, kad ukininkai su mažu apšvietimu nieškrįsta kėsintis įvesti ukyje ką nors naujesnio, geriaus pritinkančio šių dienų aplinkybėms, ypač, kad tam vislab reikalingi pinigai, o atsižiurėdami į praeitį; atkakliai laikosi tradicijos: "taip musų tėvai gyveno...." Iš kitos pusės, nesant ukiškai kooperatyviškų draugijų — įstaigų, sunkus ir beveik negalimas jokis kėsinimas, nes užvedant naują ukininkavimo budą, kaip augščiau minėjau, reikalingas — kapitalas, kurį tiktai su pagelba gerai pastatytos kooperacijos galima pasiekti. Šale to įsikurusi ukiškai kooperatyviška draugija įneštų į kaimo gyvenimą dar ir kitas lengvenybes, pavyzdin: pirkdami visokias prekes didelėmis partijomis, valstiečiai gautų geresnes ir už žemesnę kainą, o savas prekes parduotų geresnėmis išlygomis; su draugijos pagelba lengviau gauti ir lengvesnėmis sąlygomis ant kredito (pasiskolinti), negu pas pavienes ypatas; pagalios su pagelba kooperacijos greičiau susirandama pagelba nelaiminguose atsitikimuose įkuriant tam tikslui įvairias draugijas: apsidraudimo nuo ugnies, ledų išmušimo, gyvulių kritimo ir tt. Dėl to daugelis mokytų, susipažinusių su ukišku gyvenimu, tvirtina, kad: "Be ukiškų kooperatyviškų draugijų negalima nė tikėtis pakilsiant mųs ukiui". Ta teisybė, rodos, gana aiški. Į tą turėtų atkreipti atydžią prakilnesni tautos sunųs, energiškai įtempti visas pajiegas, pakėlimui ukininkų tarpe sąmonės apie reikalingumą ukiškai kooperatyviškų draugijų. Atmindamas Valstiečių - Atstovų žodžius: (žiurėk "V. Ž." Nr. 40): "Milijonų valstiečių gerovė priguli nuo žemės, nuo jų gi gerovės priguli viso krašto gerovė....," kviečiu— kas tik turite pajiegas į talką.

Jeigu kalbėti apie kooperaciją, tai visų pirmu, žinoma, tam reikalingas nors pradinis apšvietimas, be ko negalimas ne tik įsikurimas, bet, kas svarbiausia, jų reikalingumo - naudingumo supratimas, nuo to — pasisekimas. Šiandien bendradarbystės prasireiškimas pas mus, ypač, tarp valstiečių dikčiai pasilikęs nuo kitų apšviestesnių tautų (savu laiku "V. Ž." buvo prirodyta statistiškomis žiniomis). Tuo tarpu męs viską perkam ir parduodam pavieniui, tankiausiai reikalo spiriami: "ką darysi, sako nevienas, kad reikia pinigų — reikia parduoti". Todėlei tiktai pirkliams (žydams) yra geras uždarbis, jie lengvai susikrauja didelius turtus iš to, kas mųs seniai uždirbta, priguli, o tik per nesupratimą nesunaudota. Žinokime, kad męs šimtus tukstančių rub. praleidžiame pro save! Visą užsiėmimą, atliekamą dabar pirklių, apimtų tuomet įsikurusi draugija ir suprantamai, pelnas liktųsi draugijos — mųs pačių kišenėje.

Be to draugija juk lavina naują gyvenimą, naujus kovai priemonius, išstato naujas užduotis; per susirinkimus supažindina su daugybe praktiškų klausimų, kurie, norint suprast apsiaubiančias gyvenimo ypatybes, butinai reikia žinoti bevienam, vienu žodžiu—draugija priverčia pamanyti daugelį tą, į ką pavienis žmogus neatkreiptų atydžios. Bet ar prirengta draugijoms dirva? — rasi kas paklaus. Ant kiek aš pažystu Lietuvos valstietį, manau, jog reikia tik aiškiai jam išrodyti tokių draugijų reikalingumą, jų praktišką gyvenime vertę, tai ir pristos. Tą savo nuomonę motivuoju tuo, kad kiek jau Lietuvoje yra įsikurusių draugijų: "Šviesos", "Žiburys", "Saulė" ir tt. ir nors su apšvietimo - labdarybės tikslu, o tačiaus randa pasekėjų nemažai iš valstiečių, tat tokioj, kuri tarnautų jų reikalams (pirkime ir pardavime prekių), norinčių prisidėt, neabėjoju, atsirastų daug daugiau. Reikia tiktai pradžios pasidarbuoti ir patįs pataikysime.

Dabar kreipiuosi į jus valstiečiai: nesislėpkime su tuo kas yra nesuprantama, naudokimės iš patarimų mokytesnių, žadinkime kiekviename valstietyje supratimą pasidarbavimo visuomenės labui, nes nepavienių ypatų gerovė tveria visuomenės kulturą; o daugumos, kuri ir yra visuomenė.

Taučius.

("V. Ž.")

ATKREIPKIME ATYDŽIĄ.

Išeivystė į Ameriką jau iš senų laikų plačiai pasklydo po Lietuvą. Ypač augštai pakilo ta išeivystės banga pastaraisiais metais. Tukstančiai darbininkų apleidžia Lietuvą, keliaudami ieškoti darbo į Ameriką ar į Angliją.

Tos išeivystės pasekmės pradeda jau kaikur skaudžiai pasirodyti, kai kur jau jaučiasi stoka darbo rankų. Bet šio straipsnio uždavinys neatkalbinėti žmones nuo išeivystės, nuo noro atrasti geresnes gyvenimo sąlygas. Toks atkalbinėjimas butų visiškai bergždžias. Šio straipsnio tikslas atkreipti išeivių atydžia ne į tolimą Ameriką, kur dabar jau sunku darosi darbas atrasti, ne į Angliją, kur musų žmonis už nieką laiko ir gerai apmokamo darbo nenori duoti. Šio straipsnio tikslas aktreipti darbo žmonių atydžią į kaikurias darbo šakas, kurios galėtų duoti nemenkesnį uždarbį kaip Amerikoj, o ypačiai Anglijoj.

Atkreipkite tik atydžią į musų pirklybą. Nerasi ten pakaktinai suprantančių savo amatą pirklių, subjektų. Pasižiurėkite kas stato pas mus (bent Kauno gub.) bažnyčias — latvių murininkų kompanijos. O musų darbo žmonės, apleidę puikų pelno šaltinį kitiems, patįs kaip avinai bėga į užmarį sunkaus ir paojingo uždarbio jieškoti.

Ir netik čion nurodytos darbo šakos palieka musų neišnaudotos. Paimkime dar, pavyzdin, spaustuvninkystės amatą. Spaudai Lietuvoj atsiradus, prireikė daugybės rinkėjų mokančių lietuvišką kalbą, bet išskyrus 2 ar 3 ypatas, štai jau keli metai daugiaus lietuvių raidžių rinkėjų neatsiranda, nors kiekvienas lietuvis rinkėjas tikrai atrastų darbą Vilniaus spaustuvėse, kurios dabar turi daugybę lietuviškų spauzdinių. Nors geras rinkėjas, dirbdamas tik po 8 valandas kasdien, uždiba per mėnesį po 50 rub.; nors darbas nesunkus ir gerai apmokamas, tačiaus musų žmonėms verčiaus bėgti į Ameriką ar Angliją, kuomet čion Vilniuj spaustuvių savininkai šaukte šaukia: "duokite mums lietuvius rinkėjus". Į šitą mums reikia atkreipti didelė atydžia, šituo męs suteiksime darbą ir gerą pelną daugeliui musų darbininkų, šituo sutversime musų dideliuos miestuose tvirtą lietuvių branduolį.

Bet reikia atminti, kad ir subjekto ir murininko ir rinkėjo darbas reikalauja išsimokinimo; tai ne anglių kasimas ar patarnavimas mišinai kur fabrikoj. Šių darbų reikia išmokti, reikia jau iš mažens prie jų pratintis ir mokintis.

Ant užbaigos dar kartą reikia pabriežti, kad darbo gero ir pusėtinai apmokamo galima ir pas mus atrasti, reikia tik neiti užsimerkus kitų pramintais takais, bet apsižvalgyti aplinkui ir mokėti atrasti sau tinkamą darbą. Kadangi daugelis amatų, kaip antai: subjekto ar rinkėjų darbas, reikia jau iš mažens pradėti mokintis, tėvams reikėtų šitai atminti ir vietoj augint vaikus piemenimis, daug geriaus butų leisti juos mokintis minėtųjų amatų, kurie duos jam pusėtiną užlaikymą ir žmogišką gyvenimą.

Šito reikia neužmiršti ir musų inteligentijai, ypačiai mokytojams. Jie arti stovi priaugančios kartos, jie visuomet gali patarti, kur ir kaip reikėtų pasimokinti, kad suaugęs, galėtų be vargo gyventi.

Taigi atkreipkite atydžią!

("V. Ž.")

KONGRESAS ATMETĖ PREZIDENTO REIKALAVIMĄ.

Prezidentas Roosevelt pareikalavo nuo kongreso pinigų padirbimui keturių naujų didelių kariškų laivų. Kongresas vienok pripažino reikalingu padirbdinti tik du

IŠ AMERIKOS.

DU BROLIAI PRIGĖRĖ.

Mt. Carmel, Ill. Netoli nuo čia esančiame prude rado kunus dviejų prigėrusių brolių, Lawrence ir Charleso Hillman. Mat broliai išvažiavio pargabenti namon gėrymų, bet jie jau nesugrįžo, nes grįžtant su gėrymais, jie susibarė, todėl kiti iš valties juos išsodino ant kranto. Matyt eidami, įvėžlijo į pručią ir abudu prigėrė.

UŽTARIA UŽ REVOLIUCIJONIERIU.

Tuli žymesniejie amerikonai, tame New Yorko ir Chicagos miestų majorai, raštininkas Mark Twain ir kiti antru kartu atsišaukė į Maskolijos ministerių pirmininką Stolypiną su prašymu greitai pradėti bylą suimto revoliucijonierio Čaikovskio. Jis mat kalėjime sėdi jau septyni mėnesiai, o dar nežino, už ką jį suareštavo.

IŠPILDĖ GAZDINIMĄ.

Durango, Cal. Superintendentas Champion kasyklų neseniai gavo anonymišką laišką, kuriame jam buvo pranešta, jog kasyklos bus į padanges išmestos, jeigu jis nepasirupįs įvesti reikalingus apsaugojimui darbininkų pataisysymus. 14 d. balandžio minėtos kasyklos ištikro tapo į padanges expliozijos išmestos, prie to 3 darbininkai likosi mirtinai užgauti.

REIKALAUJA JURININKŲ.

Washington, D. C. Amerikos laivyno ministerija reikalauja 6000 naujų jurininkų kariškam savo laivynui. 3000 jurininkų, sulyg ministerijos reikalavimo, turi pastot tarnyston iki 1 d. liepos. Amerikonai vienok ne mėgsta laivynėj tarnauti, todėl paprastai reikia priimti ne amerikonus.

PLĖŠIKŲ DARBAS.

Manhatan, Kans. Perdėtinį čianykštės augštesnės mokyklos, W. Hattoną, pereitos nedėlios vakare užpuolė gatviniai plėšikai, iškraustę kišenius, primušė ir primuštą pametė ant gelžkelio šėnių priešais atbėgantį traukinį, kuris jį sumalė.

PRIGAVO BEZDŽIONES.

Philadelphia, Pa. Atkako čia garlaivys "Branufals" iš Indijų ir atgabeno 400 bezdžionių. Prisavinta bezdžionė, kuri nuo kelių metų vaikščiojo laisva ant laivo, paliuosavo kitas. Ir prasidėjo kova terp bezdžionių ir laivo tarnų, bet žmonės nįstengė žvėrių įveikti. Laivo kapitonas ant galo sumanė išmėtyti saldumynus aplaistytus rumu. Prieš tokią pagundą bezdžionės nejstengė astovėti ir jas jurininkai visai girtas ant galo pergabeno į jų klėtkas. Ne vien žmonės mat mėgsta rumą.

SIULO URĖDĄ UNIVERSITETO PREZIDENTO.

Washington, D. C. Uždėtojas čianykščio tautiškojo universiteto, Andrew Carniegie, pasibaigus tarnystai, pasiulė prezidentui Rooseveltui urėdą prezidento minėto naujai rengiamo universiteto. Universiteto įrengimui ir užlaikymui Carnegie paskyrė 25 milijonus doliarių.

PASIMIRĖ NUO 60 METŲ ATGAL PRARYTO CENTO.

Laporte, Ind. Pasimirė čia nuo 60 metų atgal praryto cento farmeris James Hukins. Jis mat, turėdamas 7 metus, prarijo centą. Pinigas iki šiol gulėjo pilve visai ramiai, teip kad Hukins visai jo buvimo ten ne jautė. Neseniai vienok toj vietoj, kur buvo pinigas, pasidarė votis, pinigas nuo pilvo rugščių užsidengė nuodingoms rudims, joms farmeris ir užsinuodino.

SNIEGO LAVINA.

Calcary, Alberta (Kanada). Nusiritusi nuo kalnò sniego lavina užbėrė gabenantį japoniškuosius darbininkus traukinį. Kiek darbininkų iš viso tapo užmuštų, dar nežinia, mano, kad tokių yra su viršum 40 ypatų. Užberto traukinio dar neatkasė.

TVANAI.

Helena, Mont. Misouri upė Cascada aplinkinėse išsiliejo per krantus ir užliejo didelius laukų plotus. Užtvinę vandens nunešė buvusias žemumose triobas, šieną. Vanduo užliejo dalį miesto Great Falls. Užlietas visas miestas Graig. Nuostoliai tvanų padaryti labai dideli.

GERA KLAIDA.

Columbus, Ohio. Policistas Heinz ir Casey, per apsirikimą, nužiurėdami, kad tai plėšikai, nušovė du jaunu vaikinu, du broliu, Johna ir Williamą Franks; bet tai buvo broliai grocerijos savininko Frankso. Policija manė, kad užmuštiejie yra plėšikai, tie gi vėl kitus laikė užpuolikais jų brolio grocerijos. Prasidėjo besišaudymai, kurie pasibaigė tuom, kad grocerijos savininko du broliai likosi užmušti.

NELAIMES ANT GELŽKELIU.

Butler, Pa. Netoli Evans City, ant Pitsburg, Harmony & New Castle geležinkelio, iššoko iš rėlių traukinys. Prie to 21 darbininkas tapo sunkiai sužeistas.

EXPLIOZIJOS.

Mendota, Ill. Bello dirbtuvėse mieste Pawpaw expliodavo garinis katilas. Expliozijos du darbininkai likosi užmušti, o 4 sunkiai sužeisti.

GAISRAI.

Ithaka, N. Y. Netoli nuo čia, miestelyj Ludlowville, sudegė įtaisos International Salt Co. Nuostolius gaisro padarytus skaito ant 200000 dol su viršum.

IŠ DARBO LAUKO.

¶ Toledo, Oh. Pasibaigė derybos terp angliakasių ir kasyklų savininkų Ohio, Indianos ir West Peannsylvanios. Abidvi pusės susitaikė. Padaryti kontraktai dviem metams. Nutarta: jeigu darbininkas nusileidžia į olą, vis tiek, ar bus jam darbas ar ne, turi gaut užmokestį už dvi valandi.

¶ Cumberland, Md. Pasibaigė čia streikai tarnaujančių ant gatvinių karų. Karų kompanija sutiko priimti atgal visus pirma tarnavusius, o tarnaujantiejie pažadėjo pildyti visus kompanijos padavadijimus.

¶ South Chicago, Ill. Čia yra suviršum 5000 darbininkų plieno dirbtuvių be darbo. Vargas terp darbininkų labai didelis.

¶ Mobile, Ala. Darbai šitose aplinkinėse šiuom kartu eina ne geriausiai. Todėl neturinti darbo lietuviai dabar tegul čia ne keliauja darbo jieškodami.

¶ New York. Budavonių kontraktorius Michael Thomas, už parsigabenimą kontraktuotų darbininkų iš Macedonijos ir Bulgarijos, likosi teismo pasmerktas 8 mėnesiams kalėjiman.

¶ Yonkers, N. Y. Konduktoriai ir motormanai Yonkers City Railway Co. nutarė streikuoti. Jie reikalauja po $2.50 už dienos darbą.

¶ Los Angelos, Cal. Darbai eina čia negeriausiai, daug žmonių yra be darbo, o iš kitur pribuvęs negali tikėtiesi čia dabar darbą gauti.

¶ Spokane, Wash. Darbai šiuom tarpu eina čia blogai; iš kitur pribuvęs negali gaut darbo.

¶ Pittsburg, Pa. Darbai pradeda eiti truputį geriau, bet labai palengva, dar vis daug yra žmonių be darbo.

¶ Fort Dodge, Ja. Sustreikavo darbininkai United States Gypsum Co. Jie reikalauja didesnių algų.

¶ Superior, Wis. Darbai čia su visu apsistojo. Teipjau yra ir Duluthe

¶ Connellsville, Pa. Darbai prie kokso pečių eina prastai. Darbininkai išvažinėja kitur darbo jieškoti.

¶ Pittsburg, Pa. Pensylvania gelžkelio kompanija prisakė prašalinti nuo tarnystos visus svetimtaučius, jų vietas pavesti amerikonams.

¶ Cheat Haven, Pa. Southern Connellsville Coal Co. uždarė savo kasyklas. Per tai daug darbininkų atsirado be darbo.

¶ McKeesport, Pa. Prasidėjo darbai dirbtuvėse Denees Words Plant. Seniejie darbininkai likosi prie [illegible] jimti.

¶ Barre, Vt. Sustreikavo akmenų daužytojai. Jie pareikalavo po 28 c. už darbo valandą.

¶ Vandergrift, Pa. Dirbtuvėse American Sheet & Tin Plate Co. prasidėjo darbai. 2500 darbininkų gavo darbą.

¶ Ludlow, Mass. Ludlow Mfg. Association numažino ant 6% darbininkų algas.

¶ Carnegie, Pa. Dirbtuvėse Carnegie Stell Co. prasidėjo darbai. Daug darbininkų patilpo prie darbo.

¶ Mobile, Ala. Darbai eina čia ne geriausiai. Daug darbininkų yra čia be darbo.

LIETUVIAI AMERIKOJ.

AŠTUNTA "AUŠROS" DRAUGYSTĖS PRELEKCIJA.

Nedėlioj, 26 d. balandžio, atsibus aštunta ir kartu paskutinė šio meto "Aušros" draugystės prelekcija Freihei Turner (mažojoj) svetainėj, 3417 So. Halsted st. Tema prelekcijos — "Lietuvos Mythologija". Skaitys p. Šernas, "Lietuvos" redaktorius. Kadangi toje pat dienoje bus vaidenama antru kartu operetė "Kaminakrėtis ir Malunininkas", tai dėlto šita prelekcija prasidės ankščiau negu paprastai. Prelekcija prasidės lygiai 3 valandą.

Tema, manau, labai interesinga kiekvienam, užtai publika turėtų atsilankyti ant šitos prelekcijos skaitlingiau negu ant pirmesniųjų. Įženga 10c. ypatai.

J. Ilgaudas,
Prel. R. K. Rašt.

IŠ BENLD, ILL.

Čia lietuviai jau gyvena nuo keturių metų. Kitokių darbų kaip anglių kasyklose nėra. Kaip kitur, teip ir čia nuo 1 d. balandžio kasyklose pasiliovė darbai. Kada pradės vėl dirbti, nežinia. Nors darbai čia eina blogai, bet girtuokliaujančių ir besipešančių lietuvių ne truksta. Tie suteikia paskui gražų uždarbį teisėjams ir advokatams. Jeigu tokiems užmanai užsirašyti laikraštį, tai ne nori nė klausyti. Žinoma, ne visi teip daro: yra čia diktai ir skaitančių visokius raštus. Ateina čia: "Lietuva", "Tėvynė", "Kova", "Saulė", "Keleivis". Apskritai imant, lietuvių supratimas kįla.

Yra čia net keturios lietuviškos organizacijos: kuopa S. L. A. turi 64 narius; apart to, yra dar kuopa L. S. S., Šv. Juozapo draugystė ir Neprigulmingas Kliubas, kuris moka ir pašelpą susirgusiems sanariams.

Kasyklose Nr. 3, 6 d. kovo patiko nelaimė lietuvį Juozą Kapturaucką: pervažiavo jį karas ir sulaužė strėnas. 22 d. kovo Litchfieldo ligonbutyj jis pasimirė. Vėlionis prigulėjo prie Šv. Juozapo draugystės. Palaidotas su bažnytinėmis apeigomis Glispes katalikiškuose kapuose. Lietuvoj paliko jis tėvą ir motiną, teipgi seserį; brolis jo gyvena Amerikoj. Vėlionis buvo vedęs, 25 metų, Amerikoj išbuvo 5 metus. Paliko 3000 doliarių tėvams ir seserei. Vėlionis buvo pačėdus, niekur be reikalo nė cento neišleido. Paėjo iš Kauno gubernijos, Jurbarko valsčiaus, Lukšių sodžiaus.

J. Guzevičius.

IŠ BALTIMORE, MD.

Saliuninkams čia per paskutinius 20 metų buvo tikras rojus: laisniai buvo tik po 250 dol., todėl daug jų čia priviso. Terp lietuvių saliunai buvo visokiose vietose, net tokiose, kur vežimas su bačkoms ne gali prisigriebti. Šimet saliunų priešai užsimanė juos, jeigu jau ne su visu panaikinti, tai bent jų skaitlių sumažinti. Saliunų priešai privertė legislaturą pakelti žymiai mokestį. Laisniai šiems metams pakelti iki 500 dol., kitą metą iki $750, o trečią iki 1000 dol. metams. Dabar jau sumažėjo čia saliunų skaitlius.

Suprantama, ėsant daugeliui saliunų, musų broliai neįstengė nieko gero nuveikti nė savo, nė tautos labui. Čia yra gana tokių musų brolių, kurie, pasibaigus sanvaitei, gavę algą, vietoj eiti namon, kalėdoja po karčiamas, ir paskutinėse jau visai nežino, ar šinkorius atiduoda likučius pinigų ar ne; kartais dar saliuninkui, paėmusiam kokią penkinę, pasiseka įkalbėti, kad dar jam reikia primokėti. O tuom tarpu namiejie pati su vaikučiais turi ką į puodą įdėti. Pareina vyras namon, o jeigu paduoda pačiai kelis doliarius, tai toje teipgi, vietoj nupirkti sau ir vaikams reikalingus drabužius, skubina pinigus nešti kunigui už sėdynę bažnyčioj.

L—kos.

IŠ WESTVILLĖS, ILL.

Pasibaigė čia kova su aludėms. Kova buvo sunki, nes čia miesto majoras ir aldermonai visi saliuninkai, todėl uždarymą saliunų sunku buvo pervaryti (bet balsavimai ne paeina nė nuo majoro, nė nuo aldermonų, bet nuo gyventojų: ne urėdninkai, bet gyventojai privalo žinoti, ko jiems reikia. Bet laikymas, ar uždarymas saliunų dar žmonijos nuo blogo ir nelaimių ne ištrauks. Reikia pirma panaikyti priežastis varančias žmonis į saliunus, tąsyk pats saliunai išnyks; palaikant priežastis, uždarymas saliunų girtuokliavimų ne išnaikys, kaip negali blogo išnaikyti ne aštriausi bausmių kodeksai. Klausymas uždarymo ar laikymo saliunų todėl visai ne svarbus. Red.). Saliuninkai vedė žmonis net neturinčius ukėsystės popierų balsuoti už palaikymą saliunų, traukė žmonis iš lovų (turbut tik tuos, kurie į savo namus įleido? Red.). Bet visi saliuninkų besistengimai nieko negelbėjo: nuo 1 d. gegužio čia bus uždarytos aludės. Ar tas išnaikys girtuokliavimus, tą pamatysime vėliau. Čia vienok ne vienas teip buvo prasigėręs, kad neturėjo nė ką valgyti, (o ar toki negabęs gėrymų dabar iš kitur? Drausmės, paprastai, tik trumpam laikui sulaiko blogą, bet jo neišnaikina. Kur nėra atvirų, valdžios kontroliuojamų saliunų, ten atsiranda daugybė slaptų, jeigu tik žmonės reikalauja gėrymų; jie parsigabena gėrymus ir namon, jeigu tik be jų apsieiti negali. Red.). Žinoma, išnaikinus saliunus, žmonės turės daugiau laiko skaityti apšviečiančius jų protą raštus. Kad tik skaitytų! Tankiausiai vienok teip buva, kad mėgstanti gėrymus ir nėsant saliunų, moka gėrimus surasti. Ne tiek todėl saliunai prisideda prie palaikymo girtuokliavimų, kiek priežastys palaikančios saliunus. Be išrovimo tų priežasčių, jeigu nebus atvirų saliunų, atsiras slapti, o jeigu ir tokių nebus, žmonės gers namieje. Drausmės dar niekur žmonių geresniais nepadarė.

J. Senelis.

IŠ UNION CITY IR NAUGATUCK, CONN.

Čionykštė Lietuvių kooperatyviška sankrova parengė prelekciją, 12 d. balandžio. Prelekciją skaitė M. J. Vokietaitis, neseniai pribuvęs iš Valparaiso universiteto. Tema — "Šiądieninė Pramonė". Žmonių buvo gana diktas burelis.

Prelegentas aiškino, kad pramonė yra svarbiausiu įrankiu pakėlimui tautų, pirklystė lošia didelę rolę tautų kulturoj. Atkreipė atydą ant lietuvių nesupratimo pirklystės svarbos.

Aiškino, jog mums reikia šviestis ir lavintis pirklystėj, suprasti pramonės naudą.

Prelegentas plačiai, aiškiai perstatė lietuviškų tėvų nerangumą, jų nesirupinimą apie atsakantį vaikų išlavinimą, neleidžiant jų mokslan.

Po prelekcijos buvo užklausimai ant kurių prelegentas aiškiai atsakė.

J. A. Šunskis.

IŠ TAMAQUA, PA.

Vienas čia gyvenantis lietuvis, Vincas Abromaitis, neseniai pasiuntė savo 15 m. giminaičiui laivakortę į Lietuvą, bet su ja atvažiavo ne vaikas, tik suaugęs apie 22 metų vyras. Abromaitis norėjo jį areštuoti, bet pažadėjimu atidirbti už šifkortę, išsiprašė. Gavo jis tuojaus darbą, dirbo nuo naujų metų iki balandžio mėnesiui; bet susižinojęs su savo brolių, neužmokėjęs už boardą, kaip tik gavo algą, iš čia išdumė į Pittstoną (jeigu tik žinia, kur jis yra, juk nesunku jį surasti. Red). Matyt tai geras paukštis. Pats čia pasakojo, jog tėvynėj negalėjo gyventi, nes ant jo buvo labai įniršę ukininkai ir laisvamaniai, todėl turėjo prasišalinti į Prusus. Sakėsi, buk esąs Mikas Gabrys.

Čianykštis D. L. K. Gedemino Kliubas pradėjo smarkiau darbuotiesi politikoj (kokiu budu? Kokia ta jo politika? Red.), bet tautiškuose reikaluose nieko ne nuveikė.

Čianykščiai lietuviai nė mėgsta apšvietimo. Jeigu kas bando juos kalbinti skaityti laikraščius ar knygas, tai tokius tuojaus apkrikštija ciciliko ar šliuptarnio vardu, užtai labai myli jie svaiginančius gėrymus.

Darbai nuo pradžios balandžio mėnesio truputį pasigerino: kasyklos pradėjo visas dienas dirbti. Bet darbas sunku gauti, nes kasyklos daugiau darbininkų atleidžia, negu priima naujų. Todėl čia tegul nieks ne keliauja darbo jieškodamas.

Mel.

IŠ ATHENS, MAS.

Čia užstojo bedarbė dėl angliakasių streiko. Nežinia, kaip tas viskas pasibaigs.

Lietuvių yra čia apie 18 apsivedusių ir apie 30 pavienių. Visi sutikime gyvena. Jie sutarė susirinkti apkalbėjimui, ar negalima sutverti lietuvišką draugystę. Susirinkę pradėjome svarstyt, kokį vardą duot draugystei (tai mažmožis nevertas nė minėjimo. Ne vardas pakelia organizacijas, bet jų sanarių darbai. Juk pas mus ypač su gražiausiais, prakilniausiais vardais draugovės miega, apie jų prakilnius darbus nieko negirdėt. Rd.). Vieni šaukė: tegul bus S. L. A., kiti geidė Tėvynės Mylėtojų draugystės vardo; trečias šaukė: tegul bus Šv. Juozapo. Ir tas trečiasis pradėjo skaityti konstitucijos projektą. Ten buvo: kad prigulintis prie Šv. Juozapo draugystės turi but katalikas, turi atlikti išpažintį. Apie apšvietimą gi nebuvo nė paminėta. Daugelis balsų buvo girdėt: mums tokios draugovės, kuri nesirupina apšvietimu, ne reikia, bet švento vardo šalininkai tuos iškoliojo, visokiais vardais išvadino. Ir likokosi sutverta Švento Juozapo draugovė (tai jau ne vieno tokio vardo sumanytojo kaltė, bet visų Atheno lietuvių. Juk viena ypata, jeigu neturės paremėjų, nė gero, nė blogo negali padaryti. Kalti ir šventojo vardo priešininkai, kad nemokėjo savo pusėn daugiau žmonių patraukti. Red.).

Prieš užgavėnes Juozapinė turėjo nedėlioj balių ir žinoma, su svaiginančiais gėrymais, bet apsiriko, nes apšviestesniejie vaikinai ant baliaus nėjo. Balius traukėsi iki užgavėnių utarninko.

P. Jurkonis.

IŠ BROOKLYNO, N. Y.

Artinasi pavasaris, bet kapitalistų žadami darbai dar vis neprasideda. Bedarbių minios didinasi, nežinia, kada darbai pasigerįs. Darbininkų susirinkimus, prakalbas policija persekioja. Pulkai uniformuotų ir slaptų policistų landžioja į darbininkų susirinkimus. Jeigu kitaip susirinkimus uždrausti negali, tai prašo svetainių savininkų neleisti salių susirinkimams. Žinoma, salių savininkai, prigulėdami nuo policijos malonės, pildo jos reikalavimus. Štai ir čianykščiai 19-tai kuopai L. S. S. jau prisieina kraustytis net į ketvirtą vietą. Brooklyno draugystės ir kuopelės rengia apvaikščiojimą darbininkų šventės 1d. gegužio, bet abejotina, ar tas pasiseks (kodėl turėtų nepasisekti? Tas juk nuo žmonių paeis, Uždrausti švęsti, jeigu darbininkai norės, policija neturi galės. Red.). Lietuviškų šnipų pas mus netruksta: jie už stiklą alaus gatavi savo brolį parduoti, kad ir neteisingai.

Prakalbos ir prelekcijos buvo čia tankiai rengiamos, beveik kas ketvergas. Jų parengimu ne mažai pasidarbavo neseniai iš Lietuvos pribuvęs drg. Raškauckas, teipgi drg. Širvydas. Po prelekcijų buva diskusijos. Pirma čia buvo gana dideli nesutikimai terp neseniai susitvėrusio "Progreso Ratelio" ir 19 L. S. S. A. Pasitaikydavo, kad Ratelio prelekcijose niekindavo socijalistus (iš aprašymų Ratelio prelekcijų niekinimo nematyt. Kas todėl niekino: prelegentai, ar klausytojai? Iki šiol, rodosi, prelekcijų temato nebuvo apie socijalizmą. Red.), dabar, rodosi, tuštį vaidai pasibaigs, nes ir socijalistų priešai pradėjo rimčiau elgtiesi.

12 d. balandžio Progreso Ratelio buvo parengta prelekcija Perkuno. Tema buvo: "Kas kaltas" (iš tokio jos vardo visai dar negalima suprasti, apie ką buvo ta prelekcija. Kaltų gali but daug ir tai visokios rūšies žmonių. Red.). Klausytojai buvo užganėdinti, tuščių ginčų ir barnių nebuvo. Tikimės, kad daugiau bus parengtų panašių prelekcijų.

J. S.

IS RACINE, WIS.

12 d. balandžio buvo čia bertainines S. L. A. kuopos susirinkimas. Susirinkime buvo prakalbos ir dekliamacijos. J. Varkalis aiškino lietuvių istoriją, pasakojo, kaip lietuviai kariavo su kryžiokais ir kitais priešais. Gaila vien, kad jo kalba net per daug buvo pamarginta svetimais, daugiausiai lenkiškais žodžiais. Dručas iš Kenosha kalbėjo apie darbininkų reikalus. Aiškino juos vidutiniškai. Labanauskas dekliamavo eiles "Dirbk ir melskis". Dekliamavo eiles dar viena mergina. Apskritai imant, svečiams iš Kenosha sekėsi ir kalbos ir dekliamacijos geriau.

Paskui, 7 val. vakare, Kenoshos L. S .S. A. kuopa parengė čia viešą susirinkimą. Visi kalbėtojai aiškino darbininkų reikalus. Daugiausiai kalbėjo Labanauckas ir Dručas. Dekliamavo eiles (bet kas? Red.) "Dirbk ir melskis" ir lietuvaitė Petronelė (ar ji pravardės neturi? Red.) eiles "Kas auksą žemėj randa?"

Lenkų socijalistų choras lenkiškai padainavo "Marseliętę" ir gudiškai "Laidojimo maršą" (kokio kompozitoriaus? Laidojimo maršų yra daug. Red.).

Gerai butų, kad čia kas parengtų kokį pakeliantį žmonių jausmus dramatišką perstatymą. Antai Europoj teatrai yra lavinimo įstaigoms, jie yra kaipi tąsa mokyklos. Gaila, kad Amerikoj tokios užduotės teatrams dar nieks nesusipranta paskirti, todėl čia ir lošiami veikalai stovi kur kas žemiau negu Europoj.

Per visą laiką susirinkusi publika užsilaikė gražiai. Matyt visi buvo dėkingi už prakalbų parengimą.

Merkurijus.

PRANEŠIMAS DRAUGYSTĖS SIM. DAUKANTO, CHICAGO, ILLINOIS.

Atsiliepus pereituose metuose p. Gabriui per laikraščius į visuomenę apie 50 metinį Dr. V. Kudirkos Jubilėjų, rodos, galėjo paskatinti mus prie įkunyjimo to sumanymo, t. y. sudėjimo tiek aukų, kad galima but atspaudinti visus V. Kudirkos raštus ir bijografiją. Tas butų naujos gadynės paminklas - antkapis ir dirbusiam didvyriui V. Kudirkai! Gražus sumanymas ir naudingas dvasiškai, rodosi, neturėtume jo praleisti pro ausis; gal but, kad vienur ir kitur jau yra po kiek tam reikalui sudėtų pinigų, jie guli be naudos. Reikia tam reikalui išskirti komitetą, kuris tas aukas kontroliuotų ir atsakomam kasieriui jas persiųstų.

Simano Daukanto draugystė per savo apvaikščiojimą *Simano Daukanto* šventės, 27 d. Spalių, 1907 m. surinko tam reikalui $27.40 aukų ir paskui draugystė iš savo kasos paskyrė $10.00. Viso S. D. draugystės kasoje yra $37.40 išleidimui Dr V. Kudirkos raštų. Laikome juos pas savę, nes nėra kur kitur išduoti, visuomenė turėtų išrinkti abelną tam reikalui tvarkyti komitetą; kol nėra tokio komiteto, ir pats užmanymas be veikmės. Męs vilėmės, kad tuomi užsiims Tėvynės Milėtojų draugystė ir jai butų labai atsakoma užduotis, vienok sulyg šiol nematyt tame nė mažiausios paramos. Ką ant to visko galima pasakyti? Bent paklausti visuomenės, jeigu davėme be laiko badu mirti ir atsiskirti iš tarpo musų daktarui Vincui Kudirkai, ar ir dabar nenorime nė jo raštų atspaudinti? Ar jau męs turime jų perdaug?

Apart to, norime visuomenei pranešti, jog kaipo nešiotojai vardo garbaus Lietuvos Istoriko Simano Daukanto, sumanėme išleisti Sim. Daukanto paveikslą. Paveikslas yra 22x28 colių, ant geros popieros, viena parva litografuotas, pozicija — kaip S. Daukantas savo bibliotekoje sėdi prie stalo ir rašo Lietuvos Istoriją.

Norinti gauti minėtąjį paveikslą, lai kreipiasi pas draugystės įgaliotąjį pardavėją, M. J. Damijonaitį, 3252 S. Halsted st., Chicago, Ill. Kaina su prisiuntimu 25 centai, perkupčiai gauna nuošimtį.

Girdžiama pasiguodimus tulų lietuvių Chicagiečių, kad nėra lietuviško knygyno, iš kurio butų galima gauti pasiskaityti knygas, turint liuosą laiką. Tuom męs padrasinti, atsiliepiame, jog draugystė Simano Daukanto turi nuo keliolikos metų savo knygyną, kurį paskutiniu laiku žymiai papildėme naujesnėms knygomis; jame dabar yra virš 500 egzempliorių yvairaus turinio lietuviškų knygų; sanariai naudojasi veltu, o pašalinės ypatos gali gauti už labai mažą primokėjimą, 5c. sanvaitėj. Norinti gauti knygas iš Sim. Daukanto knygyno, teiksis kreiptis prie knygiaus M. Šarkevičiaus, po nr. 865 — 33rd Place ir Pet. Žmuidinavičiaus po nr. 3033 Quinn st., kurie suteiks knygų kataliogą ir išlygas. Knygynas randasi Juozo Ruigio salėje, po no. 3301 So. Morgan st., kur ir draugystės mėnesiniai susirinkimai atsibuva kiekvieną pirmą mėnesio nedėldienį, 1 valandą po pietų.

Vardan draugystės Simano Daukanto,

M. J. Damijonaitis.

KOVA UŽ LAISVĘ LIETUVOJE TEBEINA.

Daug buvo Amerikoje ir laikraščiuose rašyta ir klausta: "Kur dingo pinigai, kuriuos nusiuntėm sušelpimui revoliucijos Lietuvoje, nes revoliucija, girdi, kaip Lietuvoj, teip ir Rusijoj galutinai užslopinta.

Aš, kaipo naujai atkeliavęs iš Lietuvos, gerai susipažinęs su revoliucijos bėgiu Lietuvoje ir Rusijoj, nes pats joje dalyvavau, paaiškinsiu, kaip dabar dalykai stovi Lietuvoje.

Revoliucija tebeeina, nemaž nenustodama žengia pirmyn, tik nebetokiu budu, revoliucijonieriai nebetokios taktikos, kaip pirma prisilaiko: dabar ji eina ramiu budu, atkreipta didžiausia atida ant pakėlimo apšvietimo ir organizavimo naujų spėkų. Revoliucijos vedimo komitetai, visos kuopos ir organizacijos, kiek galėdamos, platina socijalizmo idėją ir literaturą tarp miestų ir kaimų darbininkų (tas vienok nėra revoliucija. Red.). Darbas, nežiurint visokių kliučių, eina pirmyn!

Už Amerikos lietuvių sudėtus skatikus leidžia ten raštus, knygas ir laikraščius (bet tas nieko bendro su revoliucija ne turi. Red.). Lietuviai labai vargingai gyvena, mažai uždirba, neturi užtektinai skatiko ir per tamsumą tuos pačius pinigus pragerią. O pinigai iš kur imami? Ugi iš jusų aukų Amerikiečiai!

Leidžia literaturą, nes laikraščiai iš prenumeratorių negali užsilaikyti. Dėltogi, Amerikiečiai, kiek galėdami, šelpkite, nes jusų pinigai vėjais nenueina, jie suvartojami pakėlimui apšvietos terp lietuvių, neužilgo ateis laikas, kada, apsišvietę, lietuviai, rusai ir kitos tautos sukils, pareikalaus sau teisių, tada turės griuti dabartinis sostas Mikės II, jo vietą užims žmonių išrinkta valdžia!....

Mikas Tonys.

Talpiname šitą paaiškinimą, bet nenorime tikėti, kad jis teisingai išaiškintų klausymą revoliucijos ir suvartojimo amerikiečių sudėtų sušelpimui revoliucijos pinigų. Revoliucijai sudėti pinigai be aukautojų žinios ir pritarimo negali but suvartoti palaikymui laikraščių ir partijų agitacijai. Butų tas suvadžiojimu žmonių. Jeigu teip butų, kaip M. Tonys užtikrina, tai išpultų, kad Amerikoj lietuvių revoliucijai sudėti pinigai eina ne revoliucijai, bet socijalistiškai agitacijai Lietuvoj, palaikymui darbininkiškų laikraščių. Tą reikia išaiškinti aukautojams. Tąsyk aukautojai žinos, kam pinigus aukauja. Geistina todėl butų, kad Komitetas priimantis Amerikos lietuvių pinigus, išduotų umu laiku atskaitą, nes kitaip gims čia toki vaidai, kokių dar iki šiol ne buvo ir kas svarbiausia, kad besipriešinanti sauvališkam pinigų paskyrimui turės tiesą ne tik rugoti, bet kaltinti užtai socijalistų partiją.

Red.

SUSIVIENYJIMO L. A. REIKALUOSE.

Pirmučiausiai meldžiu "Lietuvos" redaktoriaus atleisti man, kad kreipiuosi jo adresu Susivienyjimo reikaluose. Bet "Tėvynė" teip maža, teip užpildyta raštais, jog sunku tikėtis gaut progą prikišt savo dvylekį.

Paskutiniuose seimuose svarbiausią rolę užėmė klausimai įkurimo organo ir įsteigimo farmos. Vienas užmanymas jau įkunytas, antras liėkasi įkunyti. O abudu išsivystę, iščiulps Susivienyjimo kasą, paskirtą posmertinėms. Reikia neužmiršti, jog Susivienyjimas, priimdamas sąnarį, užima drauge didelę skolą, kurią ne ryt po ryt reiks atlygint. Kiekvienam sąnariui Susivienyjimas skolingas 150 doliarių, o jeigu sąnarių 7 tukstančiai, tai skola viršina milijoną doliarių. Ką ženklina trisdešimts tukstančių, ką yra kasoje, prieš tą milžinišką skolą! Reikia, kad kasa gerai augtų, idant galėtų atsverti tokią skolą. Kiekvienas sąnarys moka į Susivienyjimą du doliarių per metus. Jeigu vidutinis, suaugęs lietuvis gyvęs 25 metus, tai jis išmokės į kasą tik 50 doliarių, o gaus 150 doliarių. Reikia pamislyt, iš kur Susivienyjimas gali jam užmokėt tą 100 doliarių, o čia vis nauji ir nauji užmanymai.

Organas buvo butinai reikalingas. Be jo sunku buvo apsieiti. Tiek priviso Susivienyjime politikonų, kiekvienas nori rašyt, tiek prisirinko šiukšlių laikraščiuose, kad jau ištikro sunku buvo surasti laikraštį, katras galėtų ir norėtų tą visą sutalpinti. Laikraščiams reikalingas buvo toks ventilatorius, reikalingas jis ir musų visuomenei. Bet Susivienyjimui jis truputį perbrangus. Pusė doliario, kuri turėtų eiti sustiprinimui kasos,eina laikraščiui, kuriam tos pusės doliario da neužtenka. O reikia atsiminti, kad priverstinas ėmimas laikraščio nevisiems sąnariams yra malonus — juk yra ir tokių, ką skaityt nemoka! Išleidimas laikraščio atsieis daugiaus mažiaus apie $200 sanvaitėj, ant metų dešimtis tukstančių. Atskaičius pelną, kuris vargiai gali buti žymus, visa sunkuma išlaidų puola ant kasos. Ką verta 30000 doliarių kasoj akyveizdoj tokių kaštų? Marnas skatikėlis. Tik reikia užvest farmą ir į porą metų neliks nė vieno cento. Aš užmanyčiau ateinančiam seimui daboti kasą kaip savo akį, spaustuvę parduoti žydeliui ar kokiam tautiečiui ant svarų, farmos įsteigimą atidėti ant dešimties metų, o tuom tarpu rinkti jai fondą, kasos nejudinant. Susivienyjimo reikalams pasisamdyti kelias špaltas kuriam iš laikraščių ir ten turėtų sutilpti visa politika. Finansų reikalams galėtų leisti atskaitą, kaip leido. Pusę doliario už organą apversti sudrutinimui kasos. Tokiu budu nutęsim milžinišką krachą, didesnį už subankrutyjimą lietuviškų milijonierių Brooklyne.

F. Matulaitis, M. D.

REIKALAI AUŠROS DRAUGYSTĖS.

Rinkimai Centro viršininkų "Aušros" draugystės užsitraukė gana ilgai, kaip nariams draugystės žinoma, dėlto, kad teko ant Centro pirmsėdžio balsuoti du kartu, nes pirmą kartą gavo abudu kandidatai lygų balsų skaitlių.

Nenorėdamas užimti laikraštyje daug vietos ir talpinti ilgą litaniją, kas kiek gavo balsų ir ant kokių urėdų buvo narių perstatyti, paduosiu vien surašą išrinktų ir keliais balsais. Kartu su tuom duosiu ir apyskaitą "Aušros" draugystės įplaukimų ir išdavimų nuo 1 sausio iki 20 kovo š m..

Pirmsėdis Centro Komiteto — Dr. M. Želvienė iš Plymonth, Pa. gavo 10 balsų..

Susinešimų sekretorius — J. Šernas iš Chicago, Ill. gavo 10 balsų.

Pinigiškų reikalų sekretorius — P. Mikolainis iš New York gavo 11 balsų.

Kasierius — Dr. J. Šliupas iš Scranton, Pa. gavo 15.

Knygius — M. Šeškienė iš Chicagos, Ill. gavo 9.

Nuo pradžios šių metų iki pusei kovo šių metų

Įplaukimai.

Sausio 1, Dr. J. Šliupas ..	$3.00
Sausio 29, 4 kuopa L.S.S.A.	$4.95
Sausio 29, 1 kuopa "Aušros" Dr-stės, per Ilgaudą	$20.00
Vasario 1, L.S.S. kuopa iš Frankfort, Ill., per P. Dubicką	$5.00
Vasario 1, Brooklyno "Aušros" Dr-stės kuopa, per P. Mikolainį	$5.75
Vasario 20, 155 kuopa S.L.A. Benld, Ill. per p. Baltrušį	$5.00
Kovo 3, Dr. J. Želvienė, per p. Gugį	$1.50
Kovo 10, Aukų per Varkalą ir F. Pošką	$1.20
Įplaukė iš viso	$46.40

Išlaidos.

Sausio 24, A. L. stipendija	75.00
Sausio 24, lėšų	25
Sausio 30, V. M. pašelpa ..	50.00
Sausio 30, V. B. pašelpa ..	50.00
Sausio 30, lėšų	45
Išmokėta	$175.70

Užbaigdamas savo tarnystę, kaipo sekretorius Centro Komiteto

"Aušros", norėčią pasidalyti su skaitytojais savo patėmijimais, tas rodosi reikalingu todėl, kad "Aušra" per tuos du paskutiniu metu pergyveno labai sunkius laikus ir man, kaipo sekretoriui, tankiai buvo užmetinėta laiškuos, tai žodžiais, buk "Aušra" per daug turi ydų: tai negarsina pavardžių sušelptų, tai mažai agituoja per laikraščius ir buk per tai visuomenė mažai aukadja. Buvo ir daugiau užmetinėjimų, bet tie mažesnės vertės, nes buvo daromi karštuolių ir garsiai kalbančių, kokių ypač dabar nemaž yra. Nuo jų ypatiškos kritikos ir pats visagalis Zeusas neišsisuks. Kodėl "Aušra" negarsina pravardžių sušelptų, manau, kad tas yra aišku tam, kas nori suprasti ir kas tėmija, kas daros pas mus dabar. Kad męs dabar tik ir užsiimame perkratinėjimais pasielgimų arba pliauškimų ypatų. Męs teip ir jieškome prie ko prikibti ir tankiai drabstome purvais į tuos, kas ant to suvis neužsitarnauja, o jei jis dar besiteisindamas pasakė biškį teisybės, nu.... tai tą, susitarę keliese, mozojame, o kaip jau sumozojam ir patįs susipurviname, einame kito jieškoti. Jeigu tik žinotų pravardę sušelpto vaikino ar merginos, tai tą ir keliant ir gulant mokintume, ir kad nesistengtų įtikti, žinoma, ir negalėtų visiems įtikti, tai ir galo nebutų tų pamokinimų. O besimokinančių juk jautrios širdys, neiškęstų, todėl ar mestų mokslą, arba, atsisakę nuo pašelpos, užsidarę badautų, o to pasekmės jau mums gerai žinomos, nes turime gana paveikslų. Aš manau, kad žmonės renka į Centro Komitetą ypatas, kurioms tiki ir žino, kad jos neapgaus. Bijo apgavysčių labiausiai tie, kurie apie ją daugiausia masto. Ne vieną kartą buvo šauktasi į visuomenę ir per laikraščius ir prakalbose, kurios sujudindavo jausnus žmonių, nes jose išrodinėtas blogas padėjimas moksląeivių, jų vargai, badavimai. Melsta, kad visuomenė atkreiptų atidą, jog mums reikia mokslo vyrų, nes be jų męs negalime žengti pirmin. Išrodinėta, kiek Vaičaitis, Biliunas ir kiti trumpame laike padarė. O koks gi rezultatas tų atsišaukimų!....

K. Gugis,
4945 Justine st., Chicago, Ill.

IŠ VISUR.

‖ 17 d. balandžio, ant Kaukazo, netoli Lenkoraono, maskoliškiejie kareiviai įsiveržė į Persiją ir užpuolė ant kurdų stovyklų. Užgimė smarkus mušis. Kurdai likosi sumušti, jie nužudė 34 užmuštus ir 50 pašautų. Maskolių vienas oficieras likosi užmuštas, o septyni kareiviai pašauti. Maskoliai išdegino Persijos pusėj miestą Bilusuvar. Paskui kanuolių šuviais su visu išgriovė kaimus Zuriah ir Kadzeleklu. Čia pražuvo daug žmonių.

‖ Šveicarijos universitetus lanko 2551 šveicaras studentas ir 2553 maskoliai. Lausaunos universitete yra 457 maskoliai studentai ir 300 šveicarų. Genevoj yra 671 maskolius ir 210 šveicarų. Taigi mat Šveicarijos universitetus lanko daugiau maskolių negu šveicarų. Nejstabu, jeigu gyventojai pradeda rugoti, ypač kad terp maskolių pasitaiko ir neramus, ne mokanti svetur priderančiai užsilaikyti.

‖ Ant Algiero ir Morokko rubežiaus, dalis prancuziškos kariumenės turėjo smarkų mušį su maurais.. Prancuzai užpuolimą maurų atmušė, bet nužudė 28 kareivius užmuštus ir apie 100 pašautų. Maurų užmuštų ant mušio lauko surasta 125.

‖ Krasnojarske, Siberijoj, likosi nužudyti kariškojo teismo mirtim pasmerkti: oficieras Maslov is vienas paoficieris. Jie mat suorganizavo užpuolimą ant kalėjimo, kuriame buvo laikomi politiškiejie prasižengėliai, su mieriu juos paliuosuoti. Prie užpolimo daug serginčių kalėjimą kareivių likosi užmuštų.

‖ Pristatytojas mėsos prancuziškiems kareiviams mieste Bar-Le-Duck, mėsininkas Levy, už pristatymą nesveikos mėsos likosi teismo pasmerktas vieniems metams kalėjiman. Jeigu ir Amerikoj teip smarkiai griebtusi, gal ne vienam milijonieriui atseitų kalėjimo sienas pamatyti. Bet čia su pralobėliais nesielgia teip kaip Europoj.

Gadynė šlėktos viešpatavimo
Lietuvoje

(1569—1795m.)

Parašė Jonas Šliupas, M. D.

Apšvietimo Komisija įsteigė čion žemesnęją mokyklą po valdžia akademikų. Mokyklai pavedė taip-gi jezuitų biblioteką, tulus prietaisus mathematikai ir phyzikai ir tt., o spaustuvę, įrengtą valdant Augustui III kollegijos rektoriaus Martino Brzozovskio, ir aptieką pardavė.

Į *Sieverių Novgorodą* parkvietė jezuitus kn. Martinas Gradovskis pradžioje 17-to šimtmečio, o 1637 m. Alek. Piasečynskis įsteigė jiems rezidenciją. Potam apdovanojo Mikolas Kaributis Vyšnevieckis, o Leonas Kazys Sapieha, pakancleris d. k. Lietuvos, pastatė bažnyčią. Anteinant maskoliams, turtai likosi išvežti į Lomžą, ir 1654 m. Grigas Rafalavyčius, rezidencijos perdėtinis, su vienu kunigu tapo maskolių nuzurdoti. Po karių su Maskva rezidencija tapo į kollegiją pakelta. Tą kollegiją apdovanojo Mikolas Potockis, pastalininkas d. k. Lietuvos.

Beveik iki galui 17-tojo šimtmečio čion jie laikė žemesnęją mokyklą, o pradžioje 18-tojo atidarė augštesnęją, ir katedrą theologijos įsteigė Jonas Bakanauskas, vėliavininkas Siev. Novgorodo.

Apšvietimo Komisija įsteigė aprubinę mokyklą po valdžia akademikų, pavesdama jiems biblioteką ir kollegiją po jezuitų.

Priežastimi įsteigimo kollegijos jezuitų *Oršoje* buvo Leonas Sapieha, Vilniškis vaivada, su savo dosnumu. Taip-gi Zygmantas III čion suteikė jezuitams daug dovanų. Čion buvo augštesnėji mokykla. Nelikus zokono ir po pirmam padalinimui Lenkijos ir Lietuvos, kollegija Oršoje buvo viena iš sėdėnių jezuitų Baltarusiškosios provincijos, po valdžia Maskolijos, kur jie laikė mokyklą iki gadynei caro Aleksandro.

Kollegiją jezuitų *Ostroge* įsteigė 1624 m. Ona Aloiza Chodkevyčienė, žmona Jono Karolio Chodkevyčiaus, ir patiekė konviktą neturtingos šlėktos jaunuomenei. Buvo čion augštesnėji mokykla. Prie tos kollegijos prigulėjo rezidencijos Kremience, Ovručiuje, Vinnicoje ir keletas missijų. Turėjo keletą dvarų ir aptieką.

Apšvietimo Komisija įsteigė čion žemesnęją mokyklą po vada kn. bazilijonų, jiems teko taip-gi menkas knygynas po jezuitų.

Apie 1680 m. rezidencija jezuitų iš Ksavieravo tapo perkelta į *Ovručių* ir įsteigta žemesnėji mokykla.

Apšvietimo Komisija įsteigė čion žemesnęją mokyklą po valdžia akademikų, o ne bazilijonų. Buvo ten mažas knygynas, rankius prietaisų mathematikai ir phyzikai.

Pinskė jau Mikalojus Jelskis, Pinsko voiskis, 1631 m. rengėsi įsteigti kollegiją jezuitams, bet mirė beketindamas. Tatai savo turtu padarė 1635 m. Albrektas Stasys Radivilas, liet. kancleris (+1656 m.). Bažnyčia tapo jiems pastatyta apie 1647 ir padabinta tapo rektoriaus Andriejaus Valavyčiaus. 1651 m. A. S. Radivilas pastatydino kollegiją. Jezuitai daug pralaimėjo laikuose karių su Švedais, Chmielnickiu ir Maskoliais.

Žemesnėji mokykla įkurta 1633 m., o vėliaus augštesnėji, kur katedrą theologijos patiekė Mikolas Servazas Višniovieckis, Vilniškis vaivada. Čion laikuose Augusto III mokino taip-gi graikišką kalbą, ko kitose mokyklose jezuitai nedarė.

Apšvietimo Komisija įsteigė žemesnęją mokyklą, po vada akademikų, kuriai ir knygynas teko. 1784 m. Stanislavas Augustas aplankė tą mokyklą, važiuodamas į seimą Gartinan.

Kollegiją *Polocko* dosniai apteikė Stepas Batoris 1580 m. Jezuitus įvesdino vardan provincijalo Sunnerio garsus Petras Skarga. Toje jezuitų kolionijoje gyveno St. Lencicius, Jonas Aland ir Vaitiekus Hincius. Bet Baltarusijos šlėkta 1587 m. seime reikalavo išvijimo jezuitų; jų ypatingu nedraugu buvo Mikalojus Mantvydas Dorogostaiskis, Polocko vaivada, kalvyniškis, miręs 1597 m. Jezuitus apgyniavo seniunas P. Žukas. Tačiaus jau rezidencija jų tapo iškelta į kollegiją 1585 m., ir karėse su Maskva laikuose Jono Kazimiero jie turėjo bėgti iš Polocko; o kada po karės sugrįžo, rado savo kollegiją ir bažnyčią griuvėsiuose, tačiaus viską atsistatė ant pliaciaus, prigulėjusio kalvyniškių synodui. 1581 m. jie atidarė mokyklą, bet vos tik 5 teturėjo mokintinius, taip mat šlėkta jų nukentė.

Po išdalinimo Lenkijos ir Lietuvos, Polocko kollegija prigulėjo prie Baltarusiškųjų jezuitų, palaikomų Katarinos.

Užėmęs *Smolenską* karalaitis Vladislavas, sunus Zygmanto III, čion įkurė jezuitus ir turtais apdovanojo 1618 m. Veikiai čion jezuitai atidarė mokyklą, prie kurios įsteigė kursą neturtingai jaunuomenei kn. Adomas Lempickis aplink 1647 m. Kada valdant Jonui Kazimierui caras Aleksis Michailovyčius užėmė Smolenską, tai jezuitai, ištrukę galva, jau niekados nesugrįžo į tą miestą.

Į *Vytebską* jezuitus parkvietė 1640 m. Korvin Gąsievskis, Smolensko vaivada, ir apdovanojo. Valdant Auguistui II ir III, Marcijonas Oginskis, Vytebsko vaivada, pastatė jezuitams bažnyčią ir koplyčią šv. Juozapo. Čion jie laikė augštesnęją mokyklą. Valdant Augustui III, jezuitas Ign. Luskina, vėliaus redaktorius "Gazetos Varšavskos", įsteigė šlėktišką konviktą ir mokino ten mathematiką lenkiškoje kalboje; tarpe jo mokintinių buvo poėtas Pr. Kniažnin.

Nelikus zokono ir po padalinimo Lenkijos bei Lietuvos, Vytebsko kollegija pateko po Maskolija ir ilgiaus išsilaikė.

---

f) PIJARAI. *Kelmėje* (Chelmne) kollegija pijarų tapo įsteigta 1667 m. Parkvietė juos čion kn. Mikalojus Svirskis. Čion jie ilgai neįrengė mokyklos dėl painės akademijos Zamoiskio ir artimųjų jezuitų kollegijų. Tiktai valdant Augustui III, jie čion turėjo mokyklą, kur mokino net philozophiją.

Apšvietimo Komisija iš pijarų mokyklos padarė žemesnęją, kurioj daug budavo mokintinių; 1784 m. buvo jų 160.

Damprovicoje, Lucko dijacezijoje, patiekė pijarų kollegiją Dolskis, liet. maršalkas, prikalbintas savo nuodėmklausio pijaro Ign. Kryškevyčiaus, 1695 m. Kollegiją ir bažnyčią pamurydino 1740 m. Kazys Prievskis, rektorius tuomet tos kollegijos. Kollegija laikė netik visumeniską mokyklą, bet ir augštesnes studijas jauniems zokoninkams savo zokono, kurius šale mathematikos ir philozophijos mokino kalbas vokišką ir prancuziską.

Apšvietimo Komisija įsteigė žemesnęją mokyklą po valdžia kn. pijarų.

Į *Linbiešavą* arba *Naują Dolską*, Liet. Brasčių vaivadijoje, Lucko dijacezijoje, 1693 m. parkvietė pijarus Jonas Karolis Dolskis, maršalas d. k. Lietuvos, pastatė medinę bažnyčią ir užrašė 45000 lenkiškų auksinų. Mikolas Servazas Kaributis Višnioviecskis su pačia Katre iš Dolskių, Vilkaviškio starasta, 1699 m. užrašė 1500 lenkiškų auksinų ir dvarus Pnievo ir Volka, Pinsko pav., ir palivarką Zieleznicą užlaikymui ir mokymui 12 neturtingų, ypačiai našlaičių, Pijarai atidarė mokyklą. 1763 m. Ign. Sviatopelkas kunigaikštis Četvertynskis užrašė 50000 lenkiškų auksinų. 1783 m Liudvikas Kurzenievskis, pataurunis Pinsko pav., užrašė 30000 lenkiškų auksinų mokymui 5 neturtingų vaikinų ir 1000 prižiurėjimui 7 elgėtų. Tiek pinigų įgiję, pijarai čion laikė ir savo novicijatą.

Apšvietimo Komisija pavertė pijarų mokyklą į žemesnęją.

---

g) *Karmelitai.* Juozas Karsokas, Mstislavo vaivada, įsteigė 1641 m. kn. karmelitus *Glębokoje*, Polocko vaivadijoje, su išlyga laikyti mokyklą neturtingiems mokintiniams. Ar jie patys mokyklą laikė, ar tik tam tikrą skaitlių jaunuomenės užlaikydavo mokyklose jezuitų, nėra žinoma.

---

h) *Bazilijonai.* Bazilijonų zokonas tapo įsteigtas, valdant didžiam kniaziui Iziaslavui, urvuose palei Kyjevą monachų Antano ir Theodozijaus; artymais kalno veikiai tapo įkurta bažnyčia, vadinama Lavra, kuri ir po šiai dienai žinoma yra kaipo "Kijevo—pečėriškė lavra". Čion gyveno taip-gi garsusis Rusų metrašėjas Nestor'as (+1113). Toji lavra buvo platintoja apšvietimo Rusijoje. *Berezviečiuje*, miestelyje Polocko vaivadijos, įsteigė bazilijonams kliošlorių ir apdovanojo jį Juozas Karsokas, Mstislavo vaivada, o 1647 m. konstitucija patvirtino tą įsteigimą. Nors jie buvo turtingi, bet mokyklos nelaikė iki gadynei Apšvietimo Komisijos, kuri prikalbino juos atidaryti žemesnę mokyklą su 3 kliasomis.

Borunų miestelyje, Vilniaus vaivad., Ašmenės pav., buvo kliošlorius bazilijonų, kur, valdant Stanislavui Augustui, jie laikė visumeniską mokyklą, turbut žemesnę.

Vilniuje prie disunitų kliošlorius šv. Dvasės buvo mokykla 17-me šimtmetyje, ir prie jos profesoriavo Rhetelius 1626 m. Pisanskis tą mokyklą vadina: gymnasium Ruthenicum.

Bazilijonų kliošlorius Vilniuje prigulėjo prie turtingiausiųjų Lietuvoje. Apdovanojo jį tarp kitų Leonas Sapieha, d. liet. kancleris (1626 m.). Berods bazilijonai čion niekados neužlaikė augštesnės svietiškos mokyklos, bet jų kliošloriuje buvo — studium theologiae speculativae. Čion 1755 m. buvo praepositus studii Theodoras Jackovskis; pirmu lektoriumi Ambraziejus Onuškevyčius; antru lektoriumi Juozas Narobskis; korrepetitoriumi Dionyzas Paškovyčius. Nuo 1750 m. jie laikė konviktą 4 mokintiniams, einantiems į jezuitų mokyklas, įsteigtą Gabrieliaus Domininko grovo Šankovskio Savanievskio, voiskio d. k. Lietuvos.

Į *Žyrovicus*, vietą garsią stebuklingu abrozu Marijos Mergės Lietuvoje, Slonimo pav., įvesdino bazilijonus 1613 m. Jonas Mieleška, Smolensko kašteljonas, pastatydinęs jiems kliošlorių ir cerkvę ir gausiai apdovanojęs. Dovanas padaugino Leonas Sapieha, d. liet. kancleris, pliaciais, namais ir kaimais ir brangiais aparatais cerkvei (Visatinai tas Leonas Sapieha labai daug darė gero visumeniškam švietimui jaunuomenės. Tarp kitų jis įsteigė ir apdovanojo parapijines mokyklas Čerėjoje, Toločyne, Drujoje ir Ikazneje). Konstitucija 1667 m. dovanojo sodžių Bula su aplinke. Tasai turtingas kliošlorius užlaikė augštesnę mokyklą; nežinau, kada ją atidarė, bet ji buvo laikuose Augusto III. 1755 m. mokytojais buvo: prefektas mokyklos ir pirmas lektorius kn. Maksimilijonas Narolskis; antru mokytoju kn. Tamas Pileckis; korrepetitoriumi Nikiforas Luckevyčius. Čion mokinosi laikuose Augusto III mokintasai vladyka Vaitiekus Bulhak, kurs tagusto III mokintasai vladyka Vaitiekus Bulhak, kurs tarp kitų veikalų išleido savo lėšomis bibliją Rusinų kalboje Supraslinje, 1743 m.

Apšvietimo Komisija užlaikydama mokyklą bazilijonų, pavertė ją į žemesnęją su 3 kliasomis.

Kiti bazilijonų kliošloriai, be čion išskaitytųjų, neužsiminėjo mokyklomis. Laikuose Augusto III aspirantams į savo zokoną bazilijonai turėjo theologijos studijas šituose kliošloriuose: Vilniuje ir kitur; studijas-gi philozophijos: Polocke, Žyravicuose, Vytebske, Lucke, Žydyčyne, Chelmne. Abatystes tame pat laike bazilijonai turėjo Lietuvoje šitas: Mstislavo vaivadijoje — abatystė šv. Onufro; Minske, Gartine, Dorogobuže, Ovručiuje.

---

i) KALVYNIŠKIŲ augštesnėji mokykla *Vilniuje* 1595 m. susidėjo iš 5 kliasų ir turėjo 5 mokintojus, tarp kurių buvo vienas "polak". Valdant Zygmantui III, kalvyniškiai rupinosi tą mokyklą pakylėti į eilę akademijos, pasisamdė profesorius iš Vokietijos, bet įsikišus katalikų kunigams, uždraudė tai jiems Zygmantas III. Mokykla likosi ant senobinio laipsnio ir su sena organizacija. 1611 m. mokyklos triobėsius sudegino jezuitų mokintiniai, draugėje su katalikiška liaudimi. Jiems leido naujai atstatyti 1613 m. Vilniaus synode kalvyniškiai Lietuvos nutarė mokėti po 1 anuometinį auksiną nuo kiekvieno valako žemės kalvyniškų bajorų. Iš tų sądėlių ir iš paglobos nuo Radivilų Biržiškių ir nuo kitų galingų namų Lietuvos ir Lenkijos, netik atstatė mokyklos triobėsius, bet įtseigė ir tulą bursą, pensijonatą, 1614 m. Vilniaus synode, paskirdami tam didelį namą, kuriame ekonomas (galva pensijonato) su mokintojais ir mokintiniais turėjo gyvenimą ir kurą už dyką. Gaspados dalykuose mokintiniai buvo padalinti į 3 dalis: 1-ma dalis mokėjo už valgį 60 anuometinių auksinų ir gaudavo pietums 4 valgius; 2-ra dalis gaudavo 3 valgius ir mokėjo 50 auksinų; 3-oje dalyje buvo beturčiai studentai ir mokėjo 30 auksinų. Alaus gaudavo visos trįs kliasos tiek, kiek galėjo suvartoti. — Ištarmė seimo 1640 m. panaikino kalvyniškių mokyklą Vilniuje ant visados....

Taip-gi *Slucke* Lietuvos kalvyniškiai turėjo savo augštesnęją mokyklą, įsteigtą ir apdovanotą Kristupo Radivilo apie 1626 m. Moksluose ji stovėjo lygiomis su Kėdainiške mokykla. Po karių, valdant Jonui Kazimierui ir Augustui II, smarkiai nupuolė. Valdant Augustui II buvo prie jos 4 mokintojai ir tur-but dalinosi į 4 kliasas.

Kėdainiuose kalvyniškiai buvo katalikų bažnyčią pasisavinę pabaigoje 16-to šimtmečio, bet kn. Mat. Kobylinskiui apskundus juos į teismą Vilniuje, 1627 m. jie turėjo sugrąžinti bažnyčią katalikams. Kėdainių mokyklą įsteigė 1625 m. Kristupas kunigaištis Radivilas, Vilniaus vaivada, Lietuvos vyriausias hetmanas, savais pinigais. Bet per 4 metus nebuvo dar mokintojų. 12 d. liepos 1629 m. kalvyniškių bažnyčios perdėtiniai parašė įstatymus mokintiniams ir mokintojams. Mokykla susidėjo iš 4 dalių: 4-oje liepė mokinti vaikus skaityti ir rašyti; 3-oje — lotyniška gramatiką, katekizmą lenkiškoje kalboje ir aritmetiką; 2-oje — lotyniška gramatiką, kalbėti lotyniškai, katekizmą, išguldymą šv. rašto ir aritmetiką; 1-oje — dar lotyniška gramatiką, retoriką, logiką, istoriją, aritmetiką, graikiškąjį liežuvį ir platųjį katekizmą. Mokintojais buvo Pridrikis Starkus iš Gedanos, Šidlauskas, Petersonas ir Nikolai; pradžioje tik keletas mokintinių tebuvo, paskiausgi į 60.

1637 m. mokintojai, algos negaudami, išvažiavo iš Kėdainių. Jų vietą paėmė kalvyniškių kunigai: Matysevyčius, Ostrovskis ir Jokubas, taip-gi nekunigai Enrikis Martini, Jurgis Žarnovita ir Mikolas Funkcius. Tie, du kartu per metą, kėlė vaikus į augštesnes kliasas, ant šv. Mikolo ir per velykas. Perdėtiniui Matysevyčiui ne visiems įtinkant, 1642 m. vyresnybė į jo vietą pakėlė sugrįžusį Starkų. Mokykla Kėdainiuose prażydo puolus Vilniaus mokyklai 1640 m., kada pažymią dalį mantos tos mokyklos pernešė ant šitosios. "Buvo joje po 6, o net ir po 9 mokintojus; po karių su Švedais, kazokais ir maskoliais, valdant Jonui Kazimierui ir Augustui III, tiktai po 3" (Lukoševyčius). 1646 m. vyresnybė liepė Adomui Freitagui, mokinti vaikus bukliai kariauti, Ringių padarė mokintoju ėtikos, o Rudzkį slaviškojo liežuvio.

Kunigaikštis Radivilas 1649 m. leido mokyklai vadintiesi šviesia gymnazija, liepė, kad keli vaikai lavintųsi pastoriais buti; juos mokinti įsakė Kėdainių klebonui Prokulbinskiui. Kn. Šidlauskas pradėjo mokinti theologiją ir philozophiją. Įvairus geri žmonės gan pinigų mokyklai dovanojo. 1651 m. synodas Vilniuje apskelbė tulus naujus įstatymus, liepė mokintojams mokintinius dusyk per metus ekzaminuoti. Atėjus karei lenkų su maskoliais ir švedais, mokintiniai spruko iš Kėdainių. Radivilas liovėsi šelpęs mokyklą ir 1654 m. toji tapo uždaryta. 1660 m. vargamistra Orvydavyčius su kokiu Laknickiu, surinkusiu keletą vaikų, vėl pradėjo mokinti. Kad 1661 m. Radivilas vėl žadėjo algas mokėti mokintojams, synodas perdalino mokyklą į 3 atskyrimus, pavedė perdėtinystą Samuėliui Cirui, o mokintojais paskyrė Minvydą su Dominskiu. Kada tėvai ėmė skųstiesi, kad vaikai nieko neišmokstą, synodas liepė vaikams kas mėnesis raštavodintiesi. Vėliaus perdėtinis buvo vokietis Hassius; prie jo buvę į 63 mokintinių. To nebtekus, perdėtiniais po kits kito ėsą buvę: Alek. Nikolai, Mot. Krasnovickis ir Kristupas Taubmanas, gaudami algos kasmet po 500 auksinų. Mokintojai gi gaudavo 200 auksinų metinės algos.

1675 m. kunigaikštis Kristupas Radivilas apsiėmė 4 vaikus, gimusius Lietuvoje, leisti į mokslus vokiečių žemėje, idant jie, sugrįžę į Kėdainius, butų kalvyniškių kunigais. Oborskienė 1682 m. užrašė 2000 auksinų, kad vienas vaikinas Kėdainiuose lavintųsi kunigystėj.

Taubmano nelikus, mokintojai labai tankiai mainėsi; užtai synodas pagaliaus įsakė, kad kiekvienas mokintojas iš eilės 3 metus mokintų. — Radivilui pasiliovus vaikelius leisti į Vokietiją, kalvyniškiai su liuteronais atrašė pas Kėdainių vyresnybę, kad 4 vaikus atsiųstų į Augsburgą, 3 į Marburgą, 4 į Heidelbergą, 2 į Frankfurtą ir 2 į Berlyną. Visus tuos vaikelius pasiėmė patys maitinti ir mokinti. Nevien išsiuntė tą skaitlių synodas, bet Liudvika Karolina Radiviliutė savo lėšomis keletą vaikų išsiuntė į Karaliaučių, nors superintendentas Dan. Mikolajevskis jos meldė duoti lėšas 12 vaikelių, kad Kėdainiuose gudintųsi kunigais buti (apie 10000 auksinų).

Kalvyniškių augštesnėsės mokyklos Vilniuje, Kėdainiuose ir Slucke vadinosi provincijinėmis, ir jose mokino religijos, kalbas lotyniška ir graikiška, retoriką, poėtiką, mathematiką, istoriją, teisdarystą.

Žemesnėsėse kalvyniškių mokyklose Lietuvoje mokino skaityti, rašyti lenkiškai, lietuviškai, Baltarusijoje — rusiškai, kur-ne-kur truputį lotyniškai, skaitliavimų, katekizmo ir religijos. Po karių su švedais ir su maskoliais valdant Jonui Kazimierui, visos tos mokyklos nupuolinėjo.

"Scholae sunt Ecclesiarum seminaria; istae vero apud nos parocciales nullae; provinciali utrique, cajodunensi videlicet et slucensi non omni ex parte prospectum", sako Mik. Dziečkavyčius, liet. superintendentas, gromatoje į Kassijų, ministerį Čechiškųjų Brolių, rašytoje 1 d. gruodžio 1671 m. — Vėliaus, valdant Augustinui III, vėl buvo keletas elementariškų mokyklų.

Kalvyniškiai Lietuvos, norintiejie eiti į kunigus, turėjo pereiti mokslus Vilniuje, Kėdainiuose, Slucke, arba vėliaus Toruniuje, Gedanoje, Elbingoje, o paskui važiuoti į užrubežį ant tolesnių mokslų į universitetus ir mokyklas Šveicarijos, Belgijos ir Vokietijos. Lėšas užlaikymui jaunuomenės dėjo bažnyčios, ar gan-greit valsčiai. Kad galop 17-to šimtmečio tos bažnyčios suretėjo ir nuvargo, Biržių Radivilai, Brandenburgijos elektoriai ir kiti įsteigė mantą prie vokiškųjų mokyklų ir universitetų jauniems theologams kalvyniškių iš Lietuvos. 1684 m. Lietuvos kalvyniškiai turėjo tokią mantą: Leydene 4, Marburge 3, Heidelberge 4, Frankfurte ties Udra 2, Berlyne 2; iš viso 15 aliunams.

---

k) LIUTERONAI. Liuterio tikėjimas tarp žmonių, ypačiai vokiečių, Lietuvoje, taip-gi karališkuose Prusuose, Vidžemyje ir Kurše pasiplatino. Ir Latviai priėmė per vokiečių baronus tą tikėjimą. Prie kiekvienos bažnyčios buvo mokykla, berods vokiška. Geresnės mokyklos Lietuvoje buvo Vilniuje ir Kaune, o Prusuose — Toruniuje, Elbingoje, Gedanoje ir Tilžėje.

Toruniuje liuteronai jau rupinosi apie 1557 m. apie mokyklą, kuri tapo įsteigta 1564 m., o 1568 m perdirbta į 6-kliasinę gymnaziją. 1594 m. miesto burmistras Heinrikis Stroband pridėjo dar vieną kliasą — suprėmą. Biblioteką miesto, padidinęs, pavėdė mokyklai naudotis. 1598 m. jis pastatė namą, ekonomiją, neturtingai jaunuomenei. Kad 17-ame šimtmetyje Graseris (1611-30 m.) buvo rektoriumi, pagarsėjusią gymnaziją lankė Lietuviai, Prusai, Lenkai, Pamarėnai ir tt. (k. a. Jonas Johnston, g. 1603

(Toliaus bus).

P. Lafargue

Labdarybė, pirmiaus ir dabar

Vertė M. N-as

I.

SENOVĖS PAGONŲ LABDARYBĖ.

Ne krikščionybė įvedė terp žmonių labdabę ir ją nereikėjo jai beįvezdinti: jau buvo ji išbujojusi ir žydėjus už kelių amžių prieš Kristų visuose senovės miestuose; ją pildė su tokia brolybe ir kiltu gausumu, apie kuriuos krikščionys neturėjo jokio supratimo. Tik melaginga ir vienpusiška istorija bažnyčios tėvų ir kitų žmonių, teipgi aklas sekimas juos krikščioniškų istorikų ir dorybės raštininkų bei svietiškų žmonių prisidėjo prie to, kad buvo pradėta tvirtinti, jog labdarybė prasidedanti su krikščionybės atsiradimu. Žinodami bent kiek graikų ir romėnų gyvenimą bažnyčios tėvai turėjo, be abejonės, žinoti, kad turtingiejie Atėnuose, Romoj ir kituose Graikijos ir Italijos miestuose liepdavo dalinti beturčiams paskirtose dienose prieš savo durimis, o kartais kas dieną, valgymus*). Kad pagonys užsiiminėjo labdarybe, apie tai nėra ką abejoti; pati Istorija Apaštalų tai liudija: našlė Tabita ir šimtininkas Kornelijus, apie kuriuodu pasakoja perskyrimai 9 ir 10 Istorijos Apaštalų, neprivalė laukti, kol priims krikščionių tikėjimą, idant pildyti labdarybę; greičiaus vien dėlto, gudrusis Petras ėmė daryti "stebuklus", kad jiedu labai duosniai dalino alužnas, idant paveržti ir pajungti jų dvasią ir valią, žinomas daiktas, kad paskui laisvai ir pilnai valdyti jų turtą.

Pagonų visuomenės pavargėlis nebuvo šykščiai ir iš pasigailėjimo šelpiamas, kaip tat daroma su reikalaujančiais pašalpos dabartinėje krikščionių visuomenės tvarkoj: Titas Livijus praneša mums (2 knygoj savo Romos istorijos), jog pavargę Romos valstiečiai turėjo teisę gyventi iš valstybės ištekliaus, ir jų nebuvo galima užtai prispirti prie "artes sordidae", t. y. prie "biaurių, prastų darbų ir užsiėmimų", kaip senovės gadynėj vadino laisviejie, vergams ir svetimtaučiams pavestus amatus ir kitokius rankų darbus. Pavargę, bet laisvi valstiečiai, matomai, turėjo buti didžiausiame varge, jeigu jie turėjo prispirti save persisamdyti prie rankų darbo dirbtuvėse, kurias jiems buvo prispirta įtaisyti jų užlaikymui valstybė, pav. Atėnai; jie priėjo iki tokiam nupuolimui paskutiniais amžiais prieš Kristų, tais laikais, kuomet išdirbimo budas patrijarchališkos padermės ir visuomenės tvarkos griuvo ir atsirado nauja kliasa — piniguočių. Užlaikymas pavargėlių buvo nuolatiniu ir svarbiausiu rupesčiu graikiškų valstybių galvočių; šie įtaisydavo neretai jiems dalinimą valgymų ir net pinigų: tas rupestingumas yra teip toli nuėjęs, jog Periklis davinėjo reikalaujantiems pinigus už teatrų lankymą ir už dalyvumą liaudies susirinkimuose, kuriuose buvo apsvarstoma pavienių ypatų bylos ir perkratinėjama valstybės reikalai. Skaitlius apmokamų valstiečių už tokį lankymą susirinkimų apimdavo daugiaus negu 6000, t. y. daugiaus, negu pusę išaugusių, turinčių politiškas teises gyventojų. Anot Aristoteliaus, šitokia įstaiga buvo įvesta visose demokratiškose miestų valstybėse. Atėnų demagogas Klėon pakėlė tik Periklio įvestą valstiečių algą nuo 2 obolų (14 kap.) iki 3 obolų (20 kap.): o su tiek pinigų buvo galima pragyventi tuomet*).

Valstybė nuolatos pradėdavo kares, idant duoti užsiėmimą beturčiams ir užkariauti jiems žemės padalinimui; valstybės vyrai sukindavos apie juos ir praleizdavo savo turtus, idant jiems duoti "panem et circenses", duoną ir žaislus; mėsa nuo aukojamų dievams dideliame skaitliuje galvijų buvo jiems palikta.

Valstybė ir turtingiejie laikė už savo priedermę palaikyti beturčius valstiečius, kadangi reikalaujantiejie šitos rųšies prigulėjo prie miesto įsteigtojų giminių arba buvo tiktai jų klijentais. Jie buvo nustoję savo turtų dėlei skaldymo žemės, kuris buvo padarytas patrijarchališkos giminės nuosavybėje augant išsiplėtojimui pramonės ir vaizbos. Valstybė užvadavo tokiu budu šitiems pavargusiems valstiečiams buvusį bendrą valdymą turtų, ir pačią senovės bendrovę, kuri privalė užlaikyti visus jai priklausančius suaugusius narius, senus ir jaunus, sveikus ir ligotus. Turtingiejie padidino savo gėrybes iš žemės kasnelių prigulėjusių pavargusiems valstiečiams; šie galėjo su pirštu nurodyti į tuos, kurie juos buvo išvarę iš gyvenimo ir valdė jų pratėvių žemę: bjiodamiesi svieto papeikimo turtingiejie laikė už savo priedermę užlaikyti bent tuos, kurie per juos pavargo; tokiu pat budu net Dollfuss, Scherer-Kestner ir kiti Elzacijos labdariai pirm 50 metų buvo prispirti įkurti labdaringas įstaigas, idant seniejie darbininkai, per kuriuos jie tapo milijonieriais, nesivalkiotų elgetaudami gatvėmis jų pabrikinių miestų.

Bet, idant gauti pašalpą iš valdžios įkurtų įstaigų šelpimui neturtėlių valgymais ir pinigais, reikėjo prigulėti prie valstiečių kliasos ir turėti pilnas valstiečių teises: Periklis pirm padalinimo didelio skaitliaus javų prisakė suskaityti Atėnų gyventojus ir liepė parduoti vergijon tuos, kurie neturėdami valstiečių teisių, vienog buvo įsirašydinę į valstiečių skaitlių. Laike naminės karės Romoj persidangino daugybė žmonių į Romą ie[illegible], kad gauti dalį iš tankiai dalinamų valgymų (javų, vyno, alyvos ir tt.), teip vadinamų *congiara*, t. y. kad gauti dovanai senovės romišką *congius* (=apie 3 litrus). Cėzaris liepė peržiurėti valstiečių sąrašas ir išbraukti tuos visus, kurie negalėjo parodyt savo tiesą kaipo Romos valstiečio; tokiu budu skaitlius įrašytųjų į valstiečių eiles nukrito nuo 320 tukstančių ant 150 tukst.

Užlaikymas neturtingų valstiečių, daromas valstybės ir turtingųjų iš pradžių buvo priedermė, o ne gero noro dalykas: laikyta buvo už priedermę atitaisyti vėl likimo skriaudas ir sumažinti skurdą, kurį buvo pagaminę pigus ir neteisingi supirkimai gėrybių, prigulinčių pavargėlių pratėviams. Pagaminimas valgymo ir maisto beturčiams buvo tai budas sulaikymo jų, kad jie nekenktų pagonų visuomenei; beturtis, imdamas pašalpą nebuvo tuomi nužeminamas ir paniekinamas savo žmogaus ir valstiečio guodoj; jisai laikė save lygiu lobingam ir nė kiek nemanė buti jam dėkingu už jo dosnumą ir alužną, kuri jo akyse buvo tik šykščiu atgrąžinimu to, kas jam buvo atimta. Apaštalas Jokubas nurodo šitą pajautimą, nors ir neaiškiai, savo užmetinėjimų ir barimo pilnuose žodžiuose apie vergišką "šventųjų" ir tikinčiųjų užsilaikymą priešais tuos lobinguosius, kurie duodavo dovanas savo dragijoms.

Rodos neilgai galėjo užsilikti kilnųs pajautimai broliškos vienybės ir artimybės, kurie iš pradžių užkraudavo ant lobingųjų priedermę šelpti užtektinai beturčius valstiečius, turėjo griuti; jų buvo pulkai ir greitai užsidegdavo savo pageidimuose, todėl lengvai atsitikdavo liaudies sukilimai ir naminės karės; tuomet pradėjo beturčius užlaikyti ant tiek, ant kiek jie įkvėpdavo baimę: iš pradžių gaudavo maistą ir pinigus tiktai tikriejie, turintiejie pilnas teises valstiečiai. Romoj reikėjo prirodyti savo kilimą iš vienos, iš keteurių jau prie statymo Romos prisidėjusių trybų (miesto kvartalų draugijos); pagaliaus pradėta dalinti tarp visų beturčių be skirtumo.

Romos senatas jau berods seniausiose gadynėse yra įkuręs vieną įstaigą (annona), kurios priedermė buvo kasmet pasirupinti javų pagaminimu, idant pardavinėti juos beturčiams žemiau turgaus kainos. Anot Tito Livijaus Romos istorijos (IV, 2), pirmas perdėtinis tos įstaigos — praefectus annonae — paskirtas 439 m. prieš Kristų. Šita valdininko vieta buvo tokia svarbi, jog aristokratų partija per penkerius metus laikė ant tos vietos Pompėjų, o Augustas, įgijęs ciesoriaus valdžią, tuojaus užėmė vietą *praefectus annonae* ir įvezdino kaikurias atmainas šitoj įstaigoj. Visos provincijos buvo prispirtos siųsti į Romą žinomą skaitlių javų, kurių parduodamąją kainą paskirdavo senatas; vienog liaudies tribunai ir demagogai, idant gauti prekėjų prilankumą, kartkartėmis reikalaudavo numažinimo kainos. Sempronijus Grakkas, kaipo liaudies tribunas, perleido 123 m. pirm Kristaus įstatymą apie javus (lex frumentarias), kurio tikslu buvo sumažinti javų kainą, o dvidešimts metų vėliaus liaudies tribunas Apulėjus Saturninas pasirupino dar labiaus ją numažinti. Berods Sulla vėl buvo panaikinęs Gracho įstatymą apie javus, bet panaimirus senatas, bijodamas liaudies sukilimų, turėjo vėl jį atgaivinti; o 58 pirm Kristaus Klodijaus įstatymas (lex Clodio), liaudies tribuno Klodijaus įneštasis įstatymas apie javus, visai panaikino kainą javams, pristatomiems annonos liaudžiai, kas respublikai paseidavo apie penktą dalį jos valstybės įeigų. Kokia gi krikščionių valstybė yra parodžius panašią "labdarybę"?

Įžymus yra tų skaičius, kurie įrašydino save į valstiečių rejestrus (sąrašas), per ką jie gaudavo teisę dalyvauti padalinime maisto, o kartais net ir pinigų. Cėzaris apribojo jų skaitlių, kaip jau buvo minėta, 150000, bet Augustas padidino jį po peržvalgai iki 200000. Įnešimas į rejestrus buvo nuosavybės teise, kurią buvo galima paveldėti, palikti kitam, arba parduoti svetimam; nusipirkimas tokios teisės turėjo tokią vertę ir pasekmes ką ir paliudijimas, jog jis yra ainiumi vienos trybos, buvusios prie statymo miesto. Bet tik vieni vyrai turėjo teisę gauti maistą; ciesoriai Neron ir Trajanas išplatino ją vienog teipogi ir ant našlaičių ir vaikų, teip vadinamųjų puelli et puellae alimentarii (sušelpiamiejie vaikai ir mergičkos). Ciesorius Aurelijonas liepė, 300 m. po Kristaus, vieton javų dalinti duoną, nes beturčiai nebeišgalėjo patys susimalti ir išsikepti. Konstantinas turėjo, lygiai kaip ir popiežiai, sekti paveikslą pagoniškų ciesorių; perkėlęs savo valdžios sėdybą iš Romos į Konstantinopolį, liepė jisai padalinti duoną visiems miesto gyventojams. Ciesorius ir jo vietininkai provincijose rupinosi reikalais greitos prie maišto gaujos Romos, Konstantinopolio, Aleksandrijos ir kitų didžiųjų valstybės miestų, idant išvengti maištų. Bet jau dabar nebe *meilė* artimo, bet *baimė* prieš jį padarydavo tuomet labdaringas širdis. Lobingiejie gyvendavo neperstojamoj baimėj beturčių, kuriuos Sokratas (Platono veikale apie geriausią valstybę, knyga X) sulygina su tranais t. y. su pavojingais dykaduoniais, kurių stiprių pageidimų reikia bijoties: kaip tiktai jie po maišto paimdavo į savo rankas valstybės valdžią, tai tuojaus panaikindavo skolas ir pasidalindavo lobingųjų gėrybes, o juos pačius ištremdavo arba išmušdavo.

Alkanoji gauja per pirmuosius amžius krikščioniškos gadynės teip pasididino Romoj, Bizante (Konstantinopolyj), Aleksandrijoj ir tt., kad ciesoriaus valdžią ir lobingiejie, neveizint į savo gerą norą, nebejgalėjo jų atsikratyti, ar tai maitindami, ar ištremdami į nausėdijas

(Toliaus bus.)

Iš visur.

‖ Italija išsiuntė į Turkijos pakrantes net keliolika savo laivų, manydama tuomi priversti Turkijos randą leisti Italijai turėti Turkijoj savo pačto įstaigas. Kad priversti Turkiją pasiduoti, Italija pasirengusi užimti kokią Turkijai prigulinčią salą.

‖ Danijos parlamentas (Folketing), 64 prieš 35 balsais užgyrė rinkimuose sulyginti moterų tiesas su tiesoms vyrų. Visos moterys turinčios 25 metus, kurių vyrai ar tėvai moka mokesčius, galės dalyvaut rinkimuose provincijų urėdninkų.

‖ Vienaitinio Grenlandijos eskimų kalboj išeinančio laikraščio "Atugagdliutit" 50 sukaktuves dabar apvaikščioja. Tiek metų išeina mat tasai vienaitinis eskimų kalboj laikraštis. Išleidimo kaštus duoda Danijos randas. Redaktoriu jo ir statėju drauge yra Lars Moeller. Mokantiems skaityti grenlandiečiams laikraštis siuntinėjamas dykai.

‖ Portugalijos randas iš Berlyno pasikvietė šešis detektyvus specijališkai daboti karaliaus Manuelio ypatą. Jeigu randas kviečia daboti karaliaus ypatą svetimus detektyvus, matyt saviemsiems neužsitiki.

‖ Dėl užmušimo Galicijos gubernatoriaus, grafo Patockio, lenkiškiejie studentai Lvove užpuolė ant rusinų kliubų ir butų gal juos visus išgriovę, jeigu policija nebutų lenkiškus patrijotus išvaikiusi.

‖ Mieste Barcelionoj teismas pasmerkė mirtim 3 išpaniškus anarchistus už sukalbį ant Išpanijos karaliaus gyvasties, 3 prie sunkių darbų arsenaluose, 2 gi išteisino.

‖ Norvegijos pakrantėse paskendo garlaivys " Gaetubf". Iš buvusių ant jo 40 žmonių, pusė veik prigėrė.

‖ Peru respublikoj, pietinėj Amerikoj, streikuoja tarnaujanti ant Arequipa geležkelio. Buvo čia jau ne vienas smarkus susirėmimas streikierių su policija.

‖ Mieste Penzoj, Maskolijoj, 11 politiškųjų prasižengėlių bandė iš kalėjimo pabėgti. Jie nudurė du sargu, metė kelias bombas ir pasinaudoję iš sumišimo, pabėgo. Bet juos pavijo sargai ir 8 pabėgėlius nušovė.

‖ Ant Filipinų salų, ant salos Mindanao, amerikoniškiejie kareiviai turėjo kruviną susirėmimą su čiabuviais Moro. Mušyje du konstabeliai likosi užmušti, o 3 amerikoniški kareiviai sužeisti.

‖ Teismas Peterburge pasmerkė brolį ministerių pirmininko, Aleksandrą Stolypiną, vienai sanvaitėj kalėjiman ir užmokėti 100 rublių bausmės už įžeidimą reakcijonierių vadovo Bulacelio.

‖ Už užpuolimą ant kalėjimo viršininko, teismas mieste Tobolske, Siberijoj, pasmerkė pakorimu 13 politiškųjų prasižengėlių.

‖ Iš Panamos atėjo žinios, buk respublikoj Columbijoj rengiama vėl revoliucija prieš prezidento Reyes valdžią.

¶ Bay City, Mich. Kalnakasiai šito distrikto priėmė naują nutartą terp darbininkų ir kasyklų savininkų algų tarifą.

ATSAKYMAS LAUKIUI!

Iš 16 Nr. "Lietuvos" galima suprast, kad laikraštis "Lietuva" turi kokius nors mierius, kadangi pirmiaus niekados neleido pavienioms ypatoms aprašinėjimų keno nors privatiško gyvenimo reikalų (jų ir šiądien ne leidžia, nors Rutkus to nemato; leidžia ypatų pasielgimus aprašinėti tik ten, kur ypatos spraudžiasi į eiles visuomeniškų veikėjų. Red.). Tik niekam nė apeina švarkas, keliavimai, ar pėkščių ėjimai, bet rupi vien visuomeniški darbai: rinkimas aukų revoliucijos rėmimui, knygų ir laikraščių išleidinėjimui. Argi nė to p. Laukis ne gal suprast? (Laukis rašė apie prakalbas, nesutvarkytas prelekcijas, kokių klausytojai ne gali suprasti. Red.). Jeigu teip, tai ištikro bus dvidešimto amžiaus stebuklai, kad profesoriai, o nepažinsta tiesos ir doros (kame tas nepažinimas? Tą reikia paaiškinti. Red.), ne atskiria ypatiškų reikalų nuo visuomeniškų (L. rašte ne visi ypatų klausymai yra privatiški. Ir Rutkus juk tankiai ypatas kliudo. Red.). Bet dabar J. Laukiui, matomai pilnai leista aprašinėt privatiškus reikalus pavienių ypatų ir redakcija ant jo kvailų privadžiojimų jokių patėmijimų ne daro. Bet jeigu aš bučiau teip aprašęs, tai man butų prikišta pilna (jeigu patėmijimai butų butinai kur reikalingi. Red.) vien dėlto, kad aš ne esmi pavienių ypatų šalininku (ar ir ne savo? Rd.). Nors ir kelis kart perskaitęs, negaliu suprast, kodėl redaktorius daleidžia ypatoms kištis į privatiškus reikalus gyvenimo? Tik gi itas man visai nekenkia ir organizacija L. S. S. nesusilpnės (nurodymais savo, rodosi, Laukis ir neturėjo mierio griauti organizaciją, bet manome, kad norėjo ją persergėti. Red.). Tik mán stebėtina, kad tokie profesoriai su gerais švarkais nepažįsta nė tiesos, nė doros, ne atskiria ypatiškų reikalų nuo ypatų ir visuomenės mažai yra išklausomi. Perstato manę nusikaltusiu organizacijai (to mierio Laukio straipsnyj ne matyt. Red.), kaip aš keliauju, ir koks mano švarkas, tai podraug turėtų aprašyt ir savo gyvenimo privatiškus reikalus. Mano keliavimą ir mano švarkus L. S. S. gerai pažįsta (tai vis mažmožiai. Red.).

Nenorėdams leisties į be vertės polemikas, užbaigiu šį trumpą straipsnelį atsiliepdamas vardan teisybės, kad J. Laukis butinai parodytų, kur aš tokias prakalbas sakiau, kokiame mieste, kokiuose laikraščiuose ir numeriuose patilpo, kad galėtų kiekvienas skaitytojas persitikrinti. Jei to ne padarys, busiu priverstas kreiptis prie teisdarystės, nes tokių prakalbų aš nerašiau ir nesakiau (ar nesuprantamų? Red.) ir niekas tokių negal sakyt, nes butų kalbėtojas apkaltas ir išmestas iš svetainės! Tai yra gryna melagystė J. Laukio, paties sumislyta. Dargi antraip manysiu, kad Laukis išėjo iš proto tokius straipsnius rašydams, o "Lietuva" paliko sandrauge "Žvaigždės" ir "Šaltinio", ant kurių man daromų užmetinėjimų ne atsiliepiau dar niekad, (o ar Rutkus skaito "Šaltinį" ir "Žvaigždę" ir ar mato kame yra skirtumas terp vieno ir kito laikraščio? Red.).

K. Rutkus.

K. Rutkus mokina doros, etikos ir "Lietuvos" redakciją. Už pamokinimą etikos ir doros butume jam dėkingi, jeigu jis pats tos laikraščių etikos ne laužytų. Juk jo rašte tojė teip jo garbinamoji etika laužoma nuolatai. Matyt ir mokintojui ji mažai prieinama, mažai suprantama. Kame jis laužo etika, ją pažįstanti pamatys iš jo paties rašto. Todėl, vietoj padėkavonės, musų doros mokintojui turime atsakyti sena patarle: *"medice, cura te ipsum"*. Mokyti doros atskirus korespondentus ne laikraščių redakcijų pareiga; ant galo galima mokyti tik tuos, kurie mokytiesi nori, ne norinčio, arba manančio, kad jis moka viską, dar nieks ne pamokino.

Red.

NAUJI RAŠTAI.

Pričkus Engels. Jo gyvenimas, darbai ir raštai. Vertimas iš vokiečių kalbos. Philadelphia, Pa. 1908 m. Išleista Lietuvių Socijalistų Sąjungos Amerikoj. 54 pusl.

Yra tai vertimas Kautskio parašytos biografijos žinomo socijalistiško raštininko Engelso. Knygutė verta perskaitymo ypač norintiems geriau susipažinti su socijalizmo idėja. Pabaigoj knygutės yra ir surašas Engelso parašytų knygų.

Redakcijos atsakymai.

Antanui iš Naumiesčio. Jeigu kas užmeta kitam stoką mokslo, logikos, supratimo, tai turi savo rašte parodyti, kad pačiam to netruksta. Tuom tarpu rašte apie užtariamus giedorius nematyt, teipgi didelio muzikos supratimo. Teip vesti ginčus galima be galo, o juk suprantanti muziką visgi nežinos, kaip dainoriai dainavo. Dėlnų plojimo publikos suprantančiam ne pakanka ypač pas mus, reikia parašyti kaip buvo dainuota, ant ko rėmesi dainų gerumas. Gaigalui. Redakcija visiems pripažysta lygias teises, bet turi tiesą reikalauti, kad polemikos butų teip parašytos, kad galima but suprasti apie ką eina. Atsiųstas mums tikras kratinys, kurio sutvarkymas, kadangi raštas labai ilgas, per daug laiko užimtų ir dar negalima žinoti, ar tvarkydami, Tamistos mintį neiškreiptme, nes ištikro sunku mums suprasti, ką Tamista nori išaiškinti. Parašykie Tamista, kaip galima trumpai ir suprantamai, be šokinėjimo į šalis, tai raštą su mielu noru patalpinsime. Ne ilgumas rašto svarbus, bet jame esantį mintis, todėl reikia visiems, ne tik sau pačiam, suprantamai parašyti.

Mylėtojui, Gardner, Mass. Atsakymuose Kučinskiui ir Sanariui S. L. A. ištikro nėra svarbesnių išaiškinimų, todėl jų talpinti negalima. Ginčus vesti už mažmožius neapsimoka, o toki laikraščiuose net per daug užima vietos. Toki ginčai išduoda ir blogus vaisius: jie nukreipia skaitytojų atidą nuo svarbesnių dalykų, atpratina juos nuo užsiiminėjimo svarbesniais reikalais, verčia užsiimti mažmožiais.

Keliauninkui. Visuomenei ne svarbu žinoti, ar kas kokiam užmanymui pritaria ar ne, nes dar iš tokios žinios, jeigu nieks nesidarbuos, jei nieks neužsiims įkunyjimų užmanymo, ne parodys pliano ir tai praktiško įkunyjimui užmanymo, naudos nebus. Laikraščiai pakelia užmanymus, bet juos įkunyti turi draugija, draugystes raginti prisidėti prie įkunyjimo užmanymo pareiga pritariančiųjų sanarių. Pakeldami užmanymą, laikraščiai juk visuomenę prie darbo paragina.

K. Nebyliui. Gardnere, Mass. Tai visai menki privatiški atsitikimai. Blogai, jeigu susirinkę krikštynose, pasigėrę, mušasi, bet visgi tai visai privatiški reikalai, kokiems laikraščiai negali per daug vietos pasvęsti. Panašių atsitikimų teip daug terp lietuvių ne tik Gardnere, kad jų aprašinėjimui gaila vietos laikraštyj. Todėl ir Tamstos raštelis netilps.

Diksniui. Tas pats aprašymas tilpo jau kito korespondento.

APGARSINIMAI.

ĮVAIRŲS PAPROČIAI.

Kas šalis ir kas tauta sviete turi savo papročius, kurie paprastai buva išeiga akylo tardymo gamtos. Jie priklauso nuo klimato apystovų, ir kiekvienos šalies versmių. Musų budas gyvenimo skiriasi nuo budo gyvenimo kitos šalies, bet patyrimas mokina mus, kad jis pritinka mums geriausiai. Vienas iš protingiausių papročių Amerikos žmonių yra rupintis pavasariui atėjus, išvalymu kraujo, kuris žiemos mėnesiais surinko didelę daugybę išmetamosios medžiagos. Yra tik vienas vaistas, kuris išvalis jį gamtišku budu, Trinerio Amerikoniškasis Eliksyras Karčiojo Vyno. Jame nėra potašo, gyvsidabrio ar nuodų, ir todėl jis neužkenkia viduriams. Jis veiks ant gromuliojimo organų ir privers juos pradėti savo darbą; maistas bus priderančiai sugromuliojamas ir paverstas į gryną kraują, kuris sparčiai pripildis tavo gyslas. Jai jautiesi nesmagiai, pailsęs, ar turi kietus vidurius, jei tavo viduriai ir išžiura nėra tokiais, kaip reikia, išvalyk savo kraują. Gaunamas aptiekose. Juazapas Trineris, 616-622 Asland Ave., Chicago, Ill.

PRANEŠIMAS ŽMONĖMS LIETUVOJE.

Idant garsioji knyga "Raistas" parankiau butų gauti Lietuvoje, pasiunčiau jos didelį sandėlį egzempliorių visiems žinoman nuo seno knygynui Juozapo Zavadzkio, po nr. 27 Didėji gatvė, Vilniuje. Nors Amerikoje dabar "Raistas" parsiduoda po $1.00, bet Lietuvoje p. Zavadzkis pardavinės ją kaina tinkama ir labiausiai prieinama žmonėms, su tuo vien tikslu, kad ji kuoplačiausiai išsiplatintų. Teippat kiti lietuviški knygynai, reikalaujanti knygos "Raistas", gali ją gauti nuo p. Zavadzkio.

"Raisto" išleistojas,
J. Naujokas,
Madison Sq., box 189,
New York, N. Y.

Draugyščių reikalai.

Viršininkai Centro Komiteto "Aušros" Dr-stės.

Pirmsėdis — Dr. M. Želvienė 1 Church Str., Plymouth, Pa.
Sekr. susineš. — J. Šernas, 3252 S. Halsted Str., Chicago, Ill.
Finansų sekr. — K. Gugis, 4945 Justine str., Chicago, Ill.
Kasierius — Dr. J. Sliupas, 1419

ANTRU KARTU CHICAGOJE
bus valdenta operetė
"Kaminakrėtis ir Malunininkas"
NEDELIOJ, 26 d. BALANDŽIO

(April), 1908, West Side Auditorium svetainėje, kampas Taylor st. ir Centre ave. (Ten kur pirmą kartą). Prasidės 5 val. vakare. Įžanga: $1.00; 75c; 50c ir 25c ypatai. Choras iš 150 ypatų, kuris padainuos kelias puikias naujas dainas apart operetės dainų. Po vaidenimo ir dainų—BALIUS! Publika galės pasišokti tautiškus šokius: Klumpakojį, Suktinį, Našlį ir kitus. Dabar yra paskutinė ir geriausia proga pamatyti operetę tiems, kurie nematė pirmu kartu, bet ir tie, kurie buvo pirmu kartu nesigraudįs atėję, nes išgirs naujas dainas, o paskui galės sau puikiai paužti. Atsiveskite savo draugus ir pažystamus, o tie jums dėkavos užtai.

Tikietai gaunami "Lietuvos" redakcijoj, pas choristus ir kitur.

Nuvažiuoti galima Halsted iki Taylor ir Taylor iki Centre gatvės.

TĖVYNĖS MYLĖTOJŲ DRAUGYSTĖS SUSIRINKIMAS.

Nedėlioj, 26 d. balanžio, 1908 m.; 12 val. pietų atsibus Ruigio svetainėje, kampas 33-čios ir Morgan gatvių. Tėvynės Mylėtojų draugystės susirinkimas. Susirinkimas labai svarbus, nes jame bus kalba aipe išleidimą Dr. V. Kudirkos raštų, užtai kiekvienas sąnarys turi butinai ant jo pributi. Bet, draugai, atsiveskite ir naujus sąnarius, nes tiktai tuomet galėsime išleisti raštus musų garsaus raštininko, kuomet turės draugystė pakaktiną skaitlių sąnarių. Susirišę nuveiksime milžiniška darbą. Nepameskime šito užmanymo, bet stengkimėsi jį kuoveikiausiai įkunyti. Kviečia,

Komitetas.

BALIUS.

Chicago, "Aušros Vartų Panos Švenčiausios" Moterų ir Merginų Dr-tė turės balių 25 d. balandžio, subatoje, p. Žilio svetainėje W. 24 ir Hoyne ave. Prasidės 7 val. vakare; įėjimas porai 25c.

Visus lietuvius ir lietuvaites širdingai kviečia atsilankyti.

Komitetas.

PIRMĄ SYKĮ CHICAGOJ!

Teatras ir balius parengtas draugystės Apveizdos Dievo No. 1. Atsibus nedėlioj 26 d. balandžio (April) 1908 m. Freiheit Turner svetainėje, 3417 So. Halsted st., netoli 34 gatvės. Nuoširdžiai užprašom visus brolius lietuvius ir lietuvaites atsilankyti ant musų teatro ir baliaus. Bus rodyta labai puiki komedija "Vaistininkavimas gydytojo Juozapelio ir jo pirmžengystė". Brangus broliai ir mielos seserys nepraleiskite šitos progos; nes tai pirmą sykį yra perstatoma ant scenos ši komedija. O ypatingai bus naudinga tiems, kurie atmena gydytoją Juozapelį iš tėvynės atsitikimų. Svetainė bus atidaryta 3 val. po pietų. Teatras prasidės 4:30. Po teatro bus balius su "Grand March", griež puiki muzika, kur galėsime linksmai laiką praleisti. Kainos tikietams pirmosios sėdynės vyrams ir moterims po 50c. ypatai. Toliaus vyrui 25c., moteriai 15c. Tikietai bus geri ir baliui toj dienoj.

Komitetas.

ATIDAI VISŲ LIETUVIŲ CHICAGOJ.

Teatras, Balius, Dainos ir Dekliamacijos, surengta 37tos kuopos L. S. S., 26 d. šio mėnesio svetainėje University of Chicago Settlement, 4630 Gross Ave., arti 47tos ir Ashland Ave. Prasidės 6 val. vakare; tikietai 50c ir 25c. Vaidenama bus drama "Saliamono Sapnas", vaizdelis imtas iš revoliucijonierių kovos už laisvę; po vaidenimui bus sakoma naujausi monoliogai ir dekliamacijos bei dainavimai 4tos kuopos L. S. S. choro, susidedančio iš 60 ypatų. Ant baliaus bus šokama europiški šokiai; balius trauksis ikl 1 val. nakties. Nepamirškite chicagiečiai ir skaitlingai atsilankykite.

Komitetas.

E. St. Louis, Ill. Šv. Kazimiero Dr-tė parengė balių subatoj, 25 d. balandžio šių metų S. Jocio svetainėje, 537 Collinsville Ave., Balius prasidės 6 val. vakare; įėjimas 25c porai. Kviečia širdingai visus lietuvius ir lietuves, vietinius ir aplinkinių miestelių ant šito pirmo po velykų baliaus linksmai laiką praleisti.

Komitetas.

SKAITYTOJAMS.

Skaitytojams kurių prenumerata už "Lietuvą" pasibaigė ir iksiol jos neatnaujino, šį "Lietuvos" numerį siunčiame paskutinį. Kurie tad norite, kad nebutų "Lietuva" sulaikyta, tai pasirupinkite prisiųsti užmokestį tuojaus.

A. Olszewskis,
"Lietuvos" išleistojas.

Pajieškojimai.

Pajieškau savo švogerio Juozapo Jonaičio, Kauno gub., Raseinių pav., Skirsnemunės parap., Puišių kaimo, 16 metų kaip Amerikoje, pirma gyveno New Yorke. Teipgi pajieškau savo draugų Antano Bimuičio, Juozapo Kaknauskio, tos pačios gubernijos ir pavieto, Jurbarko vol., Jokubaičių kaimo, pirma gyveno Milwaukee, Wis. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

John Latvis,
Box 122, Fon du Lac, Wis.

Pajieškau Adomo Noreikos Kauno gub., Raseinių pav., Kaltinėnų parap., Sakuičių kaimo, 18 metai kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozas Noreika,
Box 539, Laurium, Mich.

Pajieškau savo švogerio, Fr. Bražio, Kauno gub., Panevėžio pav., Ilgalaukių sod., 4 metai kaip Amerikoje, 8 mėnesiai atgal gyveno So. Chicagoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Povilas Adamonis,
395 Johnston St., Chicago, Ill.

Pajieškau Juozo Eitulio, kuris prieš naujus metus iš Gardner, Mass. atkeliavo į Brooklyną ir tulą laiką dirbo prie kriaučių, paskui likęs be darbo ir įsiskolinęs gerai už gyvenimą, naktį, iš 5 į 6 d. šio mėnesio prasišalino, surankiojęs iš vyrų kišenių $50.00. Jis yra antri metai kaip iš Lietuvos, paeina iš Kauno gub., Raseinių pav., Eržvilko vol., Baužaičių sod., 23 metų senumo, 6 pėdų augščio, spuoguotu, neaiškiu veidu, be vieno prišakinio dančio viršuj, angliškai sušneka prastai. Kas praneš apie jį žemiau paduotu adresu, tam busiu iš širdies dėkingas.

J Šimaitis,
191 Frost St., Brooklyn, N. Y.

Pajieškau darbo mėsos pardavykloje, tą darbą dirbau kelis metus ir esiu su juo gerai apsipažinęs, kalbu lietuviškai, lenkiškai ir angliškai. Atsišaukite adresu: A. Baublis, 3220 S. Auburn Ave., Chicago, Ill.

Pajieškau savo draugų Juozapo ir Kazimiero Kinderių, Kauno gub., Raseinių pav., Kaltinėnų parap., Dargelių kaimo, 7 metai atgal gyveno Westvilleje, Ill. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Stanislovas Aponkus,
106 Maple St., Kenosha, Wis.

Pajieškau savo draugų Jono Kauskio ir Fr. Stulpino, abudu Kauno gub., Telšių pav., Žarėnų parapijos. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Liud. Paplauskis,
P. O. Box 63, Houlton, Oré.

Pajieškau savo draugo Kazimiero Adomavičiaus, Kauno gub., Šiaulių pav., Vaigavos parap., Baršikų sod., 4 metai kaip Amerikoje, 3 metai atgal gyveno Melrose Park, Ill. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Adomas Kasparavičius,
4545 S.Hermitage av., Chicago,Ill.

Pajieškau savo brolio Jurgio Vaizbonio, Suvalkų gub., Seinų pav., Leipunų gm., Leiponigių dvaro. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Ona Vaizboniutė,
20 Hamlet St., Athol, Mass.

Pajieškau savo pačios Rožės Ditkienės, kuri 18 d. balandžio šių metų pasišalino iš namų nežinia kur. Kam tektų ją kur sueiti, malonėkite mant pranešti apie ją adresu:

Mikolas Ditkus,
443 S. Desplains St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Antano Mickaus, Kauno gub., Šiaulių pav., Minapės kaimo, Užvenčio parap. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Pranė Mickaitė,
8 Cambridge Pl., Worcester, Mass.

Pajieškau savo švogerių Motiejaus ir Pijušo Kvedų, pirm dviejų metų gyveno Waterbury, Con., ir Jon Paleko, visi trys Suvalkų gub., Marijampolės pav., Balbieriškės gm., Naujos Utos sod.; turių į juos labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Antanas Šuipas,
49 Harkins Lane, Wilkes Barre, Pa.

Pajieškau savo draugo Jono Gricevičio ir jo žmonos Alenos Tamoševičiutės, Kauno gub., Panevėžio pav., Pavinkšnių sodos. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Steponas Misiaučis,
843 W. 22 St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo pusbrolio Juozo Augustaičio, Suvalkų gub., Vladislavovo pav., Šilgalių valsčiaus, Žiurių kaimo, Sudargų parap., apie 20 metų kaip Amerikoje. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Juozas Augustaitis,
400 New Grove St., Wilkes Bare, Pa.

Pajieškau M. Staselio, Suvalkų gub., Vilkaviškio pav., Aščegalų kaimo, Subačiaus val.; gyvena kur apie Waterbury, Conn. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Stake,
132 So. String St., Chicago, Ill.

Pajieškau savo dedės Kazimiero Mikulskio ir Liudviko Masteikos, abu Kauno gub., Panevėžio pav., Joganiškių parap., Meškalaukio sod.; esiu pusantrų metų iš Lietuvos, iš Tirkšlionių kaimo, Smilgių parap.; turiu į juos labai svarbų reikalą. Jie patys ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Jonas Masteika,
3220 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Pajieškomas yra Povilas Alužas; jo sesuo Uršulė atvažiavo iš Lietuvos ir neturi kur pasidėti. Jis pats ar kas kitas teiksis duoti žinią adresu:

Fr. Dap,
68 Canalport Ave., Chicago, Ill.

Pajieškau vietos prie kalvių; esiu geras kalvis, 6 metus dirbau tą darbą Lietuvoje ir turiu paliudijimą. Jieškantis darbininko malonės kreiptis adresu:

J. Vaizmužis,
2022 Price St., Scranton, Pa.

Ant randos puikus 7 ruimais gyvenimas, garu šildomas, gazo ir elektros šviesa, šaltas ir šiltas vanduo visada. Atsišaukite pas A. Olszewski, 3252 S. Halsted st.

Ant Pardavimo.

Parsiduoda prieinama kaina sankrova valgomų daiktų ir mėsos su vežimu ir arkliu. Vaizba gerai išdirbta, vieta lietuvių apgyventa; reikalai vedami grynais pinigais, bargo nėra. Artesnėms žinioms reikia kreiptis adresu: Jacob Petrowski, 3312 So Halsted st.

Pigiai ant pardavimo sankrova valgomų daiktų, mėsos ir pieno, su arkliu, vežimu ir visomis įtaisomis. Vaizba nuo daugelio metų, gerai išdirbta. Savininkas turi savo farmą ir todėl priverstas sankrovą parduoti. Atsižinokite "Lietuvos" redakcijoje.

Parsiduoda geras saliunas ant didesės gatvės, 7 kambariai, naminiai rakandai. Svečiai visokių tautysčių; leidimas $500 metams; randa $35 mėnesiui. Parsiduoda iš priežasties išvažiavio į tolimą šalį; verta $1000, parsiduoda už pusę kainos. Kas nori pirkti, tegul pasiskubina, J. J. Kveder, 125 So. Genessee st., Waukegan, Ill.

Parsiduoda barzdų skutykla keturioms kedėms, puikųs šios mados stiklai. Gera proga lietuviui, kadangi skutykla yra lietuvių apygardoje. Aš užsidėjau sankrovą ir butinai skutyklą turiu parduoti, kad ir apypigiai. Atsišaukti reikia adresu:

Joe Santangelo,
2413 Kensington Avenue,
Kensington, Ill.

Parsiduoda plotas žemės su dideliu sodnu, dvejoms stuboms ir kute Kalvarijos miesto laukuose, Suvalkų gub. Norinti arčiau atsižinoti teiksis kreiptis į "Lietuvos" redakciją.

ATIDAI PIETŲ DALIES!

Reikalauju pinigų tuojautės. Kaina tik $1200.00 — $200.00 įmokėjimui. Nelauk apžiurėti mano keturiais kambariais grįčios. Pietvakarinis kampas 37-tos Pl. ir Sacramento Ave. Sėdyba 41x125. Grįčia gerame stovyje. Kas pirmesnis, tas geresnis. Imk karą su parašu Archer Ave. ir 38 gat. karą iki Sactamento Ave. ir pačėk į šiaurę iki 37 Pl. Rasi namie kas vakaras ir šventomis dienomis.

Reikalavimai.

Reikalauja lietuviško agento. Turi buti teisingas, turėti pažinti ir įtekmę terp lietuvių. Atsakančiam vyrui turiu gerai apmokamą pasiulinimą užpelnauti. Platesnėms žinioms rašydamas paduok mažiausiai du ištikimus paliudijimus.

Chas Urnich,
45 La Sale St., Chicago, Ill.

SAKAU!

Niekas teip gerai nepadaro paveikslų, kaip lietuviškas fotografas: Atlieka darbą artistiškai; kuopuikiausiai perdirba iš mažų į didelius sulyg sutartos kainos; už darbą atsako. Taigi Tautiečiai ir Tautietės kviečiam atsilankyti pas J. Drižą, Portrait Studio, 500 S. 2-nd St., Philadelphia, Pa.

"LIETUVOS UKININKAS".

Laikraštis skiriamas darbo žmonėms, eina kartą per savaitę iš Vilniaus, Lietuvoje.

"Lietuvos Ukininke" rašoma apie įžymiausius Lietuvos reikalus, apie žemės valdymą, apie valsčius, mokyklas ir žmonių laisvę apie vyriausybės darbus ir politiką ir tt.

Lietuvoje metams $1.75
Amerikoje metams $2.50

Ant pamatymo vienas num. 5c.

Pinigus siųskite atstovui Amerikoje po adresu:

M. J. Damijonaitis,
3252 So. Halsted str., Chicago, Ill.

"ŠVIESA"

Ogranas "Sąjungos" pagrąžinimui teisių lietuviškajai kalbai Lietuvos bažnyčiose, eina Vilniuje kas dvi savaiti ir su tikru atsidėjimu gvildena klausimą įvedimo lietuvių kalbos Lietuvos bažnyčiosna. "Šviesa" išdėsto lenkininkų politiką Lietuvoje ir visus jų darbus ir žingsnius. "Šviesa", gindama lietuvių tautos ir kalbos reikalus, nenusilenkia nė prieš Lietuvos priešininkų galybę, nė prieš jų turtus, nė prieš jų valdžią. "Šviesa", atsidėjusi, taiso kelius lietuvių kulturai per lenkiškas pelkes ir lieknus.

"Šviesos" kaina Amerikoje metams 4 rub., pusmečiui — 2 rub.; Lietuvoje — 3 rub., pusmečiui — 1 rub. 50 kapeikų.

Adresas: *"Šviesos"* redakcija, *Vilnius*, Koževana No. 11.

LIETUVIAI:

Dėkitės prie musų Lietuviškos Naujokijos daržynę Teksų; dirbkite sau ir bukite patys sau ponais. 5 ar 10 akrų žemės atneš jums gryno pelno nuo $2000 iki $5000 per metus. Vienas žmogus padarė gryno pelno $1000 nuo vieno akro vynmedžių. Daržovės, vuogos ir vaisiai atneša nuo $200 iki $600 nuo akro. Geriausia žemė ir sveikiausias oras iš visos Amerikos. Reikalauja žmonių, turinčių didelę pažintį ir užsitikėjimą savo draugų sutverti ratelius po 10 ar daugiau ypatų, kurie išrinktų vieną žmogų nuvykti ištirti žemę. Rašyk tuojaus pilnoms žinioms apie stebuklingą pragumą, kuris atsitaiko lietuviams pastoti neprigulmingais visam amžiui.

Chas. Urnich, Užveizda,
45 La Sale st., Chicago, Ill.

DYKAI! DYKAI!

Auksinis laikrodėlis su grandinėliu, užtikrinami 20 metų, vertės $23, bus duota dykai ypatoms, gelbstančioms mums garsinti musų puikios rųšies tabaką. Gali lengvai parduoti $6.00 vertės terp savo draugų ir įgyti šitą puikų auksinį laikrodėlį dykai. European Tobacco Company, Dept. 71, 33 Leonard St., N. Y.

MOKINKIMES PATYS!

Gramatika angliškos kalbos mokintis be mokintojo (apdaryta) **$1.25.**

Vaikų Draugas arba kaip mokintis skaityt ir rašyti be mokintojo **15c.**

Naujas Budas mokintis rašyti be mokintojo **10c.**

Pinigus siųskite per Money Order šiuo adresu:

P. MIKOLAINIS, Box 62, New York City.

This $20 Watch for $5.45

Su puikum žiuroniniu mo erišku ar bruslotiniu vyrišku grandinėliu. Mažyk čik! Negirdėčiausias pasiulinimas laikrodėlio, kokia gero vardo firma net sapnę to padaryti ar bent mėginti. Siunčiama grynai musų nuostolinė. Galėk apžiurėti Expreso biure, sulygink su laikrodžiu, pardavinėjamu vietinio laikrodžiaus 4 kartus didesne kaina, pr rskaityk musų užtikrinimą ir jei matysi, kad laikrodėlis teks, kokio laukiai ir jį rasi, nesulyginamas ištorijoje laikrodėlių pigkystės, užmokėk ekspreso agentui $5.45 ir atimkite jėsas. Vienok jei matytum, kad musų tvirtinimai nėra teisingi, sugrąžink laikrodėlį musų lėšomis.

Nėra čia perpirkllo pelno, retailininko pelno, pardožininko pelno, mes parduodame tau tiesiog iš fabriko. Didelė daugybė išpardavojamų laikrodėlių leidžia mums daryti šią negirdėtą pasiulinimą, mažesnį kaip tręčdalis kainos, daugelio retailininkų mokamos laikrodėliui, pardavinėjamam už $20.00.

Šitas Evington Laikrodėlis

Lukštai ir Viduriai užtikrinama 20 metų. Išrodo kaip tikras gryno aukso laikrodėlis, apstingai raštuoti, grynu aukso graviruoti dvigubi lukštai, rubinais sodinti viduriai, geral laikorodis ištirta ir nutaisyta pirma siuntimo iš fabriko. Tau nė centas nelėšiuos atsižinoti, ar šitas laikrodėlis tau tiks. Tik parašyk mums savo vardą, adresą ir ekspreso biurą, o mes tuojautės pasiųsime laikrodėlį, kad pats pėrsidžiurėtų. Ar nori laikrodėlio, kodėl nerašyti šiądien?

Tykia speciališkas pasiulinimas. Jei užsisakysi 6 laikrodėlius, duosime laikrodėlį ir grandinėlį dykai; ? ir $32.70 ir jei visus pinigus prisiųsi su užsiskymu, atgalia krasa pasiųsime laikrodėlį apmokėdami siuntimo lėšas. Tas reiškia sutaupinimą 80c. ar daugiau ant žėdno laikrodėlio.

National Consolidated Watch Co.
Dept. 415, Chicago, Ill.

TEMYKITE!

Tik trumpą laiką galima bus gauti gerą dru. kuojamą ODELL MAŠINĖLĘ No. 4 už labai numažintą kainą, nes tik už **$5.25.**

Mes spausdiname teipgi puikias popieras gromatų rašymui su visokiais apskaitymais, daineižmiš ir paveikslais, svietiškais ir dvasiškais. Turime teipgi daugybę visokių kitų prekių.

Ką tik reikalausi, viską pas mus gausi.

M. G. VALASKAS,
2418 Kensington Ave., Kensington, Ill.

Šitas Puikus Laikrodėlis tik $3.75.

Pirma kol pirksi laikrodėlį, prisiųsk savo vardą ir adresą, o mes prisiųsime tau šitą puikų laikrodėlį ir grandinėlį ekspresu pažiurėt. Jei matysi jį įgum auksuotam laikrodėliui pardavinėjamam po $15.00. užmokėk Expreso agentui musų nenaprastą kainą $3.75 ir laikrodėlis su grandinėliu bus tavo.

Jis yra dvigubais medžiokliškais lukštais graziai graviruotais, bambute užsukami ir nustatomi, su rubinais išsdėtinais viduriais, išleidžiama lygsvara, bucmilniu judintoju, užtikrinamai laiką rodąs gerai; su ilgu, siul s otiu grandinėliu mote rim r r bruslotiniu grandinėliu vyrams. Musų užtikrinimas 20 metų prie žėdno laikrodėlio. Pamėnėk vyrišką ar moterišką nori. Adresas:

M. C. FARBER, 223, 225 Dearborn St., CHICAGO, ILL

Šitas įdomus laikrodėlis $4.98.

Niekas dar nepasiulė laikrodėlio teip pigiai. Tikrai geriausios rušies! Puikiai laiką rodo! Nesibijo prasto užsikymo. Sakytum tai gryno aukso laikrodėlis. Medžiokliški lukštai, žėdžiai graviruoti, rubinais sodinti viduriai, patentuotas regulinotojas, be magnaso plunksna, išdirtas, nutaisytas ir užtikrintas 20 metų. Apžiurėk ir jei patiks, užmokėk expreso agentui vietoje ir siuntimo lėšas, jeigi ne, grąžink atgal musų lėšomis; prie laikrodėlio grandinėlis dykai. Užsisakant 6, vieną laikrodėlį su grandinėliu duosame dykai. Pristinčiu ni pin g is iš ka no, laikrodėlius siunčiame apdaugta krasa, kas apliuosuoja tave nuo lėšų siuntimo. Rašyk ko io didumo, vyriško, ar moteriško.

Field & Co. Dept. 15, 163 Randolph St., Chicago, Ill.

Dr. O. C. HEINE
DENTISTAS
OFISAS—Kampas 31 ir So. Halsted gat.
(Gyvenimas virš aptiekos.) CHICAGO, ILL.

Naujos Knygos gaunamos "Lietuvos" Redakcijoje.

Alluma ir kitos pasakos, Guy de Maupassant'o, vertė J. Laukis. Šitoj knygelėje telpa šios pasakos: Alluma, Netikri brangiejie akmenys, Baimė, Du maži kareiviai, Dienynas padukėlio, Mėnesienoje, Vaidulys, Užšalusioj padangėj, Atsikirtimas, Vienatvė, Tėvas ir sunus ir Rože, viso 12 labai gerų pasakų. Guy de Maupassant yra vienas iš geriausių raštininkų pasakų rašyme iš žmonių gyvenimo, pusl. 136 ..... 35c

Angliškos Kalbos Vadovėlis. Tiems, kurie nori trumpu laiku pramokti angliškai susikalbėti kasdieniniuose reikaluose. Sutaise J. Laukis. Seniai pageidaujama tokia knygėlė, dabar jau yra gaunama, ir kiekvienas turi progą pasinaudoti, ypatingai kas nemoka angliską kalbą, tai dabar bus tiems aukso obuolys. Pusl. 90. Kaina 25c

Aritmetikos uždavinynas. Vadovėlis aritmetikos pradžiai; antroji dalis.

Šita knygutė — antroji ir paskutinė dalis uždavinyno, paskirto aritmetikos kursui; čionai, kaip paprastai yra daroma, surinkta uždavinių su skaičiais visokio didumo. Parašyta Pr. Mašioto. Pusl. 68 prekė 20c

Astronomija, parašyta pagal K. Flamarijono ir Lockyero, A. Agaras. Telpa: Dangaus apžvalga, žvaigždynai, žvaigždžių kelionė per visatą, Saulė, Planėtos, Komėtos, krintančios žvaigždės, žėmės padėjimas pasaulėje, Mėnulis, Pasaulės įstatymai. Su daugeliu paveikslėlių. Pusl. 62 ..... 40c

Išsivystymas vaisiaus gyvunų. Lekcija Dr. J. Kulio, su daug paveikslėlių iš embryologijos. Pusl. 12. Prekė..... ....10c

Koks privalo buti vaikų auginimas ir auklėjimas? Rankius rašytų, parašytų Dr. J. Sliupo. Kožnam žingeidi ir naudinga knygelė, ypatingai Tėvams auginantiems vaikus, susipažinti su šia knygele. Pusl. 91. ....25c

Kaip žmonės su ponais kovojo? Sodiečių sukilimai Išpanijoj, XIV amžiuje. Parašė A. J-tis. Pusl. 34. Prekė 10c

Kiškiliai. Apysaka vaikams. Pagal Kukliną, parašė A. Agaras. Gražiai aprašo apie kiškius (zuikius), su daugeliu paveikslėlių, kaip kiškiai gyvena ir kaip su jais vaikai maloni džiaugtis. Pusl. 32 .... 10c

Lietuvių tauta senovėje ir šiądien. Parašė J. Šliupas M. D. Antras tomas. Šitas 2-ras tomas apglėbia Lietuvių tautos veikalus nuo XIII-tojo iki pabaigai XVI šimtmečių. Puslapių 563, kaina $1.50

Lietuviai! ar gerais keliais žengiame priekyn? Nuoširdus atsiliepimas į lietuviškąją visuomenę D-ro Jono Šliupo. Arba sutrauka kalbų, laikytų Waterbury, Conn., 25 gruodžio 1906, Union City, Conn., 26 gruodžio 1906, Edwardsville, Pa., 31 gruodžio 1906 ir Scranton, Pa. vasaryje 1907 m. Pusl. 47, prekė....15c

Lietuva tėvynė mano. Eilėmis parašė K. Stikleliu, telpa 14 gražių tėvyniškų dainelių. Puslapių 16 prekė 10c

Laikrodininko atminimai. Pasak Erkman-Šatrianą, sutaisė S. M. Paveikslas iš Napoleono I paskutiniųjų kariavimų. Pusl. 44. Prekė....15c

Moteris ir jos vieta žmonijoje. Parašė J. Laukis. Šita knygėlė yra labai žingeidi perskaityti moterims ir vyrams, anot autoriaus: "Teisybė yra tokia prasta, kad męs tankiai nepamatome jos tik dėl jos prastumo". Kalbėtojai daug gali atrasti sau medžiagos iš jos. Pusl. 47. Kaina....15c

Monininkas arba Magikas. Pagal Panovą, parašė A. Aitvaras. Telpa visoki magiški paveikslėliai ir kaip padaryti visokias štukas. Puslapių 32 ..... 15c

Oras, Vanduo, šviesa ir šiluma. Lekcijos prof. Blochman'o, sutaisė Šernas. Su daug paveikslėlių. Pusl. 138. Prekė 40c

Pilėnų kunigaikštis. Tragedija V - uose veikmėse, sutaisyta pagal Kraševskio apysaką "Kunigas". Parašė M. Šiaulėniškis. pusl. 91. prekė 35c

Pasninkai Lietuvoje. Aprašymeliai apie lietuvių žmonių pasninkus, yra ištraukos kelių rašytų straipsnių Lietuvos laikraščiuose, ir pagal tuos sutaisė K. Stkls. pusl. 16. prekė..... ....5c

Revoliucijos Dainos. Surankiotos iš visur ir atspaustos knygelėje, 30 puslapių; telpa 24 dainos naujos gadynės, visiems iki šiol pageidaujamos, dabar galima pas mus gauti 15c

Raistas — The Jungle. Parašė Upton Sinclair. Lietuviškon kalbon versta iš anglikos. Išleido Jonas Naujokas. Apysaka paimta iš lietuvių gyvenimo, pasiremiant tikrais faktais iš Chicagos skerdyklų; naudinga ir įdomi knyga, perskaityti kiekvienam. Puslapių 355. Kaina $1.00

Revoliucijos žmonės, parašė A. Niemojewski, vertė K. Puida. Telpa čia devynios gražios apysakaitės iš gyvenimo lenkų, ypatingai iš atsitikimų Varšavoje laikuose rusų karės su japonais ir įvykusios po jai pairtuvės rusų viešpatystėje. Knygelė įdomi kiekvienam. Pusl. 76 20c

Rankų šašeliai ir Parinktieji žaislai. Surinko A. Agaras. Praleidimui vakarais liuoso laiko; šitoje knygelėje telpa paveikslėliai, kokius su rankų šašeliu galima parodyti ir tam tinkami apskaitymai. Pusl. 32 12c

Ratelių spėjimai. Tai linksmiausis žaislas (zabova) šeimyniškuose susirinkimuose. Parašė D. Spėjikas. Puslapių 16, prekė 10c

Tikri ir netikri šventiejie. Paveikslėliai iš gyvenimo kankintinių ir kankintojų. Išleista Susiv. Lietuvių Laisvamanių. Pusl. 61, prekė .. 15c

Sparnai, Drama III-juose aktuose. Parašė V. Šiaulėniškis; yra geras su naujomis įdėjomis perstatymas. Pusl. 44. Kaina...30c

Tautiškos Politikos knygynėlis. Telpa čia Rusijos policijos viešpatavimas, persekiojimas ypatos laisvės, draugijų ir susirinkimų, laisvės žodžio ir sąžinės, ir kame išganymas? Pusl. 47. Prekė 10c

Vaišės Jėzaus Kristaus pas Popiežių Pijų IX. Parašė Victor Hugo, antra laida. Prekė 10c

A. OLSZEWSKI,
3252 S. Halstel St., Chicago, Ill.

Knygų Kataliogas

43 Iš gevinimo lietuviškų Velių bei Velnių. Pasakos surinktos Dro J. Basanavičiaus. Šioje knygoje telpa keli šimtai gražių pasakų, apie rojų dangų, čyščių, peklą; apie giltinę, marą, cholierą; apie dvasias (dušias) velnius, jų vaidinimąsi ir tt. Pasakos užrašytos tokioje tarmėje, kokioje buvo girdėtos. Panevėžyj — pagal tarmę panėvėžiečių, Šiauliuose — pagal tarmę šiauliečių; Suvalkų gub. — pagal tarmę suvalkiečių; Prusų Lietuvoje — pagal tarmę Prusų lietuvių; Dzukijoj — pagal tarmę dzukų ir tt. Chicago, Ill. 1903, pusl. 470. Popieros apdaruose $1.50
Audimo apdaruose $2.00

63 Karės laukuose. (Kareivio atsiminimai). Parašė Vsevolod Garšin. Vertė A. L-is, Užimanti pasaka iš laikų karės maskolių su turkais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 81 .....20c

67 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis I. Čia telpa 141 labai gražių, juokingų, išmintingų ir žingeidžių pasakų. Chicago, Ill. 1903, pusl. 280 $1.25
Drutai apdaryta.... .... $1.50
pusl. 95. .....25c

68 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis II. Čia telpa 205 labai gražių ir juokingų pasakų, bovyjančių kiekvieną skaitytojį ir klausytojį ir labai naudingos. Chicago, Ill. 1903, pusl. 330 $1.25
Drutai apdaryta $1.50

69 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Suriuko Dr. J. Basanavičius. Dalis III. Čia telpa 202 dar gražesnės ir juokingesnės pasakos. Chicago, Ill. 1904, pusl. 333 ..... $1.25
Drutai apdaryta $1.50

70 Lietuviškos Pasakos Yvairios. Surinko Dr. J. Basanavičius. Dalis IV. Chicago, Ill. 1905, pusl. 299. Šioje knygoje teip kaip ir pirmesnėse dalyse Dro. J. Basanavičiaus surinktų pasakų, telpa keli šimtai užimančių ir juokingų pasakų. Kiekvienas nusipirkęs iš paminėtų 4 knygų I, II, III ar IV dalį, turės per visą savo amžių neišsemiamą pasakų turtą .. $1.25
Drutai apdaryta $1.50

76 Maxim Gorkij. Pasakojimai. Iš rusų kalbos vertė A. L-is. Turinys: Giesmė apie sakalą, Nenaudėlis, Makaras Čudra, Rudenyj, Dvidešimts šeši ir viena. Chicago, Ill. 1906, puslapių 103 .. ..25c

90 Olitipa. Graži apysaka iš laikų savitarpinės karės Šiaurinės Amerikos indijonų. Vertė A. Olšewskis. Antra pataisyta laida. Chicago, Ill. 1906,

100 Pasaka apie kantrią Aleną. Dukterį turkų elecoriaus Antoniaus, kuri per 22 metu vaikščiodama po sviętą, daugybę bėdų ir vargų iškentėjo. Antra laida. Iš lenkiško vertė A. Olšewskis. Chicago, Ill. 1902, pusl. 66 ..20c

114 Ponas ir bernas. Apysakėlė L. Tolstojaus iš gyvenimo maskolių kalmiečių. Žingeidi, norintiems susipažinti su buvlu ir sanlygoms maskolių kalmiečių gyvenimo; ji verčia skaitytoją drauge jausti su vargo prislėgtais žmonėmis. Chicago, Ill. 1904, puslapių 60 ....15c

120 Po priaidanga Šventinybės. Istoriška apysaka iš Rymo laikų. Parašė E. Posteri. Vertė K. J. Odesoje, 1905, pusl. 100 ....25c

124 Robinsonas Kruzius. Graži morališka pasaka. Antra pertaisyta laida. Chicago, Ill. 1903, pusl. 83 ....25c

134 Šidabrinis Kryželis arba Dailydė iš Nazareto. Apysaka iš laikų kankinimo Kristaus. Eugenius Sue. Vertė J. Laukis. Chicago, Ill. 1906, pusl. 169. (Šitą knygelę Vilniaus vyskupas uždraudė lietuviams skaityti).. .. ..50c

185 Žmogus nepliuškis. Vertė iš švediško Nėris. Labai graži apysakėlė, kaip turtingo prekėjo sunus apsivedė su varginga mergina ir laimingiau gyveno už kitus, apsivedusius su turtingoms. Šita apysakėlė užima kiekvieną jauną vaikiną ar merginą ir mokina žmogiškos doros. Chicago, Ill. 1899, pusl. 23 .. ..10c

200 Akis už akį, dantis už dantį. Juokai viename akte. Perdirbta iš vokiško. Chicago, Ill. 1907, pusl 29..10c

210 Dėdė atvažiavo. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, puslapių 62 .....20c

225 Geriaus vėliaus negu niekad. Komedija viename akte. Pagal lenkišką sutaisė K. B-a ir M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 48 .....15c

257 Kun. Gramulos Raštinyčioje. Komedija viename akte. Parašė kun. Fr. Hodur. Gražiai parašyta komedija, tinkanti perstatymui. Chicago, Ill. 1906, pusl. 14 ....10c

262 Mindaugis Lietuvos Karalius. Istoriškas paveikslas 5-se aktuose. Lenkiškai parašė Julius Slovecki. Lietuviškai vertė V. Kapsas (D-ras V. Kudirka). Chicago, Ill. 1900, pusl. 86. 25c

331 Žilė galvon — velnias vuodegon. Komedija vienam akte. Pagal lenkišką sutaisė M. P-is. Chicago, Ill. 1902, pusl. 31 ....10c

471 Akyvi apsireiškimai sviete, ant kurių žmonės nuolatos žiuri, bet jų nesupranta. Su 7 paveikslėliais. Lenkiškai parašė Promyk. Pirmą sykį išversta į lietuvišką. Labai naudinga knygelė tiems, kurie nori sužinoti iš ko darosi žaibai, griausmai, lietus ir sniegas. Kas yra debesiai, ant ko jie laikosi ir tt. Chicago, Ill. 1894, puslapių 79 ....30c

472 Apsireiškimai Atmosferoj arba Meteorologija. Pagal profesorių Vojeikovą sutaisė Šernas. Aprašo iš ko susitveria ore žaibai ir griaustiniai, nuo ko atsiranda ant dangaus įvairios šviesos ir šešėliai, ir daugybė visokių kitų įvairiausių ore apsireiškimų. Plačiai ir labai suprantamai paaiškinta kaip galima sužinoti oro permainas ir daug kitų įdomių dalykų. Kiekvienas aprašymas, dėl aiškesnio supratimo parodomas ant paveikslo. Norintiems arčiau susipažinti su oro ypatybėms, verta perskaityti. Chicago, Ill. 1907, pusl. 238 ....75c
Apdaryta $1.00

473 Apie žemę ir kitus svietus, jų buvį ir pabaigą. Pagal Heilperną, Falbą ir kitus, sutaisė Šernas. Aprašo kas yra žemė, iš ko ji susideda, ant ko laikosi ir kaip sukasi. Kas yra saulė, žvaigždės, mėnulis, planetos, kometos ir kitos retai matomos žvaigždės. Su 30 astronomiškų paveikslų. Yra tai vienatinė knyga iš kurios žmogus tikrai gali apsišviesti. Chicago, Ill. 1896, pusl. 225.... .... 75c
Ta pati apdaryta $1.00

480 Biologija arba moksias apie gyvus daigtus. Pagal prof. Nusbaumą, sutaisė Šernas. Mokslas kokiu budu radosi gyvi sutvėrimai ant musų žemės, kaip jie vystėsi pradėjus nuo mažų vabalėlių iki daėjo lig paukščių, žvėrių ir paties žmogaus. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 147. .. ..40c

507 Gamtos Istorija. Pagal P. Bert, vertė D-ras A. Bacevyčia. Knyga su daugeliu gyvulių, vabalų, žuvių, žmonių, medžių ir akmenų paveikslėlių; trumpai aiškiai ir suprantamai išaiškina gamtos istoriją, ypač tuos dalykus, mąsi nuo pat menkiausių pavidalų iki didžiausių ir tobuliausių. Chicago, Ill. 1901, pusl. 129 ....85c

525 Kaip gyvena augmenys? Pagal Lunkevyčių ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai aprašymas apie yvairius musų žemės augalus, jų sudėjimą ir atmainas, gyvį ir plėtojant kurių žmonės žiuri, bet jų geral nesupranta. Chicago, Ill. 1903, puslapių 238 ....

Kam moki už Siutą $20

Kada tas pačias Drapanas gali gauti pas mus už $15.00

Męs patys dirbame Drapanas ir už tai galime jas parduoti pigiau kaip visi kiti štorai.

Pas mus pirkdamas Drapanas užčėdysi $5.00 ant kožno Siuto.

Šitas grynų vilnų, rankoms dirbtas **Black Thibet Siutas,** keilnės, bruslotas ir kotas, ant vienos ar abiejų pusių užsegiojamas tik **$15.00**

Apžiurėk drapanas kitų štorų ir tada ateik pamatyti musų drapanas, o persitikrinsi, kad siutą, už kurį kiti štorai ima $20.00, pas mus pirksi už $15.00; už kurį kiti štorai ima $25.00, pas mus pirksi už $18 ir tt. Ateik apžiurėti musų Drapanas, o pats persitikrįsi.

Męs savo dirbtas drapanas parduodame ne vien Chicagoje, bet po visą Ameriką, Kanadą ir Mexiką.

Gyvenanti kituose miestuose rašykite mums, o gausite musų audimų prabas ir pamokinimus kaip mierą nuimti, ir męs Jums prisiųsime Drapanas kokias norėsite.

Šitas grynų vilnų, rankoms dirbtas **Blue Serge Siutas,** keilnės, b

508 Gamtos pajiegos ir kaip iš jų naudotis. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Svarbios mokslišios vertės knyga, su daugybė paveikslų yvairių mašinerijų ir kitokių prietaisų ant išnaudojimo gamtos pajiegų. Chicago, Ill. 1904, pusl. 208 ..... 50c

516 Iš kur atsirado musų naminiai gyvuliai ir auginami augmenys? Pagal Lunkevyčių sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1901, puslapių 73 ....20c

526 Kada ir kokiu budu svietas susitvėrė. Parašė Prof. Dr. M. W. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Aprašyta kokiu budu tveriasi dangiški kunai ir kaip musų žemė susitvėrė, teipgi kokiu budu atsirado ant jos gyvybė. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 140 .... 35c

527 Kada ir kokiu budu gali svietas pasibaigti. Parašė Prof. Dr. M. Wilh. Meyer. Iš vokiečių kalbos vertė J. Ilgaudas. Knygelėje aprašyta svieto pabaiga. Kas nori dasižinoti kada ir kokiu budu gal svietas pasibaigti, tegul perskaito šitą knygelę. Chicago, Ill. 1906, pusl. 135 ....35c

545 Nematomi priešai ir draugai žmonių. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Aprašymas smulkiausių bakterijų gimdančių visokias ligas pas žmonis, jų susekimas, vystymąsi ir tt. Su paveikslėliais. Chicago, Ill. 1905, puslapių 113 ....30c

548 Oras, Vanduo, Šviesa ir Šiluma. Lekcijos Profesoriaus Blochmano. Lietuvišken kalbon vertė J. Šernas. Chicago, Ill. 1907, pusl. 138 .....35c

553 Paėjimas organiško svieto. Pagal Bitnerį sutaisė Šernas. Knyga didelės mokslišios vertės. Ji aprašo tvėrimąsi viso sutvėrimo ir visų gamtos sutvertų daiktų; parodo, pagal seniausius ir giliausius žemės sluogsnius, daug milijonų metų atgal gyvenusius ant žemės augmenis, vabalus, žvėris, paukščius ir tt. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1905, pusl. 137 .....35c

566 Senų gadynių išnykę gyvi sutvėrimai. Pagal Hutchinsoną sutaisė Šernas. Su paveikslėliais. Aprašo seniausių gadynių yvairius sutvėrimus gyvenusius ant žemės dar prieš atsiradimą žmogaus. Šiandien tų sutvėrimų kunus žmonės kasdami gilius šulinius, kanalus, arba imdami iš žemės anglis, randa giliai palaidotus žemėje. Tulų sutvėrimų atrado čielus, nesugadintus kunus, užklotus kelionikos sieksnių storio žemės eile. Jie yra šiandien išstatyti įvairiuose muzėjuose, iš kurių žmonės mokinasi pažinti kaip sena yra musų žemė, kiek tai milijonų metų reikėjo pakol ant mirusio žvėrio kuno užaugo eilė žemės kelionikos sieksnių storio. Mokslinčiai, pagal storumą ir senumą žemės sluogsnių, kuriuose tų sutvėrimų kunus randa, gali be apsirikimo spręsti, kaip seną yra musų žemė ir kaip seniai žmogus ant jos atsirado. Chicago, Ill. 1900, pusl. 370 ....$1.00
Ta pati apdaryta $1.25

589 Svieto pabaiga. Iš rusiško vertė Pr. Siulelis. Kas nori dasižinoti kada bus svieto pabaiga, tegul perskaito šią knygelę. Chicago, Ill. 1902, puslapių 31 .... 10c

597 Žvėrys ir Žmogus. Sutaisė pagal Schmehlį Šernas. Mokslas apie subudavojimą kuno visokių žvėrių, paukščių, sanarkojų, žarnapilvių ir žmogaus. Kiekvienas žvėris arba gyvis aprašytas pavieniai su visomis jo ypatybėmis ir kokią gyvunų giminę jis tveria. Su paveikslais. Chicago, Ill. 1906, pusl. 313 ....$1.00
Apdaryta $1.25

630 Ethnologija arba mokslas apie žemės tautas. Pagal Dr-ą M. Haberlandtą parašė Šernas. Su paveikslėliais. Yra tai svarbiausia mokslišką knyga apie visas musų pasaulės žmonių veisles. Ji parodo visų viešpatysčių, visų žemės kraštų ir net mažiausių salelių žmonės ir jų paveikslus. Aprašo jų kilimes, parvą, tikėjimą, papročius, užsiėmimą ir abelnai viską. Kas nori pilnai pažinti žmonių istoriją, tegul perskaito šią knygą. Chicago, Ill. 1903, pusl. 667 .....$2.00
Apdaryta gražiuose ir drutuose audimo apdaruose $2.50

641 Geografija arba žemės aprašymas. Pagal Geikie, Nalkovskį ir kitus sutaisė Šernas. Su paveikslais. Aiškiai ir suprantamai aprašo musų žemę, jos pavidalą, didumą ir platumą; jos kalnus, jų vardus, augštį, vulkanus metančius iš savęs ugnį; iš kokių sluogsnių susideda žemė, kur ir kiek joje yra anglių, geležies, aukso, druskos ir kitų gėrybių; kiek marių, ežerų, upių, jų vardai, plotis, gylis; kokie kuriuose vandenys: surys, prėski, kartus; kokie juose gyvena gyvunai ir tt. Žemė aprašyta dalimis: išskaitytos visos viešpatystės, karalystės, kunigaikštystės, respublikos ir tt. Kiek kurioje žemėje yra gyventojų; kokie jų tikėjimai, kalbos, papročiai, užsiėmimai, pramonės, išdarbiai ir tiesos; kokie miestai, su kiek gyventojų, fabrikų, pramonių; kur kokie oraі: šalčiai ar karščiai, lytus ar giedros; kur koks ilgis dienos ir nakties; kur visada yra lygi diena ir naktis, kur saulė per keletą nedėlių nenusileidžia arba neužteka ir tt. Knyga didelė 6x9 colių, ant geros, standžios popieros spaudinta. Chicago, Ill. 1899, pusl. 469. $2.00
Ta pati apdaryta audimu, kietuose apdaruose, auksinėmis litaromis atspausti parašai ant nugaros ir šono.. $2.50

655 Istorija abelna. Dalis pirma. Nuo seniausiųjų laikų Chinijos — 2300 m. pr. Kr., iki galutiniam išdalinimui imperijos Aleksandro Makadoniškojo 146 m. pr. Kr. Surašė Dras A. Baceviče. Su paveikslais, parodančiais tų laikų piramidus, sienas pylių, tvirtynių; typus kunigų ir kareivių. Hieroglifus Akkadų rašto ir tt. Chicago, Ill. 1904, pusl. 498 .....$1.00

1135 Hygiena arba mokslas apie užlaikymą sveikatos. Pagal Bernesą, Drą Noll ir kitus, sutaisė Šernas. Yra tai nauja daktariška knyga. Kas ją su atyda perskaitys, pataikys apsisaugoti nuo visokių ligų, užlaikyti čielybėje savo sveikatą, pailginti savo amžių ir užauginti sveikus ir tvirtus savo vaikus. Chicago, Ill. 1897, pusl. 132..35c

1176 Pamatas Visokiai Reformai. Vadovas sveikatai, turtui ir laisvei. Populiariškas raštas apie klausimą valgybos. Parašė Otto Cardue. Su raštininko leidimu vertė J. Laukis. Knygutė nurodo kad mėsa ir kai-kurie kiti teip pavadinti dilginanti valgiai, yra netinkančiais žmonėms maistais. Chicago, Ill. 1907, pusl. 113..... 30c

1210 Aritmetika. Sutaisė S. Škačkanskas. Lesgvas budas išmokti skaitliuoti (rokuoti). Knyga padalyta į penkis skyrius. Skyrius I — apie skaitliuš. Skyrius II — Trupiniai. Skyrius III — Dešimtiniai trupiniai. Skyrius IV — Prilyginimai ir proporcijos. Skyrius V — Proporcijų prievadinės. Chicago, Ill. 1897, pusl. 104 .....25c

1300 Rankvedis angliškos kalbos. Pagal Ollendorf'ą, Harvey, Maxwell ir kitus surašė J. Laukis. Yra tai praktiškiausia knyga išsimokinimui angliškos kalbos pačiam per save be pagelbos mokytojo. Chicago, Ill. 1906, puslapių 307 ....$1.25
Apdaryta $1.50

1326 Žodynas lietuviškai - angliškos kalbos. Dalis I. Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus lietuviškus žodžius išguldytus angliškai. Kožnas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Kieti, mėlyžoms sąsiuvinėmis viršeliais ir auksinėmis litarosmis ant nugaros. Chicago, Ill. 1902, puslapių 382 ....$2.00

1327 Žodynas lietuviškai - angliškos kalbos. Dalis II. Sutaisė A. Lalis. Čia rasi visus angliškus žodžius išguldytus lietuviškai. Prie kiekvieno angliško žodžio kabėse yra pridėta tarmė, kaip žodžius angliškai tarti, teipgi kiekvienas žodis paženklintas kursyvoms litaroms prie kokio gramatikos skyriaus jis priguli. Knygos formatas 6x9 colius. Gražiais drutais apdarais, nugara ir kampai drutos, gražios moroko skuros, šonai audimo, ant nugaros parašas aukso litaroms, lapų kraštai marmuruoti $4.00
Ta pati knyga popieros apdaruose $3.00

1328 Žodynas lietuviškai-angliškos ir angliškai-lietuviškos kalbų. (Abi dalys — I ir II, t. y. No. 1326 ir No. 1327) vienoje knygoje. Yra tai reikalingiausia knyga norintiems gerai pažinti angliską kalbą. Formatas ir apdarai tokie pat kaip No. 1327 .....$6.00

1515 Orakulas. Naujas pilnas Orakulas arba knyga burtų, monų ir visokių pasiapčių ir praktiška C. C. St. Germain Deinažinystė, su paveikslėliais. Surinko ir išguldė iš svetimų kalbų J. Laukis. Yra tai didžiausia ir praktiškiausia monų knyga, burtų ir deinažinystės mokslo. Formatas 6x9 colius, ant viršaus apdarų koloriuotas paveikslas burtininko ruimo. Chicago, Ill. 1904, pusl. 412 .... $3.00
Drutuose apdaruose $3.50

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago, Ill.

Farmos! Farmos!

Daugumas musų žmonių, jieškančių geros žemės apsigyvenimui, privertė mus rupintis sujieškojimu atsakančios vietos uždėjimui lietuviškos kolionijos. Taigi, norėdami kuogeriausiai papatarnauti savo tautiečiams, visą šitą mėnesį atidėjome apvažinėjimui visų kratšų Amerikos, kur tiktai yra atsakantis oras, gera žemė ir prieinamos kainos nupirkimui žemės. Iki šiam laikui apvažiavome jau daug vietų, iš kurių vienos buvo labai geros, kitos pusėtinos, o dar kitos netinkančios. Už poros savaičių pabaigsime savo kelionę, ir, atradę didelį plotą geros žemės, užpirksime ją su mieriu uždėti lietuvišką kolioniją. Taigi, visi tie, kurie rašė mums laiškus klausdami apie farmas, su noru apsigyventi geroj vietoj ant farmos, malonės palaukti, kol męs galėsime musų visuomenei išduoti atskaitą iš musų patėmijimų apie įvairius laukus Amerikoje, ir teipogi paduoti išlygas pirkimo laukų. Iki tam laikui nenorime nė vienam patarti, kur reikia apsigyventi nes, idant tokį darbą atlikti teisingai, reikia žinoti gerai visus kraštus Amerikos, ir padaryti palyginimą. Už poros savaičių musų darbas tyrinėjimo bus užbaigtas, ir tuomet pradėsime rupintis pardavinėjimu laukų ir uždėjimu lietuviškos kolionijos Amerikoje.

Be apgarsinimo "Lietuvoje" pilną aprašymą turėsime surašę knygutėse ir kas norės gauti pilnas žinias apie farmas ir laukus tegul atsišauks pas mus.

Su guodone,

A. Olszewski
3252 S. Halsted St., Chicago

Stereoskopai arba Teleskopai.

Stereoskopas arba Teleskopas yra tai prietaisa arba žiuronas su padidinančiais stiklais, per kuriuos kad žiural ant abrozėlio, abrozėlis pavirsta į natularišką paveikslą, kuriame matai čielas grupas žmonių, triobų, visą miestą, plačius laukus, miškus, daržus ir teip toliau, teip kaip kad pats toje vietoje batumei ir viską savo akimi matytumei. Teleskopas paverčia į natularišką čaybę, padidina jį atskirsto žmogų nuo žmogaus ir išrodo jau ne paveikslu, bet tikru atsitikimu.

Męs turime dabar ant pardavimo gražiausius stereoskopiškus paveikslus, kaip matote žemiau surašytus.

SERIJA I.

Susideda iš 12 Stereoskopiškų paveikslėlių pundelyje. Prekė 50c. už pundelį.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Stebėtini griovai Yellow-Stone Parko.
2 Kvietkinė parodą, mieste Saratogos, N. Y.
3 Bowery gatvė New Yorke.
4 Didysis vandens puolimas, Yellowstone Parke.
5 Typiška tabako farma, Kuboje.
6 Sudo butas mieste Honoluiu, ant salos Hawaii.
7 Žuvų rinka, mieste Manilės, ant Filipinų salų.
8 San Jose gatvė, mieste San Juan, Porto Rico.
9 Pulkiausia pilis mieste Rheinstein, Prusuose.
10 Pulkiausias Žurandelis Salone de Jeneta, mieste Vienoje.
11 Švento Mykolo palocius, Peterburge, Rosijoje.
12 Švento Petro bažnyčia ir pliacius Ryme.

SERIJA II.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė 75c. už bakselį.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Gražiausias vandens puolimas, Havana Glen, N. Y.
2 Orandžių sodas, Floridoje.
3 Didžiausias pačto budinkas, New Yorke.
4 Stebėtinas vandens puolimas, Niagara Falls, New York,
5 Pulkiausia svetainė United States Hotelyje, mieste Saratogos, N. Y.
6 Kupčiška gatvė, Obispo, mieste Havanos, Kuboje.
7 Ukininko namai, Kuboje.
8 Įplukdymas galvijų mieste Manilės, ant Filipinų salų.
9 Geležinkelis ant salos Hawaii.
10 Gatvė miesto Manilės, ant salos Filipinų.
11 Kapelija "Sousa" ant Paryžiaus parodos, Francuzijoje.
12 Palmų daržas mieste Frankfort, Prusuose.
13 Merginos parduoda kvietkas mieste Kopenhagen, Danijoj.
14 Pulkiausias kvietkų darželis, mieste Monte Carlo.
15 Rustoenval vandens puolimas, Norvegijoj.
16 Opera avenue gatvė, Paryžiuje, Francuzijoj.
17 Moterų duelės su kardais.
18 Moterys prie arbatos.
19 Motina kudikį prausia.
20 Kai: labai dideli tie mažiukai.
21 Vakaro diskusijos.
Ir keturi kitoki paveikslėliai.

SERIJA III.

Susideda iš 25 Stereoskopiškų paveikslėlių iš Kristaus gyvenimo. Prekė $1.00 už bakselį su 22 paveikslėliu.

Štai ką juose gali pamatyti:

1 Kristaus užgimimas Betlejaus Stainėlėje.
2 Trys Karaliai atlanko gimusį Kristų ir dovanas jam kioja.
3 Kristus, dar kudikiu budamas, mokina daktarus Jeruzoliaus bažnyčioje.
4 Kristus ant svodbos, Kalnoj Galilejaus. Permaino vandenį į vyną.
5 Kristus ant kalno kalba priešais
6 Judošius savo pabučiavimu išduoda Kristų žydams.
7 Simonas pagelbsti Kristui kryžių nešti.
8 Šventa Veronika apšluosto veidą Kristui.
9 Jėzus ramina moteris, kad jo neverkių.
10 Jėzus prie kalno Golgotos, nukryžiavojimo vietos.
11 Žalnieriai ir Šv. Petras prie kalno Golgotos.
12 Kristus paveda savo motiną Jonui.
13 Skaito Kristui myrio dekretą ant kalno Golgotos.
14 Žydai ruošiasi kalti Kristų prie kryžiaus.
16 Kristaus kuną ima nuo kryžiaus.
17 Kristus keliasi iš grabo.
18 Kristus žengia į dangų.
19 Regykla šiądieninio Betlejaus.
20 Kaip šiądien išrodo Stainelė, kukurioje Kristus gimė.
21 Bažnyčia apreiškimo Šv. P. Marijos.
22 Bažnyčia budavota ant grabo Šv. P. Marijos.
23 Kaip šiądien išrodo Kristaus grabas.
24 Kaip šiąden išrodo Kalvarija, kur Kristus mirė.
25 Uitylė po vardu Jėzaus "Štai Žmogus"

SERIJA IV.

Susideda iš 100 Stereoskopiškų paveikslėlių bakselyje. Prekė $2.00 už bakselį.

Šitoje serijoje yra 4 sykius tiek paveikslėlių ką pirmutinėse serijose. Ir štai ką juose galite pamatyti:

101 Besiartinanti audra ant ežero Erie.
102 New York. Tavorų krovimas į didelį oceanisį laivą.
103 New York. Pilies daržas (Castile Garden).
104 Boston. Ežeras viešame darže.
105 Atlantic City, New Jersey. Pamaryj.
106 Niagara. Patkavinis vandenskritys nuo ožinės galos. (Horse Shoe Falls from Goat Island).
107 Chicago. Auditorium viešbutis ir Michigan Avenue.
108 Kaskados ir pokylinė svetainė. L. P. Parodos 1904m.
109 Moki indijonas namieje.
110 Moki indijonų gyvenimas.
111 Sioux indijonų vadas, He-No-Fraid.
112 Vartininkai (The Sentinels) 3,043 pėdų augščio, Yosemite, Cal.
113 Motina girių, 63 pėdas apėmio. Yosemite Klonyj, Cal.
114 Magdelenos Kolegija, Oxford, Anglijoj.
115 Airija. Killarney, pilis Ross.
116 Įėjimas į Muckross Kilioštorių, Airijoj.
117 Šiaurinis miestas, Gibraltar.
118 Berlynas. Bondler lovis ir Katedra.
119 Vokietija. Griuvėsiai viduramžinės pilies.
20 Vokietija. Laivas apleidžiantis Kobleno'ą, ant Rheino upės.
121 Švedija. Stockholmas nuo vandens pusės.
122 Stockholmas. Karališkas palocius.
123 Švedija. Ant kelio į Odde.
124 Švedija. Lejono pilis, Goteborge.
125 Šveicarija. Mount Blanc žiurint nuo Chamonix.
126 Thun, Šveicarijoj.
127 Žiuvinis kiemas, Alhambra, Granada, Ispanijoj.
128 Katedra Notre Dame, faskada. Paryžiuj, Francuzijoj.
129 Tullerinų daržas, Paryžiuje, Francijoj.
130 Palociai tautų ant upės Seina'os, Paryžiaus Paroda, 1900m.
131 Venus de Milo Louvre, Paryžiuje, Francijoj.
132 des Champs Elysees, Paryžiuje, Francijoj.
133 Didžiosios operos palocius, Paryžiuje, Francijoj.
134 Tvirtynė Šv. Jono ir Katedra, Marseilles, Francijoj.
135 Laivų užplauka ir ežeras, Villefranche, Francijoj.
136 Carniche kelias ir ežerėlis Villefranche, Francijoj.
137 Pajūrinis kraštas Casino, Monte Carlo.
138 Vatikano daržas ir Šv. Petro katedra, Ryme, Italijoj.
139 Rymas žiurint nuo bokšto Šv. Petro katedros.
140 Didžioji galerija Colona palociuje, Ryme, Italijoj.
141 Skliautas Settinlo Severo, Ryme, Italijoj.
142 Kolosseumas, Ryme, Italijoj.
143 Neseniai atkastas palocius, Pompejo, Italijoj.
144 Senatas ir Kanalas, Milane, Italijoj.
145 Kelias Šv. Juozapo, Venecijoj, Italijoj.
146 Šėrimas karvelių ant pleciaus San Marco, Venecijoj.
147 Kelias Šv. Andriejaus, Venecijoj, Italijoj.
148 Mahometonų bažnyčia Omare.
149 Oceaninis pakraštis, parodantis kelio užuolanką, Algiere.
150 Gėrymo fontanas ir gatvė Senamo Kaire, Egipte.
151 Besimeldžianti dervišai kieme mahometonų bažnyčios Gamoa El Ain.
152 Mahometonų bažnyčia Sultano Hasan, žiurint, nuo Ciadelio sienų, Kaire, Egipte.
153 Pyramidos ir Arabų vilija, žiurint nuo Ghizeh kelio, Kaire, Egipte.
154 Arabija. Daržas išdžiuvusiame upės take.
155 Įėjimas į palocių, Singapore, Indijoj.
156 Turgaus diena Singapore, Indijoj.
157 Tautiškasis greitasis trukis, Singapore, Indijoj.
158 Policijos stacija Hong Konge, Chinijoj.
159 Žibinčius Hong Konge, Chinijoj.
160 Chiniečių vienbuoriniai laivai į plaukoj Hong Konge, Chinijoj.
161 Gražusis kelias Shanghai, Chinijoj.
162 Žvilgis ant viešos turgavietės, Shanghai, Chinijoj.
163 Tautiškas priešpiečių namas ant salos Java.
164 Tokyo, Japonijoj. Iriso gražybės laukai
165 Yokohama, Japonijoj. Prudas egiptiškų lotus kvietkų piliname žydėjime.
166 Junitų žinyčia Honmoku, Yokohama, Japonijoj.
167 Yokohama, Japonijoj. Šiaučius dirbantis lytines kurpes.
168 Yokohama, Japonijoj. Kriauklinių žuvių pardavinėjaus stotis.
169 Paroda ugnagesių atletų, Yokohama, Japonijoj.
170 Yokohama, Japonijoj. Kvietkų darželis.
71 Yokohama, Japonijoj. Altorius, nešamas jaunų gerbėjų Matsuri procesijoj.
172 Japoniški vaikai, nešanti pokylinį Matsuri altorių, Yokohamoj.
173 Matsuri pokylis, muzikos pastolas ir šokėjai, Yokohama, Japonijoj.
174 Yokohama, Japonijoj. Daržovių pardavinėtojas, rodantis savo turtą.
175 Japoniški kudikiai ledinės smetonos šėtroj, Yokohama.
176 Japoniškas žvejys prieplaukoj, Yokohama.
177 Japoniečių budas eiti pailsin.
178 Trepai į Kigomizų žinyčią, Kyoto, Japonijoj.
179 Kyoto, Japonijoj. Kigomizų žinyčia.
180 Auksinis pavilionas ant ežero Kinkakuji, arti Kyoto, Japonijoj.
181 Senoviška žinyčia Fujiyama, Mt. Fuji, Japonijoj.
182 Teatro gatvė, ilgio vieną milią, Osaka, Japonijoj.
183 Nara, Japonijoj. Tukstantis žibinčių prie Ka-suga-No-Myia žinyčios.
84 Nikko, Japonijoj. Senovės akmeninis šuo, sergiantis Nikko žinyčią nuo Piktojo.
185 Hawaiiški mokyklos kudikiai.
186 Palmų daržas ant kranto Monoloa upės, Honolulu, Hawai.
187 Daktilinių palmų kelias, Honolulu, Hawai.
188 Hawaiiška moteris, gaudanti Peeheai, mažiukę kriauklinę žiuvaitę.
189 Chiniečiai renkanti ryžius, Hawai.
190 Gyvenimas Pretorijoj, Pietinėj Afrikoj.
191 Įplauka ir plaukiantį laivų talsymo dirbuvė Valparaiso, Chile.
192 Jamaicos Brookline gatvė, Port Antonio.
193 San Francisco gatvė, Mexico City.
194 Didysis pliacius, Mexico City.
195 "Jojimas šėnimis".
196 Mano apginėjas.
197 Kalėdų rytas.
198 "Tėve musų, kuris esi danguose".
199 Pagalvėlių karė.
200 Šėrimas kačiukų.

Teleskopas ir 100 virš paminėtų paveikslėlių kaštuoja $3.00
100 tų pačių paveikslų bakselyje be teleskopo $2.00
25 paveikslai iš Jezaus gyvenimo $1.00
Pats vienas teleskopas be paveikslų kaštuoja $1.00.

SERIJA V.

Susidedanti iš 12 maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 35c. už pundelį.

Šitoje serijoje, kiekviename pundelyje, bevėik vis kitoki paveikslėliai, tai yra maišyti iš visokių gatunkų. Juose yra: gražiausių miestų, bažnyčių ir kitų bagotų triobesių paveikslai, teipgi ir komiški paveikslėliai. Ši serija yra gera tiems, kurie nori pinigus užsėjęti, nes ji kaštuoja tiktai 35 c., o joje galima tiek daug pamatyti kaip ir serijoje I.

SERIJA VI.

12 teip pat maišyto gatunko paveikslėlių pundelyje. Prekė 75c. už pundelį.

Šitoje serijoje gražiausi paveikslėliai. Labai aiškus, yra dirbti gabiausių artistų, brangaus darbo. Į juos žiurint matai viską teip aiškiai kaip kad prieš akis nebutų jokio paveikslėlio, bet tikrai gyva regykla.

Atminkite, kad virš parodytos prekės yra tik už paveikslėlius, be Teleskopo. Pats Teleskopas kaštuoja $1. Vieno Teleskopo užtenka ant visų 6 visokių paveikslėlių turėti, tai vienas Teleskopas užtenka jiems visiems.

Vienas teleskopas užtenka visokiems paveikslam. Kada turi teleskopą, tai gali turėti paveikslus kokius tik nori ir visi tike į tą patį teleskopą.

Siųsdami pinigus ant teleskopų ar ant kitokių reikalų visada adresuokite:

A. OLSZEWSKI,
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Pirma Lietuviška Banka Amerikoje
Ir Didžiausias Ofisas
Szifkorcziu ir Pinigu Siuntimo

3252 So. Halsted St., kampas 33čios, Chicago, Ill.

A. OLSZEWSKIS, Savininkas.

Banka.

Šioje bankoje kiekvienas lietuvys gali gauti pasiskolinti pinigų pirkimui namų, lotų ar farmų už prieinamą procentą ir ant lengvų išmokesčių. Teipgi kiekvienas lietuvys gali čia pasidėti savo pinigus kada nori ir atsiimti kožname laike. Už sudėtus pinigus ši banka moka 3% ant metų.

Šioje bankoje yra geriausiai ir saugiausiai įtaisytos skrynelės (boxai) pinigų užkavojimui, prie kurių nė ugnis, nė vagis negali prieiti. Skrynelės yra parsamdomos žmonėms po $3.00 ant metų.

Pinigų Siuntimas.

Šita banka išsiunčia į svietą daugiau pinigų negu kokia nors kita banka. Per čia siunčia pinigus ne tik lietuviai, bet ir amerikonai ir kitos tautos, ir ne vien aplinkiniai, bet atvažiuoja net iš kitų miesto kraštų čia pinigus siųsti, todėl kad šios bankos siunčiami pinigai greičiausiai nueina.

Šifkortės.

Šitoje bankoje talpinasi agenturos visų laivinių kompanijų. Čia galima gauti šifkortes ant kiekvienos linijos į kur tik nori išvažiuoti ar atvažiuoti. Šifkorčių prekės čia tokios pat kaip ir pačių kompanijų ofisuose. Čia kožną dieną galima gauti laivą išvažiuoti į krajų; o daugiausiai laivų išplaukia subatomis, tai iš Chicago reikia išvažiuoti ketvergais.

Real Estate.

Šita banka parduoda namus, lotus ir farmas. Jeigu manai ką nors pirkti mieste ar kitur, tai pirmiau dasižinok apie parduodamas vietas ir jų prekes šioje bankoje.

Ko tik reikalausi, čia viską gausi.

Jei reikalauji pirkti namą, lotą ar farmą — čia juos gausi.

Jei reikalauji jų nupirkimui pinigų — teip-pat čia gausi.

Jei nieko nenori pirkti, bet nori savo pinigus nuo vagies ir ugnies apsaugoti — tai pasisamdyk už $3.00 šioje bankoje skrynelę, o nė vagis nė ugnis prie jų neprieis.

Nori važiuoti į krajų ar savo gimines iš krajaus pargabenti, — kreipkis į čia, o gausi geriausią šifkortę.

Nori pasiųsti pinigus į krajų, — siųsk juos per šią banką, o greičiausiai ir saugiausiai nueis.

Ant galo, kokių tik nori knygų — ir tas visas čia gausi.

Gyvenanti kituose miestuose teip-pat čia gali viską gauti per susirašymą, kaipo tai: šifkortes, pinigų pasiuntimą ir bankon pasidėjimą. Turi kelis dolerius, nori juos sutaupoti (užčėdyti), prisiųsk šiton bankon pačto money orderiu, o gausi nuo musų bankinę knygelę ir visą reikalingą informaciją.

Rašydami su bent kokiais reikalais visada adresuokite šiteip:

A. OLSZEWSKI
3252 So. Halsted St., Chicago, Ill.

"LIETUVOS" AGENTAI.

Baltimore, Md.
Jonas Želvis, 711 W. Lombard St.
J. Diemedis, 521 Columbia Av.
Wm. J. Moran, S. E. cor. Sharp and Camden Str.
J. Luis, 26 So. Green St.
L. Gawlis, 1834 N. Castle st.

Brooklyn, N. Y.
E. Froomes, 73 Grand St.
A. Dirzulaitis, 155 Metropalitan Av.
Stan. Rinkevičius, 73 Grand St.

Cleveland, Ohio.
Povilas Šukis 3707 E. 63rd St.

Elizabeth, N. J.
Wm. Bočkus, 211 First St.

E. St. Louis, Ill.
Juoz. Rainis, 537 Collinsvill, Av.

Gilberton, Pa.
J. Ambrazevičius, Box 4.

Montello, Mass.
B. P. Miškinis, 775 Montello st.

Minersville, Pa.
Juozas Ramanauskas.

Mt. Carmel, Pa.
Fr. Baubonis, 136 S. Locust st.
Jonas Banis, Box 1.

New Britain, Conn.
M. J. Cheponis, 21 Pleasant St.

New York, N. Y.
A. Lesniewskis, 144 E. Houston St.

Newark, N. J.
V. Ambrazevičia, 178 Ferry St.
A. Staniulis, 82 Jackson st,. Newark, N. J.

Philadelphia, Pa.
M. A. Ignotas, 1028 So. 2-nd St.

Pittsburg, Pa.
Jonas Ignotas, 13 Diamond Square S.S.

Scranton, Pa.
Jos. Petrikis, 1514 Ross Ave.

So. Boston, Mass.
N. Gendrolius, 224 Athens st.

Shenandoah, Pa.
Andrius Mačis, 1138 S. Main St.

Turner Falls, Mass.
K. P. Šimkonis, Box 617

Waterbury, Conn.
Jonas Žemantauckas, 39 W. Porter St.

Westville, Ill.
V. S. Kreivenas.
Juozas Slikas,

Worcester, Mass.
Antanas Bernotas, 12 Harlem St.

Ar moki rent'a?

Jeigu teip, tai apskaityk kiek turi išmokėti per vienus metus, o pamatysi, kad už tuos pačius pinigus gali išmokėti namus, kuriuose galėsi senatvėje ramiai gyventi. Jeigu dabar užpirksi namus, tai per dešimtį ar penkioliką metų rentas sugrąžįs tau pinigus užmokėtus už namus ir turėsi savo savastį ant viso amžiaus.

Temykite kaip pigiai galite nupirkti pas mane namus su lotais. Turiu šimtus namų **ant pardavimo; čionai paduodu kelias prekes,** parodymui, kad kožnas gali sau pigiai namus nusipirkti:

Ant **ILLINOIS COURT** galite gauti namus už $1200, $1400, $1500, $1600, $1800 iki $4500

Ant **AUBURN AVE.** namai su lotu už $2000

Ant **LOWE AVE.** namai su lotu už $1400

Ant **35 & LOWE AVE.** namai su lotu už $7000

Ant **EMERALD AVE.** galite pasiskirti už $2500; $2720; $3000 iki $3800

Ant **WALLACE ST.** galite nusipirkti už $2800; $3200; $3600 ir brangiau.

Ant **SO. HALSTED** daug visokių namų biznio vėdimui, galite pasiskirti už $3100 iki $40.000

Ant **35th STREET** murinis namas, rentas $46.00 ant mėnesio už $4500

Ant **LYMAN & FARRELL** murinis namas —Storas 2 lubų už $4600

Ant **35 ir LOWE AVE.** murinis — 2 lubų, Storas $7000

GRAND WORK, ILL. namai su lotu arti 49 av. už $2000

EAST CHICAGO, ILL. Geri bizniui namai už .. $2940 Kreipkitės pas

NAMAI IR LOTAI ANT PARDAVIMO PIGIAI.

ILLINOIS COURT, arti 32 gatvės, murinis namas (4 ruimai) su lotu ..... $1.200 $350 iš kalno, o rešta ant išmokėjimo po $12 ant mėnesio. Renta atneša $10 į mėnesį. Tur but tuojaus parduotas.

ILLINOIS COURT, arti 32 gatvės. Geras murinis namas su lotu $1.500

AUBURN AVENUE, arti 33 gatvės, (arti lietuviškos bažnyčios). Geras murinis namas, ir lotas 50 per 135 ..... $4.000

EMERALD AVENUE, arti 36 gatvės, medinis namas ant 2 lubų ..... $1.600 Lotas 25 per 125 pėdų. Rentas $19 ant menėsio.

EMERALD AVE., 4 mediniai namai ant 3 lubų. Kaina po ..... $3.300 Lotai 25 per 125. Renta nuo 33 iki 46 dol. į mėnesį.

WALLACE ST., arti 31 gatvės. Murinis namas ant 3 lubų. Puikus namas $5.500 Lotas 25 per 130. 6 Flatai, po 4 ruimus. Rentas $56 į mėnesį.

WALLACE ST., arti 29 gatvės. Murinis namas ant 4 lubų. Labai puikus $8.000 Lotas 25 per 130 pėdų. Rentas $75 į mėnesį.

WALLACE ST., arti 28 gatvės. Murinis namas ant 3 lubų ..... $5.300 Lotas 25 per 130 pėdų. Rentas $56 į mėnesį.

WALLACE ST., kertė 32 gatvės. Murinis namas ant 2 lubų. Kaina ..... $16.000 Lotas 48 per 120 pėdų. 9 flatai ir 2 štorai. Rentas $155 į mėnesį.

SO. HALSTED ST. Murinis bizniui namas ant 2 lubų ir halė apačioje.. $6.500 Lotas 25 per 125 pėdų. Rentas į mėnesį $80, (arti 31 gatvės).

31ST PLACE, tarpe Morgan ir Mospratt. Murinis namas ant 2 lubų $3.000 Lotas 25 per 125 pėdų. Rentas $24 į mėnesį (4 šeimynoms).

31ST PLACE, tarpe Morgan ir Auburn Ave. Murinis namas. Kaina .. $2.200 Lotas 25 per 107 pėdas. Rentas $16 į mėnesį.

31ST PLACE, tarpe Morgan ir Auburn Ave. Murinis namas. Kaina .. $4.500 Lotas 25 per 107. Rentas $35 į mėnesį (4 šeimynoms).

31ST STREET, tarpe Emerald ir Union Aves. Murinis namas ant 3 lubų $10.000 Lotas 72 per 100 pėdų. Rentas $96 į mėnesį.

35 PLACE, tarpe Halsted ir Gate. Murinis namas 2 lubų ir basementas $4.200 Lotas 25 per 165 pėdų. Rentas $46 į mėnesį. Tur but greitai parduotas. 6 šeimynos gyvena. Labai pigus už tą kainą.

GRAND WORKS, ILL. Puikus medinis namas. Saliunas ir 3 rentai .. $5.200 Lotas 25 per 125 pėdų. Rentas $55 į mėnesį. Naujas namas.

HARVEY, ILL. Turlington St., tarpe 154 ir 155 gatvės. 2 lubų namas $3.300 Lotas 25 per 175 pėdas. Rentas $36 į mėnesį. Puikus namas.

EAST CHICAGO, IND. Puikus biznio namas. Saliunas ir 4 ruimai .... $2.940 Lotas 25 per 150. Rentas $35 į mėnesį.

AVONDALE, CHICAGO, ILL. Medinis namas ant 2 lubų. Naujas ..... $3.500 Christiania Ave., arti Milwaukee Ave. Tailor Shop, ir 4 ruimai, ant 2 lubų. Lotas 25 per 125 pėdas. Rentas $26 į mėnesį. Ant lengvo išmokėjimo.

Teipgi turime daugybę visokių kitoniškų namų ir lotų ant pardavimo visose pusėse miesto Chicagos.

A. Olszewski
3252 S. Halsted St.

Jnt visus ligonius Lietuvinkus Amerikoj.

Dovanej! Dovanej! Dovanej!

Kotej pasikrejpsi pas kuokia daktara, arba in medikaliszka instytuta, paraszikit int mus, ir iszajszkikit jusu kentejma. Mias iszsiusim jumim gražej illustravota kniga, kurioj jusu liga ira abraszita, ovadinasi "Pasipazinkiame". Tejpos gi iszsiusim kuožnam kentiehčiam slaptinga liga dovanej, labej naudinga knigute, povardu **"MUSU VENERA"**.

Venok priverčiam adita, jog knigos tuos ablejkis tiktejs ligoniej Lietuvlaj-svejki nie gali ju parejkatant. Tiktejs pas mus pasistiksit su tikra pagelba jusu kenticimja. Mias nie asam jokiu medikaliszku instytutu - bet serganci, kurie krejpiasi pas mus, bus giditi gieriausiomi ant svieto vajstajs **OROSI.**

Kuožna liga abzuro ciej trys daktarej tejp, jog kiek vienas gali tiketis ant gerausio supratumo jo kentejmo. O žinomum ira daliku, jog venas daktaras, tegul in gerausias, ne daejs in tuokia supratuma, kajpo trise garsiugi ir slovni specialistej. - Paraszikit in mus dar szendiena gromata lietuviszkaj po adresu:

AKADEMIOS MEDIKALISZKA KOLEGIUM

Dr. ROOF. Specialista nuog slaptingu ligu — **Dr. KNIGHT,** Vidurines ligos — **Dr. SPILLINGER,** visokios ligos

AMERICA EUROPE CO. (OROSI) - 2128 Broadway, New York.

'RAISTAS' Garsioji knyga "THE JUNGLE", išėjo iš spaudos lietuviškoje kalbojo.

Ji parašyta vieno iš geriausių Amerikos raštininko ir taip žingeidi, kad į 18 kalbų išversta. Lietuviams ji tuom akyvesnė, kad amerikonas aprašo lietuvius nuo išlipimo iš laivo per visą jų gyvenimą Amerikoje.

Perskaitęs **"Raistą"** atrasi visų apgavysčių paslaptis, suprasi kaip padaro didelius pinigus ir niekas negalės tavęs prigauti.

"RAISTAS" aiškiai parodo, kaip piniguočiai apvagia darbininkus, išgėdina jų moteris ir nustumia į paleistuvystę; kaip skerdinyčios primaišo visokių biaurybių prie mėsos ir nuodydami žudo žmones. **Ta knyga** pilna akyvumo ir kiekvienam reikalinga perskaityt. Ji sujudino žmoniją, sudrebino Europos ir Amerikos parlamentus.

"Raistas" didelė knyga, prekė **1 dol.**

Siunčiant pinigus adresuok:

J. Naujokas, Madison Sq. Box 189, **New York, N.Y.**

Taip pat esu agentu vienatinio pasaulėj lietuviško dienraščio **"Vilniaus Žinių"**. **Prenumerata pusei metų 3 dol., metams 6 dol. su prisiuntimu Amerikon.** Kuris prisiųs **7 dol.** apturės **"RAISTĄ"** ir kasdien **"Vilniaus Žinias"**. Pinigai reikia siųsti iš kalno ant augščiau padėto mano adreso.

DRUKUOJAMA MAŠINA

UŽ NUMAŽINTA KAINA TIK PER TRISDEŠIMTS DIENU!

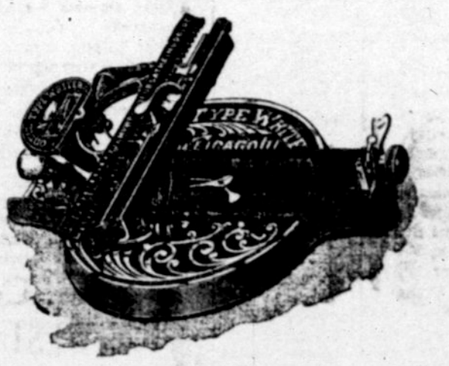

Kad padaryti vietą kitiems tavorams, nusprendėme per 30 dienų **ODELL No. 4 TYPEWRITERį** parduoti po $6.00 su prisiuntimu į namus. Naudokitės iš progos, nes tik per 30 dienų teip pigei pardavinėsime, potam vėl bus brangesnės.

ODELL TYPEWRITER yra viena iš geriausių pigiųjų drukuojamų mašinų. Ji drukuoja teip gražiai, kaip mašina už $100.00. Ji yra drutesnė už visas kitas, ėsančias mašinas. Ji visa yra padirbta iš gryno plieno, prie jos nėra medžio nė trupinėlio. Visa mašina plieninė, o raidės varinės, išlietos ant plieninio volo. Visos didesnės ir mažesnės, su visokiais raštiškais ženklais ir numeriais. Ji niekad negenda, nes nėra kam joje pagesti. Ji gali laikyti 100 metų, arba ilgiau. Drukuoti su jaja gali kiekvienas žmogus, net ir mažas vaikas, jokio mokslo prie jos nereikia. Jos sistema teip paprasta, kad kiekvienas paėmęs ją į savo rankas, iš pirmo sykio supras kaip su jaje drukuoti. Jeigu nori turėti drutą, pige ir gerą mašiną, tai pirk **ODELL TYPEWRITER,** o niekada nesigailėsi. Šitų mašinų kainos buvo $20.00, vėliau buvo $15.00, o dar vėliau $10.00, o kad mes jų išpardavėme didelę daugybę, tai gaunam nuo fabriko pigesnę kainą, ir dabar jas parduodame su prisiuntimu po..... $6.00
Su gražia audimo apvilkta skrynele..... $8.00
Su gražia skuros apvilkta skrynele..... $9.00

Pinigus siunčiant adresuokite:

A. Olszewskis
3252 S. Halsted st. Chicago, Ill.

SKAITYTOJAMS.

Kurių prenumerata už "Lietuvą" jau išsibaigusi, malonėkite ją atnaujinti. Kurie savo laike neatnaujins, tiems "Lietuva" liks sulaikyta. Todėl kurie nenorite, kad "Lietuva" liktųsi sulaikyta, pasirupinkite tuojaus užsimokėti.

A. OLSZEWSKIS,
"Lietuvos" Išleistojas.

CENTRAL BUSINESS COLLEGE

Mokina: stenografijos, spaudinamos mašinėlės spaudinimo, knygų vedimo, aritmetikos, skaitymo, rašymo, spelinimo, istorijos, geografijos ir tt.

Specijališkos instrukcijos angliškos kalbos tiems, kurie pradeda mokytis tą kalbą ir kurie nori joje išsilavinti.

Mes išlaviname vyrus ir moteris įgyti geras vietas. Kliasos atdaros dienomis ir vakarais.

Atsišauk ar rašyk klausdamas platesnių informacijų. Kataliogas dykai.

W. H. Harmon ir W. I. Tinus, Principalai.
Shiller Bldg., 109 Randolph Street, CHICAGO, ILL.

Nauji Tautiszki
PAVEIKSLAI.

Dabar tik išėjo iš po spaudos labai gražus tautiški paveikslai (abrozdai).
1. Didis Lietuvos Kunigaikštis Vytautas.
2. Didis Lietuvos Kunigaikštis Keistutis.
3. Didis Lietuvos Kunigaikštis Algirdas.
4. Didis Lietuvos Kunigaikštis Gedeminas.

Paveikslų miera 22X28 colių.

Prekė 35c. kožnas.

Nusipirk po vieną šių paveikslų, o galėsi gražiai papuošti savo ruimą.

Prisiųsdamas pinigus adresuok:

A. OLSZEWSKI
3252 S. Halsted st., Chicago, Il

Vienatinė Lietuviška Sankrova

ir agentura literaturos ant "North Side" Chicagoj. Čion galima gauti mokslišką, svietišką ir dvasiškų knygų, rašančių, škaplierių, abrozėlių, visokių laikraščių, Amerikos ir Europos ir popierų gromatoms. Teipgi užlaikau visokio tavoro: juodylo, paišelių, plunksnų, drukuojamų mašinukių, britvų, stereoskopų ir daugelio kitų daiktų. Neužmirškite atsilankyti, o busite užganėdinti.

Petras M. Kaitis
221 Wabansia Ave., Chicago, Ill.
(Šale Lietuviškos Bažnyčios).

Telefon Yards 471.

Notary Public
(Lietuviškas Notaras)

Išdirba visokias legališkas popieras, kaip tai: Plenipotencijas, Kontraktus Bill of Sale, Testamentus, Affidavits ir kitoniškus. Inkorporuoja draugystes.

J. J. Hertmanowicz
Ofisas
A. Olszewski'o
3252 So. Halsted, Cor. 33rd St.
Chicago, Ill.

Kozminsky & Yondorf,
73 Dearborn Street.
Bankieriai.

Mes skolijame **Pinigus** ant turtenybių ir jei tu rengiesi turtenybę pirkti, mes su džiaugsmu prigelbėsime, paskolindami tau dalį pirkinio pinigų. Greitas veikimas. Lengvos išlygos. Agentai apmokami dosnai.

Marė Laukienė
Atsakantis Akušerka
3252 S. Halsted St. Chicago, Ill.
Telephonas Yards 2268

Duoda visokia rodą ir geriausia pagelba moterims jų ligose. Pasekmingai atlieka darbą prie gimdymo ir dažiuri atsakančiai po gimdymo. Ofisas ir gyvenimas Olszewskio name 3252 S. Halsted st.

Geriausias lietuviškas dantų daktaras
A. J. Zimontas (lietuvys)
3252 So. Halsted st., Olszewskio name.

Traukia dantis be skausmo, išgydo Skorbuta, Neuralgija, suded a naujus vietoes išpuolusių, pripildo iskirmijusi is aukso, sidabro, amalgamu. **Valandos:** Šiokiems dienoms nuo 8 ryto iki 12, nuo 1 iki 9 vak. Nedėliioms: nuo 9 r. iki 5 vak.
Telephones Yards 2268

IR VEL 100 TUKSTANCZIŲ ISZLEISTA

LIETUVIŠKOS Daktariszkos KNYGOS

VADOVAS IN SVEIKATA

Didzio 208 puslapiu

Nes pirmesnės po 50 tukstančių laidas; kaip bitės lietuviai išnešiojo — po visą pasaulį knygas.

NAUJA paskutiné 100 tukstančių egz. LAIDA, su daug pridėjimų ir išaiškinimų, apie visokias ligas; kaip buti sveiku, nuo ligų apsisergėt, išsigydyt ir žingeidžių paslaptybių žmogaus gyvenimo — pripildyta

Direktorius Collins NEW YORK Medical Instituto.

VADOVAS IN SVEIKATĄ parašyta aiškioj kiekvienam suprantančioj kalboje.

TĄ KNYGĄ yra naudinga vyrams ir moterims, seniems ir jauniems, sveikiems o labiause sergantiems.

ŠITĄ KNYGĄ perskaitęs, netik mokės, kaip buti sveiku, nuo visokių ligų apsisergėti, bet ir daktariškam moksle apsišvies, o ir žinosi kur ir kaip išsigydyt sergantis. „Vad. in Sveikatą" apart moksliškų išaiškinimų, nėt su paveikslais parodo, subudavojimo žmogaus visas paslaptybes, lygei plačiai aprašyta vyrų ir moterų lytiškas gyvenimas iš abiejų puslų, kaip darosi ir kaip buti laimingu.

KAD VADOVAS IN SVEIKATĄ didelė knyga, tik perskaitęs ją, viską galėsi atrasti. DOVANAI ją kiekvienas apturės, kuris atsiųs tik 10 centų markėms prisiuntimo kaštus.

JEI TEIP SERGI, kad be tikrų gerų vaistų ir be SUMANAUS DAKTARO, negali buti išgydytas, tai COLLINS N. Y. MEDICAL INSTITUTAS didžiausias ir seniausias Amerikoj, pasekmingai visokias ligas išgydo, nes jame darbuojasi daktarai specialistai ant visokių ligų ir vartoja geriausias, tinkamas gyduoles, pergalėjimui ligos, — suteikia sveikatai pagelbą, atsišaukus asabiškai ar aprašant (lietuviškai) liga-nesveikumus, per laišką.

Kad apsilma, tai ir išgydot VYRUS ir MOTERIS, senus ir jaunus nuo visokių ligų.

KAD TAS INSTITUTAS pasekmingai visokias ligas, paprastas, užsendįtas ir paslaptas užsikrečiamas išgydo; tai liudija pačių gydynių laiškai, palei daleidimą iš daugelio talpiname nors keletą.

Išgydyta nuo užsendintos ligos skausmingos mėnesinės, baltųjų, ir dieglių, viduruose ir strėnose kiti daktarai neįstenge išgydyt.

Agnieška Daškene
New Rockford, N. Dakota.

Mylimas Dr. SPECIALISTAS.
Dėkingas esu už vaistus, kurie mane išgyde nuo abelno nusilpnėjimo ir jaunystės gyvenime klaidų nors butų sarmatą apreikšt visą buvusį nelaimingumą, bet velydamas dėl brolių slaptinguose atlikimuose apturėt tykrą išgydimą kad kreiptysi prie jus ir kad visokiem be pašaukimo daktarams pinigų be naudos nemetytų. Dabar aš esu sveikas ir drutas ant visų dalių kuno – jus vardą visiem garsinsių laikydamas pagodonę.
–S. A. Kardulis
719 O'Fallon st. St. Louis, Mo,

Ilgai sirgias inkstų vidurių liga, skaudėjimo kojose, rankose ir sanariuose plau učiu nesveikumų-kosejimu su skrepliavimu.
Išgydytas dėkingas ir prisiuntė paveiksla.
Juozas Nikelis
251 Cypres ave. Johnstown Pa.

Gyduolės visada tampa pritaikytos kiekvienam sergančiam speciališkai — atėjus asabiškai ar laišku atsišaukus. Gyduolės išsiunčiamos, po visą Ameriką ir kitas dalis pasaulės. Slaptybė užlaikoma. Rašant adrisuot:

The Collins New York Medical Institute
140. WEST 34 STR. (arti Broadway) **NEW YORK N. Y.**

Dėlei atsilankančių asabiškai Ofisas adaras kasdien nuo 10 iš ryto iki 5 po piet; šventadieniais nuo 10 iki 1 val.
Dr. R. MIELKE, rupintojasis gydinlais Institute.

Tel. 1532 Yards.
Dr. J. KULIS
Lietuvių Gydytojas ir Chirurgas.
3255 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Gydo visokias ligas moterų, vaikų ir vyrų. Teipgi turi didelę praktiką ir gydo pasekmingai visokias limpančias, užsisenėjusias ir paslaptingas vyrų ligas. Daro operacijas pasekmingai.

Kožna liga išgydoma

Atsišaukite į musų ofisą **Red Cross Pharmacy 4552 So. Ashland Ave.,** o busite sveiki.

Dr. Kazimieras Butkeviczia
priėmimas nuo 3 valan po pietų iki 8 val. vakaro. Specialistas moterų ir vaikų ligų; abejotinuose atsitikimuose išsišaukiame institutų profesorius ant rodos. Vaistai importuoti iš senos tėvynės; teipgi užlaikome tėvynės Trejas-Devynerias iš Palangos. Vaistai atsauginimui plaukų gvarantuoti. Receptai sutaisomi po speciališkų musų užsirėdymu. Prekės prieinamos. Aptieka atdara diena ir naktį.

Red Cross Pharmacy
Mašinzewski ir Jasulaitis, Savininkai
4552 S. Ashland Ave., Chicago
Telephone Yards 1106

Ant 17 Akmenu Railroad Laikrodelis

Patentuotas reguliatorius, ausuke užsukamas ir nustatomas, vyriškas ar moteriškas 18K auksuotas, dvigubi "Hunting" lukštai, gražiai išdirbtuotas. Tikrai geral laiką rodo. **Visur vartojamas geležinkelio tarnu kaipo teisingai laika rodantis; gvarantuotas ant 25 metu.** Šitą laikrodelį pasiųsime C.O.D. ant kiekvieno adreso, su pavelyjimu išegzaminuoti. Jeigu bus toks kaip rašėme užsimokėk expresui **$5.75** ir atvežimo kaštus ir palmk laikrodėlį jei ne, nemokėk nė vieno cento. Atmink, kad už tokį pat laikrodėlį kitur mokėst $35 00. Prie laikrodėlio pridedame 18K auksintą labai gražų lenciugėlį su kompasu **dykai.**

Excelsior Watch Co.
900 Central Bank Bldg., Chicago

F. P. Bradchulis
ATTORNEY & COUNSELOR at LAW
Chamber of Commerce Bldg., Room 709
S. E. Corner La Salle and Washington Streets
CHICAGO, ILL.
TELEPHONE MAIN 3642

Lietuvys advokatas, baigęs mokslą jurisprudencijos čia Amerikoj. Veda visokias provas, civiliškas ir kriminališkas, visuose teismuose (suduose).
Gyv. 3112 S. Halsted St., arti 31mos gatvės
Telephone Yards 6046

„JONAI, KO VERKI?"
Neklausk mangs to, mano galva piluna visokių gerų ir blogų mislių. „Na ir kur dabar eini?" Einu pas J. Kovarska paskandyt visus vargus. „Kovarskas dar gana toli nuo čia, einam Jonai į šita karčiama." No, aš į kitas karčiamas nenoru eiti, nes geral žinau, kad tokiu gėrymų kaip pas Kovarška niekur nerasi. „Koks Kovarsko saliuno adresas?" Nagi, štai jo korčiukė:

Jos. J. Kovarskas
1191 So. Western Ave., Chicago, Ill.
Kampas 25-tos gatves. Telephonas Canal 2330

Jonas J. Gudinas

Užlaiko pirmos klinsos saliuną ir restauraciją, kur galima gauti geriausius gėrymus, cigarus ir valgius, teipgi turi puikią svetainę ansirinkimams baliams ir vestuvėms. Temykite adresą:
223 Wabansia Ave., Chicago, Ill.

IŠGYDAU IN 5 DIENAS

VARICOCELĘ HYDROCELĘ t.y. pagadintas gyslas Be peiliaus ir skaudėjimo

Išgydau kiekvieną sergantį Varicocele, Siriktura, užsikrėtusius kraujų užnuodyjimu, nusilpnėjimą nervų, Hydrocelę arba vyrų ytiškas ligas. Tokias garsias ofertas teikiame visiems tiems kurie buvo gydomi nuo kelioliikos visokių daktarų be pasekmės ir išdavė savo pinigus dykai, kad parodyti, jog aš turiu vienintelį budą, su kurio pagelba ant visados Jus išgydysiu.

Nemokėkite už neišgydymą, tiktai už išgydymą.
Skaudėjimas skilvio, kepenų ir inkstų, nors labai užsisenėjusius, išgydau galutinai.

PLAUČIAI.
Sergantiejie dusuliu, bronchitu arba džiova išgydomi galutinai naujausia mano metoda per įtraukimą Oxalino gazų.

Privatiškas vyrų ligas.
Aš išgydau kiekvieną greitai ant visados ir didžiausioj paslaptyj.

Visokios patarmės dovanai!

Išgydau galutinai

Specialistas moterų ir vyrų ligų.

Moteriškas ligas.
Patinimus gimdos, skaudėjimus pečių, baltligę, pagal mano metodos sutaisytus vaistus išgydau pasekmingiausiai.

Kraujo užnuodyjimus
ir odos ligas, pavelizdan: išberimus, skaudulius, plaukų nuslinkimus ir tt.
aš išgydau ant visados.
Kalbu lietuviškai.

Dr. L. E. ZINS, 41 S. Clark Street, Tarpe Lake ir Randolph st. **CHICAGO, ILL.**
Priėmimo valandos: nuo 8 val. ryte iki 8 val vakare. **Nedėliomis:** nuo 9 val. ryte iki 4 val. po pietų.

Dabar laikas naudokites visi!

Geriausia vieta dėl pirkimo su gražiais balsais Armonyku, Skripku koncertiniu, Kliarniatu, Triubu ir daugybe visokių muzikališkų instrumentų. Geru Dziegorėliu auksininiu, visokiu žiedu, Lenciugėliu, geru Britvu. Albumu dėl fotografijų, Revolveriu, Strielbu, Elektrikiniu Liampukiu, Robiniu Litaru, Adresam Pečėčiu, Plukanu auksiniu [fountain pen], Gramatiku, Žodynu, Istorišku ir Maldu knygu, visokiu gražiu Popieru dėl rašymo gromatų su visokiais apskaitymais ir dainomis tuzinas už 25c. 5 tuzinai už $1.00. Odell drukuojama mašinukė gana gražiai ir greitai drukuoja, litaros ir visa mašinukė padaryta iš geriausio plieno. Prekė tik **$6.50.**

Užlaikau kitokiu išdarbiu mašinukiu keliu gatunku ir daugybe naudingu visokiu daiktu. Kas nor apturėt katologa tegul prisiunčia už 5c. markę ir teisinga adrisa, o apturės 84 puslapiu dideli šio meto NAUJA KATULOGA DYKAI! Kuriame yra šimtais visokiu daiktu, su virš du šimtai aiškiu paveikslu ir iš kurio matysit jog mano tavoras pirmos klisos, prekes pigiasnes kaip kitur. Štornykam, Agentam ir Perloriam parduodu visokius tavorus labai pigiai, duodu didelį rabata adrasuokit:

K. WILKEWICH • **112 GRAND ST., BROOKLYN, N.Y.**

50,000 KNYGELIŲ DYKAI PER PAČTĄ

PASLAPTINES VYRŲ LYGOS

Šitoje knygoje talpa daugelis paveikslų ir tapati yra tiesiu mokslo šaltiniu senų ir jaunų vyrų, kurie kenčia lytiškus nusilpnėjimus, patretyjimą vyriškumo, nerviškas lygas, kraujo užnuodijimą, lytiškų sanarių puliavimą ar triperį, skilvio, inkstų, kepenų ir puslės lygas. Šita knyga jums išaiškins, kaip nuo jų galima išsigydyti namieje greitai ir pasekmingai. Rašome padėntams jų pačių kalboje.. Rašyk mums Lietuviškai.

RODA DYKAI. Urėdiškos valandos nuo 9 iki 5; nedėliomis nuo 9 iki 12.

DR. JOS. LISTER C.
40 Dearborn Street. La. 8 CHICAGO, ILL., U. S. A

Naujas Išradimas
Sustiprinimui ir užlaikymui plaukų.
Tukstančiai plikų žmonių atgavo pulkius plaukus, sulaiko slinkimą plaukų galvos labai trumpame laike. Visojo senumataugo nauji, gražus plaukai. **Visokia informacija dykai.** Artesnėmė žinioms reikia rašyti įdedant krasos ženklelį.
PROF. J. M. BRUNDZA
BROADWAY & 50, 8TH ST., BROOKLYN-NEW YORK.

Lietuvių Daktaras
Dr. Marija Dowiatt-sass
723 W. 18th St. CHICAGO, ILL.
Telefonas Canal 1479.
Telefonuoti galima iš kiekvienos aptiekos.
Gydo pasekmingai visokias ligas be skirtumo.